

การสำรวจพฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง COVID-19

โดย

นายเพชร สุขวิบูลย์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การสำรวจพฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง COVID-19

โดย

นายเพชร สุขวิบูลย์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

A SURVEY OF THE BEHAVIOR CHANGING DURING COVID-19

BY

MR. PATCHARA SUKVIBOON

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
FACULTY OF COMMERCE AND ACCOUNTANCY
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2020
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นายเพชร สุขวิบูลย์

เรื่อง

การสำรวจพฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง COVID-19

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ 13 ธันวาคม 2563

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกตุวดี สมบูรณ์ทวี)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศากุน บุญอิต)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร. รุจีร์ พนมยงค์)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การสำรวจพฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง COVID-19
ชื่อผู้เขียน	นายเพชร สุขวิบูลย์
ชื่อปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
คณะ/มหาวิทยาลัย	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร. ศากุน บุญอุทิศ
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

ไวโคโรน่า หรือ โควิด-19 (COVID-19) ปัจจุบันเป็นปัญหาสาธารณสุขระดับโลก โดยพบการระบาดของโรคนี้นี้แล้วกว่า 100 ประเทศ ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีใครทราบชัดเจนถึงแหล่งกำเนิดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ว่ามาจากแหล่งใด ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ที่ติดเชื้อ COVID-19 ในประเทศไทยจำนวนมาก และสูงมากกว่า 30 ล้านคนทั่วโลก โดยแต่ละประเทศ รวมถึงประเทศไทยก็มีการประกาศข้อห้ามออกมา เช่น ปิดและห้ามเข้าพื้นที่เสี่ยง และห้ามเข้าประเทศ (ยกเว้นได้รับอนุญาต) รวมถึงมีมาตรการในการป้องกันการแพร่กระจายของ COVID-19 เช่น ให้ประชาชนใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้าน การเว้นระยะห่างทางสังคม การล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ หรือการกักตัว 14 วัน เมื่อเดินทางกลับมาจากต่างประเทศหรือในพื้นที่เสี่ยง ส่งผลให้พฤติกรรมการดำรงชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากเพื่อป้องกันการติดโรคโควิด-19

โดยการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของเจนเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ส เจนเนอเรชันเอ็กซ์ เจนเนอเรชันวาย และเจนเนอเรชันแซต และคนที่มีความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19 ที่ต่างกัน ว่ามีการปรับพฤติกรรมการดำรงชีวิตในสถานการณ์ต่างๆ แตกต่างหรือไม่ ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์จำนวน 241 คน และวิเคราะห์ข้อมูลผ่านสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน

จากการศึกษาพบว่าผลการศึกษาในเรื่องพฤติกรรมในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของกลุ่มตัวอย่างข้างต้นมีการปรับตัวในแต่ละช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ทั้งความแตกต่างในด้านเจเนอเรชัน และความแตกต่างในด้านระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19

ผู้วิจัยหวังว่าการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อรัฐบาล ผู้ประกอบการ หรือผู้ที่สนใจเรื่อง COVID-19 โดยสามารถนำไปใช้เพื่อสร้างกลยุทธ์ในการป้องกันและลดการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่อาจเกิดขึ้นมาในระลอกใหม่ รวมถึงโรคระบาดใหม่ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

คำสำคัญ: พฤติกรรม, โควิด-19

Independent Study Title	A SURVEY OF THE BEHAVIOR CHANGING DURING COVID-19
Author	Mr. Patchara Sukviboon
Degree	Master of Business Administration
Major Field/Faculty/University	Master of Business Administration Thammasat University
Independent Study Advisor	Associate Prof. Dr. Sakun Boonitt
Academic Year	2020

ABSTRACT

Nowadays, Coronavirus or COVID-19 is a global public health problem. The outbreak of the disease has been found in more than 100 countries, and no one knows where the source of the new coronavirus comes from. Currently, there are many people in Thailand and more than 30 million people around the world infected with COVID-19. By each country including Thailand has issued prohibitions such as closing and prohibiting enter risky areas and do not migrate in other country (Except have permission) including measures to prevent the spread of COVID-19 such as enforce people to wear a face mask every time before leaving home social distancing Washing hands with soap or alcohol gel or 14 days state quarantine when returning from abroad or risky area etc. Be the cause of people's behavior extremely change in order to prevent COVID-19 infection.

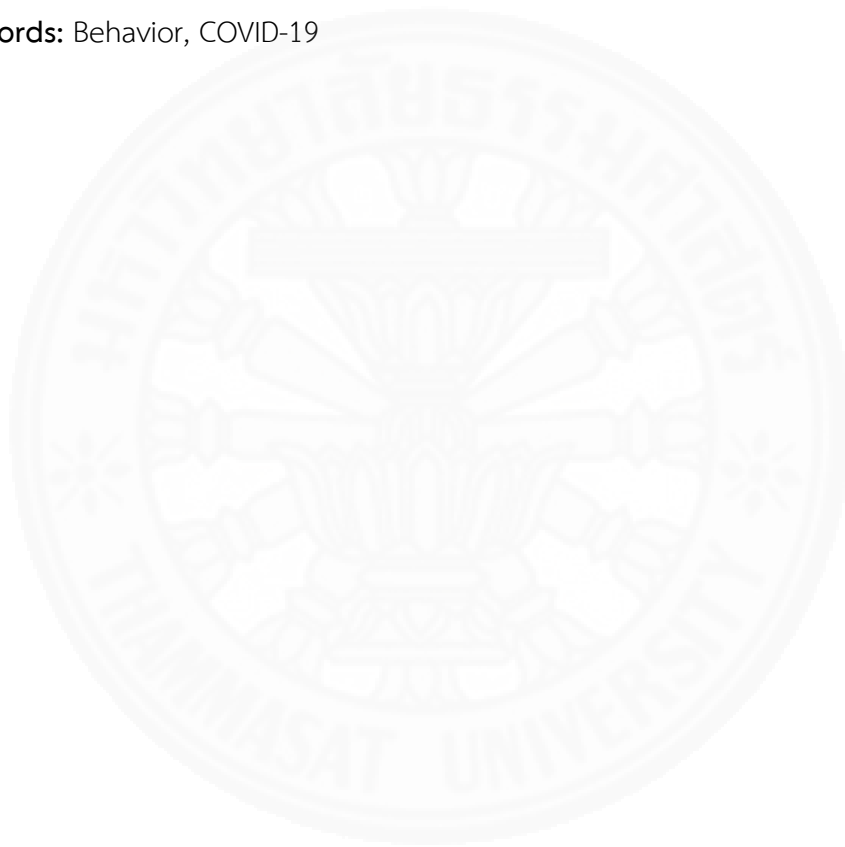
The research objective to study behavior changing before COVID-19 outbreak, during the COVID-19 outbreak and after COVID-19 outbreak of Generation Baby Boomers, Generation X, Generation Y and Generation Z, also people who have different levels of knowledge about COVID-19. which there are different changing the behavior in various situations or not. The data were collected by 241 people by online questionnaires and analyzed by descriptive statistics and inferential statistics.

The study found that the behavior changing before COVID-19 outbreak, during the COVID-19 outbreak and after COVID-19 outbreak of the sample were

changing differently in each period time. Both the difference in generation and the difference in the level of relevant knowledge of COVID-19.

The researcher hopes that these findings useful for governments, entrepreneurs, or those interested in COVID-19 and can be used to set strategies to prevent and reduce the potential spread of COVID-19 which may outbreak second wave including new pandemic may occur in the future.

Keywords: Behavior, COVID-19

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้สามารถสำเร็จลุล่วงและประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ ดร.ศากุน บุญอิต ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัย รวมถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกตุวดี สมบูรณ์ทวี ที่ได้ให้เกียรติเป็นกรรมการ ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ ส่งผลทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังขอขอบพระคุณคณาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้แขนงต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้ประกอบในงานวิจัยฉบับนี้ ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้สละเวลาในการให้ข้อมูล และความคิดเห็นผ่านการตอบแบบสอบถามสำหรับการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ รวมถึงกำลังใจและความช่วยเหลือต่างๆ เป็นอย่างดีจากครอบครัว และเพื่อนๆ ทุกคน ตลอดจนเจ้าหน้าที่โครงการทุกท่าน ส่งผลให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อรัฐบาล ผู้ประกอบการ หรือผู้ที่สนใจในเรื่อง COVID-19 เพื่อใช้ในการสร้างกลยุทธ์ในการป้องกันและลดการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่อาจเกิดขึ้นมาในระลอกใหม่ รวมถึงโรคระบาดใหม่ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต หากงานวิจัยฉบับนี้เกิดข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยกราบขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

นายเพชร สุขวิบูลย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา และความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์งานวิจัย	3
1.3 คำถามนำวิจัย	3
1.4 ขอบเขตงานวิจัย	4
1.5 ประโยชน์งานวิจัย	4
1.6 นิยามคำศัพท์	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรค (Protection Motivation Theory)	6
2.2 แนวคิดทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model)	7
2.2.1 คำนิยามของแนวคิดทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ	7
2.2.2 องค์ประกอบของแนวคิดทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ	7
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม	10
2.4 แนวคิดเจเนอเรชั่น	11

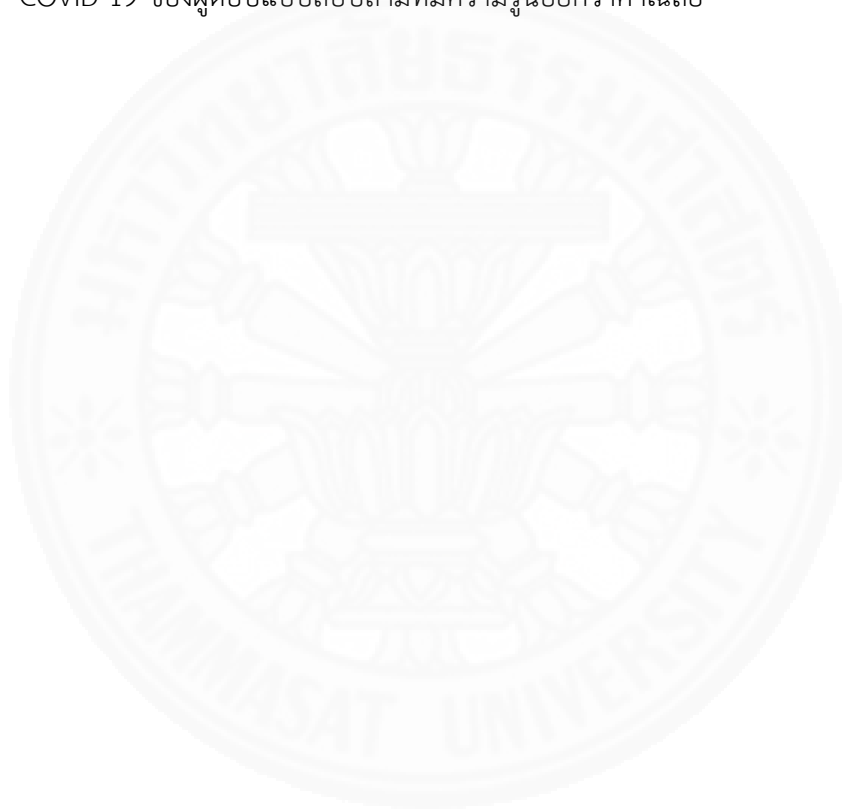
2.5 แนวคิดด้านความรู้	14
2.6 แนวคิดผลกระทบด้านจิตใจ	14
2.7 แนวคิดผลกระทบด้านการเงินและการทำงาน	15
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
2.9 สมมติฐานงานวิจัย	21
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	22
3.1 กลุ่มประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง	22
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	26
3.4.1 ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity)	26
3.4.2 ความน่าเชื่อถือ (Reliability)	26
3.5 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	27
3.5.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)	27
3.5.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)	27
3.5.2.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)	27
3.5.2.2 การวิเคราะห์ผลการทดสอบโดยใช้สถิติ T-test	27
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	28
4.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา	28
4.1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	28
4.1.2 ผลกระทบด้านการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม	33
4.1.3 ผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม	35
4.1.4 ผลกระทบด้านการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม	41
4.1.5 ผลวิเคราะห์เชิงพรรณนาของตัวแปร	45
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน	46
4.2.1 ผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในแต่ละเจนเนอเรชั่น	46
4.2.2 ผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้ เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน	69

	(8)
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	80
5.1 สรุปผลการวิจัย	81
5.1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	81
5.1.2 ผลกระทบด้านการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม	81
5.1.3 ผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม	81
5.1.4 ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม	82
5.1.5 ผลกระทบด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถาม	82
5.2 อภิปรายผล	82
5.2.1 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของ โรค COVID-19	82
5.2.2 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของ โรค COVID-19 ของเจนเนอร์ชั้นเบบี๋บูมเมอร์ส เจนเนอร์ชั้นเอ็กซ์ เจน เนอร์ชั้นวาย และเจนเนอร์ชั้นแซด	83
5.2.3 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของ โรค COVID-19 ของคนที่มีระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19 ที่ ต่างกัน	84
5.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	85
5.4 ข้อจำกัดในการวิจัย	86
5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป	86
รายการอ้างอิง	87
ภาคผนวก	92
ประวัติผู้เขียน	100

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง	17
3.1 ผลการทดสอบความน่าเชื่อถือด้วยค่าสัมประสิทธิ์ครอนบัคแอลฟา (Cronbach's Alpha)	26
4.1 ข้อมูลด้านลักษณะประชากรศาสตร์	29
4.2 ผลกระทบด้านการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม	33
4.3 ผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม	35
4.4 ช่องทางในการรับรู้ข่าวสารของผู้ตอบแบบสอบถาม	42
4.5 ความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม	43
4.6 ผลกระทบด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
4.7 ผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชั่น	47
4.8 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชั่น	48
4.9 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงระหว่างของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชั่น	51
4.10 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชั่น	55
4.11 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด	58
4.12 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชั่น Baby boomer	60
4.13 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชั่น X	62
4.14 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชั่น Y	64
4.15 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชั่น Z	66
4.16 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน	69

- 4.17 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงระหว่างของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19
ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน 71
- 4.18 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ
COVID-19 ที่แตกต่างกัน 73
- 4.19 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ
COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้มากกว่าค่าเฉลี่ย 75
- 4.20 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ
COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้น้อยกว่าค่าเฉลี่ย 77

สารบัญภาพ

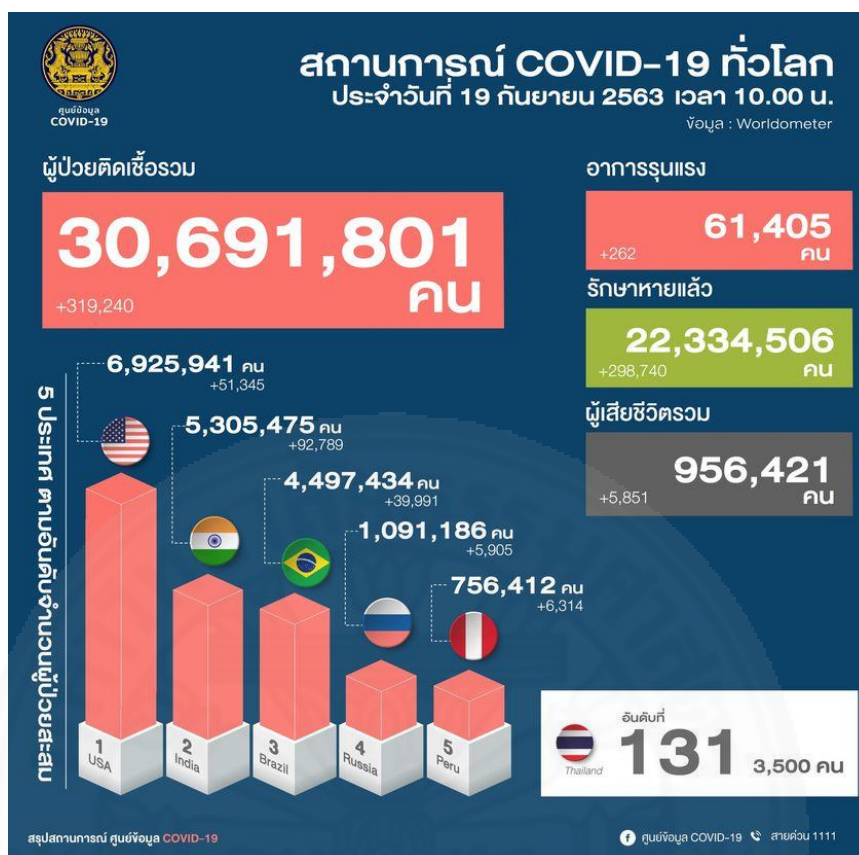
ภาพที่	หน้า
1.1 สถานการณ์ COVID-19 ทั่วโลก ประจำวันที่ 19 กันยายน 2563 เวลา 10.00	2
2.1 แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ	8
2.2 การเปลี่ยนแปลงในภาพรวมของผลกระทบ โควิด-19 ต่อการมีงานทำเปรียบเทียบ year-on-year	17
2.3 พฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละประเทศ	21
4.1 กราฟเงินเนอเรชั่น	30
4.2 กราฟเพศ	30
4.3 กราฟระดับการศึกษา	31
4.4 กราฟสถานภาพ	31
4.5 กราฟภูมิภาคที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	32
4.6 กราฟค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19	34
4.7 กราฟการเก็บออมเงินในช่วง COVID-19	34
4.8 กราฟอาชีพ	37
4.9 กราฟสถานที่ทำงาน	37
4.10 กราฟรายได้ต่อเดือน (บาท)	38
4.11 กราฟการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป	38
4.12 กราฟภาระงาน	39
4.13 กราฟการปรับลดเงินเดือนหรือขึ้นเงินเดือนน้อยลง	39
4.14 กราฟลดชั่วโมงการทำงานหรือลดการทำงานล่วงเวลา	40
4.15 กราฟช่องทางในการรับรู้ข่าวสาร	42
4.16 กราฟระดับความรู้	44
4.17 กราฟผลกระทบด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
4.18 กราฟสาเหตุที่พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในการใช้ชีวิตประจำวันในช่วง COVID-19	47
4.19 กราฟค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละเงินเนอเรชั่น	68
4.20 กราฟค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน	79

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญ

ไวโคโรน่า ‘สายพันธุ์ใหม่’ คือ โรคที่มีสาเหตุมาจากเชื้อไวรัสโคโรน่าสายพันธุ์ใหม่ ซึ่งพบเป็นครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน (UNICEF Thailand, 2020) ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 โดยองค์การอนามัยโลกได้ตั้งชื่อโรคชนิดนี้ว่าไวรัสโคโรน่า 2019 หรือ โควิด-19 (COVID-19) (WHO, 2020) โดย ‘CO’ มาจากคำว่า Corona, ‘VI’ มาจาก Virus, และ ‘D’ มาจาก Disease ที่แปลว่า ‘โรค’ (UNICEF Thailand, 2020) การติดเชื้อ COVID-19 ปัจจุบันเป็นปัญหาสาธารณสุขระดับโลก โดยพบการระบาดของโรคนี้แล้วกว่า 100 ประเทศทั่วโลก (Hsia, 2020) ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีใครทราบชัดเจนถึงแหล่งกำเนิดของเชื้อไวรัสโคโรน่าสายพันธุ์ใหม่ ก่อนหน้านั้นมีการสันนิษฐานว่า ไวรัสชนิดนี้อาจเริ่มติดต่อกันจากสัตว์ป่ามาสู่คน โดยมีต้นตอของการแพร่ระบาดจากงูเห่าจีน (Chinese cobra) และงูสามเหลี่ยมจีน (Chinese krait) ที่นำมาวางจำหน่ายในตลาดสดเมืองอู่ฮั่น ซึ่งเป็นสถานที่พบผู้ติดเชื้อกลุ่มแรกๆ (BBC Thailand, 2020) โดยโรคนี้สามารถแพร่จากคนสู่คนผ่านทางหายใจเอาละอองน้ำมูก น้ำลายจากจมูกหรือปากซึ่งออกมาเมื่อผู้ป่วยโรค COVID-19 ไอ จาม หรือพูด ดังนั้น จึงต้องมีการรักษาระยะห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 1 เมตร นอกจากนี้ ละอองเหล่านี้ยังสามารถตกลงสู่วัตถุและพื้นผิวต่างๆ เช่น โต๊ะ ลูกบิดประตู ราวจับ และเมื่อเอามือไปจับพื้นผิวเหล่านั้นแล้วมาจับตา จมูก หรือปาก ก็สามารถติดเชื้อได้ จึงต้องล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่ หรือใช้แอลกอฮอล์เจล เป็นต้น (WHO Thailand, 2020) ส่วนในประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศเมื่อ ว่าพบนักท่องเที่ยวหญิงวัย 61 ปี สัญชาติจีน ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ติดเชื้อโควิด-19 วันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2563 นับว่าเป็นการพบผู้ติดเชื้อคนแรกนอกประเทศจีน (จิราภรณ์ ศรีแจ่ม, 2020) ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ที่ติดเชื้อ COVID-19 ในประเทศไทยมากกว่า 3,500 คน (กรมควบคุมโรค, 2020) และสูงมากกว่า 30 ล้านคนทั่วโลก (แนวหน้า, 2020) โดยจัดเป็นประเทศที่มียอดผู้ติดเชื้อสูงสุดอยู่ในอันดับที่ 131 (ศูนย์ข้อมูล COVID-19, 2020)

ภาพที่ 1.1 สถานการณ์ COVID-19 ทั่วโลก ประจำวันที่ 19 กันยายน 2563 เวลา 10.00
 ที่มา : ศูนย์ข้อมูล COVID-19, 2020)

โดยประเทศไทยมีการประกาศข้อห้ามออกมา เช่น ปิดและห้ามเข้าพื้นที่เสี่ยง และห้ามเข้าประเทศ (ยกเว้นได้รับอนุญาต) รวมถึง ด้านเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย การขายอาหาร เครื่องดื่ม ให้ซื้อกลับบ้านหรือนั่งทานที่ร้าน ห้างสรรพสินค้าเปิดได้บางส่วนที่เป็นซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านขายยา สินค้าจำเป็น เป็นต้น (Wanpen Puttanont, 2020) รวมถึงมีมาตรการในการป้องกันการแพร่กระจายของ COVID-19 เช่น ให้ประชาชนใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้าน การเว้นระยะห่างทางสังคม การล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ หรือการกักตัว 14 วัน เมื่อเดินทางกลับมาจากต่างประเทศหรือในพื้นที่เสี่ยง ส่งผลให้พฤติกรรมและการดำรงชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป เช่น การเรียนผ่านทางออนไลน์ การทำงานที่บ้าน (Work From Home) การสั่งซื้ออาหารเดลิเวอรี่ แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะมีการประกาศผ่อนคลาย และยกเลิก พ.ร.ก.ฉุกเฉินแล้ว แต่ทุกคนก็ยังต้องปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันการแพร่กระจายของ COVID-19 ซึ่งพฤติกรรมของประชาชนที่ปฏิบัติเพื่อป้องกัน COVID-19 ในแต่ละคนอาจเปลี่ยนไปไม่เท่ากัน โดยอาจขึ้นอยู่กับช่วงอายุ (Generation) หรือระดับความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนแปลง

ไปในช่วง COVID-19 จึงถือเป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถบอกได้ว่าประชาชนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนอย่างไรบ้าง อันเนื่องมาจากการระบาดของ COVID-19 รวมถึงผลกระทบที่เป็นวิกฤตต่อบุคคลทั้งในแง่การเงินและจิตวิทยา หรือระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19 เพื่อใช้สำหรับการสร้างการรับรู้ของประชาชนในทุกเจเนอเรชันให้ตระหนักถึงความรุนแรงของ COVID-19 และเพื่อสร้างกลยุทธ์เพื่อป้องกันและลดการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่อาจเกิดขึ้นมาในระลอกที่ 2 รวมถึงโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์งานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19

1.2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ส เจเนอเรชันเอ็กซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซด

1.2.3 เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของคนที่มีระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19 ที่ต่างกัน

1.3 คำถามนำวิจัย

1.3.1 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

1.3.2 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ส เจเนอเรชันเอ็กซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซด แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

1.3.3 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของคนที่มีระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19 ที่ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

1.4 ขอบเขตงานวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มประชากรที่อยู่ในเจนเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ส (Baby Boomer) หรือกลุ่มประชากรที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2489-2507 เจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ (Generation X) กลุ่มประชากรที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2508-2522 เจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y) กลุ่มประชากรที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523-2540 และเจนเนอเรชั่นแซด (Generation Z) คือ กลุ่มประชากรที่เกิดในช่วงพ.ศ. 2541 เป็นต้นมา (SHRM, 2004) โดยงานวิจัยนี้เก็บแบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 241 ราย ภายในช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 – กันยายน พ.ศ. 2563

1.5 ประโยชน์งานวิจัย

จากการเกิดโรคระบาดชนิดใหม่ COVID-19 ที่ทำให้เกิดผลกระทบเป็นวงกว้างทั้งในประเทศไทย และทั่วโลก ทำให้ประชาชนจำนวนมากล้มตาย รวมทั้งเศรษฐกิจของโลกหยุดชะงักถือเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นภัยร้ายแรงต่อมวลมนุษยชาติ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง COVID-19 ของประชาชนชาวไทยในแต่ละเจนเนอเรชั่น และระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19 ที่แตกต่างกันว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร โดยเปรียบเทียบในช่วงก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 (ก่อนวันที่พบผู้ติดเชื้อ COVID-19 คนแรกในประเทศไทย หรือ ก่อนวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2563 / ช่วงระหว่างการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 (ตั้งแต่วันที่พบผู้ติดเชื้อ COVID-19 คนแรกในประเทศไทยถึงวันที่ผ่อนคลายนโยบาย พอส 5 หรือ วันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2563 – 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563 / ช่วงปัจจุบัน (หลังวันที่ผ่อนคลายนโยบาย พอส 5 หรือหลังวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563 เพื่อให้ทราบถึงความตระหนักรู้ ความเข้าใจถึงสถานการณ์ และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19 ว่ามีเพียงพอต่อการป้องกันตนเองและคนรอบข้างจากการติดเชื้อ COVID-19 หรือไม่ และเพื่อเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยของประชาชน รวมถึงผู้ประกอบการและหน่วยงานรัฐบาล โดยจะทำให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง COVID-19 ของประชาชนในแต่ละเจนเนอเรชั่น ว่ามีการปรับตัวอย่างไร ทำตามที่รัฐบาลประกาศหรือไม่ เช่น การล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ การสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ หรือการเว้นระยะห่างทางสังคม เป็นต้น และพฤติกรรมของประชาชนหลังจากวันที่มีประกาศผ่อนคลายนโยบาย พอส 5 ว่ายังมีการป้องกันตัวเองจากความเสี่ยงในการติดเชื้อ COVID-19 หรือยังมีความตระหนักรู้ในด้านการป้องกันหรือไม่ รวมถึงผลกระทบที่เป็นวิกฤตต่างๆ ในระดับบุคคล ทั้งในด้านจิตใจ ด้านการเงิน และด้านการทำงาน ที่เป็นปัญหาใหญ่สำหรับการดำเนินชีวิตในช่วงที่มีการระบาดของ

โรค COVID-19 รวมถึงระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19 ที่ประชาชนมีจะส่งผลต่อ พฤติกรรมต่างๆ ในการป้องกันตัวเองจากโอกาสในการติดโรค COVID-19 หรือไม่ ซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้สำหรับการสร้างการรับรู้ของประชาชนในทุกเจเนอเรชันให้ตระหนักถึงความรุนแรงของโรค COVID-19 หรือเพิ่มเติมความรู้ให้ประชาชนในการป้องกันตัวเองจากโรค COVID-19 หรือหาแนวทางในการวางนโยบายเพื่อช่วยเหลือประชาชนในด้านต่างๆ ทั้งด้านจิตใจ ด้านการเงิน และด้านการทำงาน รวมทั้งยังสามารถใช้เพื่อสร้างกลยุทธ์ในการป้องกันและลดการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่อาจเกิดขึ้นมาในระลอกใหม่ รวมถึงโรคระบาดใหม่ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอีกด้วย

1.6 นิยามคำศัพท์

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) หมายถึง โรคอุบัติใหม่ ซึ่งเป็นโรคติดต่อกันจากเชื้อไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบในช่วงปลายปี 2019 โดยพบการระบาดครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น สาธารณรัฐประชาชนจีน ขณะนี้โรค COVID-19 ส่งผลกระทบแก่หลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยด้วย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนไปในช่วง COVID-19 ในประเทศไทย มีแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรค (Protection Motivation Theory)
- 2.2 แนวคิดทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model)
 - 2.2.1 ค่านิยมของแนวคิดทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ
 - 2.2.2 องค์ประกอบของแนวคิดทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม
- 2.4 แนวคิดเจเนอเรชั่น
- 2.5 แนวคิดด้านความรู้
- 2.6 แนวคิดผลกระทบด้านจิตใจ
- 2.7 แนวคิดผลกระทบด้านการเงินและการทำงาน
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 สมมติฐานงานวิจัย

2.1 แนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรค (Protection Motivation Theory)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคถูกนำเสนอโดย Ronald Rogers ในปี 1975 (Rogers, 1975) โดยอธิบายถึงองค์ประกอบของความกลัวของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เฉพาะเจาะจง หรือผลลัพธ์ของเหตุการณ์นั้นๆ ทำให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของแต่ละบุคคลเพื่อปกป้องบุคคลนั้นจากเหตุการณ์นั้นๆ (Rogers, 1983) โดยเป็นทฤษฎีที่ใช้เพื่อศึกษาความตั้งใจและพฤติกรรมในสาขาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพในหลายๆ สาขา (Prentice-Dunn & Rogers, 1986) และเป็นวิธีการเริ่มต้นในการนำการกระตุ้นความกลัวมาใช้ โดยมีความเชื่อว่าบุคคลจะเกิดความตั้งใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมขึ้นอยู่กับกระบวนการรับรู้ของตนเอง (Rogers, 1986) โดยการรับรู้มีทั้งหมด 4 รูปแบบ ได้แก่

1. การรับรู้ความรุนแรงของโรค (Perceived seriousness)
2. การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค (Perceived susceptibility)
3. ความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนอง (Response efficacy)

4. ความคาดหวังในความสามารถตนเอง (Self-efficacy expectancy)

ปฏิสัมพันธ์ของกระบวนการรับรู้ทั้ง 4 กระบวนการนี้จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการป้องกันโรคซึ่งมีผลต่อความตั้งใจที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในที่สุด (Floyd, Prentice-Dunn, & Rogers, 2000)

2.2 แนวคิดทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model)

2.2.1 คำนิยามของแนวคิดทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าแนวคิดทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพนำเสนอโดย Marshall H. Becker ในปี 1984 (Janz & Becker, 1984) และมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพไว้หลายท่าน ดังนี้

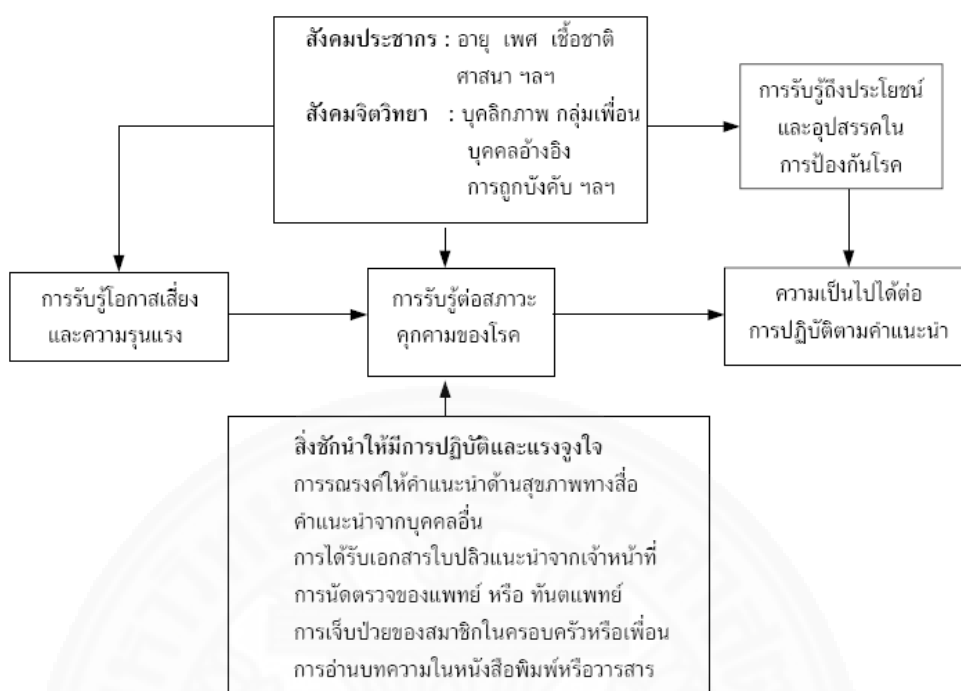
ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ คือ ทฤษฎีที่ใช้ในการอธิบายและใช้เพื่อทำนายพฤติกรรมของบุคคลในการที่จะปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรค โดยแต่ละบุคคลจะต้องมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคการรับรู้ความรุนแรงของโรค ซึ่งการรับรู้นี้จะผลักดันให้บุคคลหลีกเลี่ยงจากภาวะคุกคามของโรคโดยแต่ละบุคคลจะมีวิธีเลือกการปฏิบัติที่คิดว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยการเปรียบเทียบประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติกับผลเสียที่อาจเกิดขึ้น ค่าใช้จ่ายต่างๆ หรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้นในการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้นั้นจะต้องมีการจัดกิจกรรมการให้คำแนะนำที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการรับรู้ปัญหาที่ถูกต้องมีส่วนร่วมในการค้นหาศักยภาพของตนเอง กำหนดเป้าหมายที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงความเชื่อด้านสุขภาพในทางที่ดีขึ้นและเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมที่ดีขึ้น (สินศักดิ์ชนม์ และศรีเสาวลักษณ์, 2013)

ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ คือ แบบแผนหรือรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาสังคม (Social – psychological theory) เพื่อนำไปอธิบายการตัดสินใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพของตนเอง โดยได้นำมาใช้ครั้งแรกเพื่อทำนายและอธิบายพฤติกรรมการป้องกันโรค (Preventive health behavior) (อาภาพร และคณะ, 2011)

2.2.2 องค์ประกอบของแนวคิดทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ

องค์ประกอบของทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพสำหรับใช้ในการทำนายว่าบุคคลดังกล่าวจะลงมือทำอะไรบางอย่างหรือไม่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค (Perceived susceptibility)
2. การรับรู้ความรุนแรงของโรค (Perceived seriousness)
3. การรับรู้ประโยชน์ (Perceived benefits)
4. การรับรู้อุปสรรค (Perceived barriers)

ภาพที่ 2.1 แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ

ที่มา : Becker & Maiman, 1975

ต่อมาได้มีการปรับปรุงแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพโดย Becker และ Maiman โดยมีการเพิ่มปัจจัยร่วม (Modifying factors) และปัจจัยกระตุ้นการปฏิบัติ (Cues to action) เข้าไป ด้วยเหตุผลว่าปัจจัยที่เพิ่มเข้ามาถึงจะเป็นปัจจัยที่อยู่นอกเหนือจากการรับรู้ของบุคคล แต่ก็มียุทธวิธีในการป้องกันโรคซึ่งจะทำให้แบบจำลองนี้สามารถใช้เพื่ออธิบายและทำนายพฤติกรรม การป้องกันและรักษาโรคของบุคคลได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น (Becker & Maiman, 1975) ต่อมา ในปี 1988 มีการเพิ่มองค์ประกอบความสามารถตนเอง (Self-efficacy) ซึ่งได้มาจากทฤษฎีปัญญา สังคม (Social Cognitive Theory) ของ Bandura เพื่อใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (Bandura, 1988) ดังนั้นจึงมี 7 องค์ประกอบในปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดดังนี้ (Glanz & Rimer & Viswanath, 2008)

1. การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค (Perceived susceptibility)

การมีความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่ตนเองจะป่วยเป็นโรคหรือมีสภาวะเจ็บป่วยบางอย่าง ซึ่งการมีความเชื่อหรือการรับรู้เข้าใจในการเกิดโรคในระดับแตกต่างกันจะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมการป้องกันโรคแตกต่างกันไปด้วย หากบุคคลใดรับรู้ว่าคุณมีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดโรคบุคคลนั้น จะพยายามหาวิธีการหรือมี พฤติกรรมบางอย่างเพื่อหลีกเลี่ยงจากโรคดังกล่าว

2. การรับรู้ความรุนแรงของโรค (Perceived seriousness)

เป็นความรู้สึกที่เกี่ยวกับความร้ายแรงของการที่ตนเองเกิดโรคหรือความเจ็บป่วยขึ้น หรือความร้ายแรงที่เป็นผลมาจากการที่ภาวะดังกล่าวไม่ได้รับการรักษา ซึ่งความร้ายแรงที่เกิดขึ้นนอกจากจะเกี่ยวข้องกับสุขภาพ พิกัด เจ็บปวด หรือการรอดชีวิต แล้วยังเกี่ยวข้องไปถึงผลกระทบด้านการรักษาที่เพิ่มเติมขึ้นมา ซึ่งเป็นภาระค่าใช้จ่ายกับผู้ป่วย และผลกระทบด้านสังคมของบุคคลนั้นๆ เช่น สถานะทำงาน ชีวิตครอบครัว และความสัมพันธ์ต่อบุคคลในสังคม ผลรวมของการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค และการรับรู้ความรุนแรงของโรคจะทำให้เกิดการรับรู้ภาวะคุกคาม (Perceived threat) ซึ่งหากบุคคลรับรู้ภาวะคุกคามมากก็จะมีผลทำให้บุคคลนั้นๆ เกิดความไม่สบายใจที่จะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงหรือเป็นตัวผลักดันให้บุคคลมีการป้องกันและรักษาโรคนั้นๆ มากตามไปด้วย

3. การรับรู้ประโยชน์ (Perceived benefits)

ไม่เพียงแต่การรับรู้ถึงภัยคุกคามเท่านั้นที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านสุขภาพ ความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับประโยชน์หรือผลดีที่ตนเองจะได้รับจากการทำพฤติกรรมดังกล่าวก็มีส่วนในการสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมด้านสุขภาพ เช่น ลดความรุนแรงของโรค ลดความรุนแรงของผลกระทบทางสุขภาพ นอกจากนี้การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เช่น จำนวนเงินที่สามารถประหยัดได้จากการเลิกบุหรี่ หรือ ลดความกังวลของครอบครัวโดยเข้ารับการตรวจคัดกรองโรคมะเร็งก็จะมีผลช่วยให้เกิดพฤติกรรมทางสุขภาพที่ดีได้

4. การรับรู้อุปสรรค (Perceived barriers)

ความเชื่อ และการคาดคะเนของบุคคลเกี่ยวกับผลกระทบด้านลบที่อาจจะเกิดตามมาหลังจากปฏิบัติตามคำแนะนำ ซึ่งในความคิดของบุคคลดังกล่าวจะมีการชั่งน้ำหนักเพื่อเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์กับอุปสรรคโดยที่อาจจะรู้ตัวหรือไม่ก็ได้ เช่น การทำพฤติกรรมแบบนี้มันมีประโยชน์กับตนเอง แต่มันมีค่าใช้จ่ายเยอะ มีผลข้างเคียงที่ไม่ดี ไม่ชอบใจ ไม่สะดวก หรือเสียเวลา เป็นต้น ดังนั้นการรับรู้ถึงภาวะคุกคามจากการเจ็บป่วยจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม และผลต่างระหว่างการรับรู้ถึงประโยชน์กับอุปสรรคจะเป็นตัวกำหนดว่าบุคคลนั้นตัดสินใจทำพฤติกรรมดังกล่าวหรือไม่ หากน้ำหนักของประโยชน์ที่ได้มีมากกว่าอุปสรรคก็จะเลือกทำพฤติกรรมนั้น แต่ถ้าหากผลที่จะได้ตรงกันข้ามก็จะไม่ปฏิบัติ

5. ปัจจัยกระตุ้นการปฏิบัติ (Cues to action)

เป็นเหตุการณ์ที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดความพร้อมที่จะลงมือทำ เช่น การสื่อสารผ่านสื่อสารมวลชน และคำแนะนำจากบุคคลใกล้ชิด อาการเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัว หรือเพื่อน แต่อย่างไรก็ตามการวัดผลกระทบที่ปัจจัยกระตุ้นดังกล่าวมีผลมาน้อยเพียงใดมักทำได้ยาก เพราะปัจจัยกระตุ้นที่เกิดขึ้นอาจมีจำนวนมากจนไม่สามารถบอกได้หมดหรือสรุปได้แน่ชัดว่าเป็น

ผลมาจากปัจจัยกระตุ้นดังกล่าวหรือไม่ หรือบางครั้งปัจจัยกระตุ้นอาจเกิดจากการพบเห็นเพียงชั่วคราว เช่น การเห็นข้อมูลเรื่องโรคจากโปสเตอร์ขณะนั่งรถซึ่งใช้เวลาเพียง 3 วินาที ซึ่งบุคคลดังกล่าวอาจจะไม่ได้ถึงปัจจัยกระตุ้นดังกล่าวแต่ก็เกิดการกระทำขึ้นมาเหลือเพียงแต่ความตั้งใจจะทำพฤติกรรมดังกล่าว

6. การรับรู้ความสามารถตนเอง (Perceived self-efficacy)

เป็นความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำพฤติกรรมบางอย่างจนประสบความสำเร็จ เป็นลักษณะของการออกไปทำพฤติกรรมและเสร็จสิ้นในจุดดังกล่าว ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่ซับซ้อน แต่สำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การสูบบุหรี่ การไม่ออกกำลังกาย จะมีระยะเวลาที่ยาวนานไม่ใช่แค่ครั้งเดียว ดังนั้นการที่บุคคลดังกล่าวจะสามารถคงพฤติกรรมการเลิกบุหรี่ การออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง บุคคลดังกล่าวจำเป็นต้องมีความมั่นใจว่าตนเองสามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ได้เพื่อให้ตนเองยังคงไม่สูบบุหรี่ หรือมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมได้ในระยะยาว

7. ปัจจัยร่วม (Modifying factors)

ปัจจัยพื้นฐานอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการรับรู้หรือมีผลโดยอ้อมต่อพฤติกรรมการป้องกันและรักษาโรคของบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ เชื้อชาติ บุคลิกภาพ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และความรู้ที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือระดับการศึกษาที่เชื่อว่ามีผลทางอ้อมต่อพฤติกรรม โดยระดับการศึกษาจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้องค์ประกอบอื่นๆ ของทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ เช่น การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค ความรุนแรงของโรค ประโยชน์ และอุปสรรค อย่างที่เรามักเชื่อว่าคนที่มีการศึกษาสูงจะมีความรู้เรื่องโรคและให้ความร่วมมือที่ดีในการรักษาว่าคนที่มีการศึกษาน้อยกว่า เป็นต้น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมไว้หลายท่าน ดังนี้

พฤติกรรมคือ กิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ เช่น การทำงานของหัวใจ การทำงานของกล้ามเนื้อ การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ เป็นต้น (ประภาเพ็ญ, 1983)

พฤติกรรม คือ การกระทำซึ่งเป็น การแสดงออกถึงความรู้สึก นึกคิด ความต้องการของจิตใจที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า ซึ่งอาจสังเกตเห็น ได้โดยตรงหรือทางอ้อม บางลักษณะอาจสังเกตได้โดยไม่ใช้เครื่องมือช่วย หรือต้องใช้เครื่องมือช่วย (ลักขณา, 2001)

พฤติกรรม คือ การกระทำหรือพฤติกรรมใดๆ ของคนเรา ส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกของบุคคล โดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ และทัศนคติของบุคคล โดยเหตุที่บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกัน เนื่องมาจาก การมีความรู้และทัศนคติที่แตกต่างกัน เกิดขึ้นได้ก็เพราะความแตกต่างอันเนื่องมาจากการเปิดรับสื่อ และความแตกต่างในการแปลความจากสารที่ตนเองได้รับ จึงก่อให้เกิดประสบการณ์ที่สั่งสมแตกต่างกัน อันมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล (อรวรรณ, 2006)

ดังนั้น จากความหมายของพฤติกรรมข้างต้น สรุปได้ว่าพฤติกรรมเป็นการกระทำของบุคคลในทุกลักษณะ ทั้งที่เป็นโดยธรรมชาติทางสรีระและที่จิตใจกระทำหรือเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึก นึกคิด ความต้องการของจิตใจที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าซึ่งอาจสังเกตและมองเห็นได้ โดยตรงหรือไม่ก็ได้

2.4 แนวคิดเจเนอเรชั่น

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีเจเนอเรชั่นไว้หลายท่าน ดังนี้

เจเนอเรชั่น คือ การแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อยๆ โดยแบ่งตามช่วงปีเกิด และเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิตของแต่ละกลุ่มคน โดยคนที่อยู่ในเจเนอเรชั่นเดียวกันจะมีลักษณะนิสัยที่คล้ายคลึงกัน เช่น ลักษณะนิสัย ค่านิยม ความเชื่อ เป็นต้น ซึ่งแต่ละเจเนอเรชั่นจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน และมีความเฉพาะที่แตกต่างกัน (Lyons, 2003; Mannheim, 1952)

เจเนอเรชั่น คือ กลุ่มคนที่มีอายุใกล้เคียงกันซึ่งมักจะมีประสบการณ์ทางสังคม ตลอดจนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตใกล้เคียงกัน ความคิดและทัศนคติของคนแต่ละรุ่นจะมีความแตกต่างกัน และความแตกต่างดังกล่าวย่อมมีผลต่อการรับรู้และพฤติกรรมของแต่ละเจเนอเรชั่น (Becton & JackWalker & Jones-Farmer, 2014)

เจเนอเรชั่น คือ กลุ่มคนในรุ่นราวคราวเดียวกัน ที่มีประสบการณ์จากเหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมเหมือนกัน และประสบการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดทัศนคติและพฤติกรรมร่วมกันซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะในกลุ่มคนรุ่นราวคราวเดียวกัน (เดชา, 2009)

เจเนอเรชั่น คือ การแบ่งคนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ โดยใช้เกณฑ์จากช่วงปีเกิดและเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นๆ โดยคนที่อยู่ในเจเนอเรชั่นเดียวกันจะมีลักษณะเฉพาะที่คล้ายคลึงกัน เช่น ความเชื่อ ค่านิยม ลักษณะนิสัย เป็นต้น ซึ่งแต่ละเจเนอเรชั่นจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันออกไป (Mannheim, 1952)

เจนเนอร์ชั่น คือ คนที่มีประสบการณ์จากเหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกันในสังคมหนึ่งๆ โดยประสบการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดเอกลักษณ์ในทัศนคติและพฤติกรรมร่วมกันในกลุ่มคนรุ่นราวคราวเดียวกัน (Glass, 2007)

เจนเนอร์ชั่นที่มีความแตกต่างกันจะมีประสบการณ์ การดำเนินชีวิตค่านิยม ลักษณะการทำงานและมีแรงจูงใจในเรื่องที่แตกต่างกัน (Schoch, 2012)

เจนเนอร์ชั่น คือ การแบ่งกลุ่มประชากรที่จะประกอบด้วยบุคคลในกลุ่มอายุที่แบ่งปันประวัติศาสตร์ร่วมกันและบุคคลเหล่านั้นจะกำหนดบุคลิกภาพพฤติกรรมและรูปแบบการบริโภคที่ได้รับอิทธิพลจากประวัติศาสตร์นั้น (Strauss & Howe, 1991)

หรืออาจกล่าวได้ว่า เจนเนอร์ชั่น คือ การแบ่งคนออกเป็นกลุ่มย่อยโดยพิจารณาจากช่วงปีเกิด และเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งคนที่อยู่กลุ่มย่อยเดียวกันหรือช่วงอายุเดียวกันจะมีประสบการณ์จากเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิตคล้ายคลึงกัน ก่อให้เกิดเป็นทัศนคติและพฤติกรรมที่เหมือนกัน ซึ่งแต่ละกลุ่มย่อยหรือแต่ละช่วงอายุจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันทั้งทางด้านบุคลิกภาพ ความเชื่อ ค่านิยม ลักษณะนิสัย รวมถึงรูปแบบในการดำเนินชีวิต

เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของคนแต่ละเจนเนอร์ชั่นได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ผู้ทำการวิจัยได้รวบรวมข้อมูลคุณลักษณะเฉพาะของคนแต่ละเจนเนอร์ชั่น โดยอ้างอิงจากนักวิจัยชาวตะวันตกผู้เป็นคนริเริ่มแนวคิดเรื่องเจนเนอร์ชั่นโดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม (SHRM, 2004) ดังนี้

1. เจนเนอร์ชั่นเบบี้บูมเมอร์ส (Baby Boomer) คือ กลุ่มคนที่เกิดหลังสงครามโลกครั้งที่สองหรือกลุ่มประชากรที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2489-2507 ชื่อ “เบบี้บูมเมอร์ส” นั้นมาจากเหตุการณ์ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งมีผู้คนล้มตายจำนวนมาก หน่วยงานราชการหลายประเทศได้มีนโยบายส่งเสริมให้ประชากรมีทายาทมากขึ้น ส่งผลให้มีอัตราเกิดของประชากรในสัดส่วนที่สูงมาก เนื่องจากประชากรกลุ่มนี้เติบโตมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงจากยุคเศรษฐกิจในช่วงที่ตกต่ำไปสู่ยุคอุตสาหกรรมในช่วงเวลาที่สงครามต่างๆ ได้สงบลง มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ จึงส่งผลให้ลักษณะของคนกลุ่มนี้เป็นคนที่มีความอดทน ยืดหยุ่น ยอมรับกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เจนเนอร์ชั่นเบบี้บูมเมอร์สเป็นรุ่นที่ผู้หญิงเริ่มเข้ามามีบทบาทในแรงงานสังคม เป็นยุคที่ครอบครัวเริ่มมีฐานะที่ดีขึ้น เนื่องจากทั้งพ่อและแม่เป็นผู้หารายได้เข้าครอบครัว เป็นยุคที่ต้องฝากปู่ย่า ตายาย ช่วยในการเลี้ยงดูบุตร

2. เจนเนอร์ชั่นเอ็กซ์ (Generation X) เริ่มเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายเป็นกลุ่มประชากรที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2508-2522 ลักษณะเด่นของประชากรในกลุ่มนี้มีอุปนิสัยชอบเสี่ยง ชอบความอิสระชอบทำอะไรใหม่ๆ เริ่มหันมาสนใจเทคโนโลยี ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ดี ประชากรกลุ่มนี้ได้รับผลกระทบจากรอยต่อระหว่างการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีแห่งยุคสมัยค่อนข้างมาก เช่น การเปลี่ยนแปลงจากระบบอนาล็อก (Analog) ไปสู่ระบบดิจิทัล (Digital) จึงทำให้ประชากร

กลุ่มนี้มีความสามารถในการปรับตัวให้เหมาะกับยุคสมัยได้ดีในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ คนในรุ่นเจนเนอเรชันเอ็กซ์ ไม่ชอบการรอคอยแต่ชอบวิ่งเข้าไปหาโอกาส เพราะมีความเชื่อมั่นตนเองว่าสามารถทำได้ดีกว่าคนรุ่นพ่อรุ่นแม่ จึงเป็นสังคมที่เป็นจุดเริ่มต้นของการออกไปทำธุรกิจส่วนตัวมากขึ้นทั้งขนาดเล็กและใหญ่ ธุรกิจด้านการเงินมีการเปลี่ยนแปลงใช้ง่ายมากขึ้นผ่านทางบัตรเครดิต ซึ่งบัตรเครดิตเป็นสิ่งจำเป็นของคนยุคนี้

3. เจนเนอเรชันวาย (Generation Y) คือ กลุ่มประชากรที่เกิดตั้งแต่ พ.ศ. 2523-2540 เจนเนอเรชันนี้สะท้อนจากสังคมอเมริกันว่าเป็นกลุ่มที่เกิดมาท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน โดยประชากรมากกว่าครึ่งหนึ่งมีมารดาออกไปทำงานนอกบ้าน และมีเจนเนอเรชันวายจำนวนไม่น้อยที่เติบโตมาในครอบครัวที่พ่อแม่แยกทางกันหรือเป็นบุตรนอกสมรส มีอิสระในการใช้ชีวิตนอกบ้านน้อยกว่ากลุ่มเจนเนอเรชันเอ็กซ์ เนื่องจากประชากรในกลุ่มนี้เติบโต เรียนรู้ และใช้ชีวิตอยู่ในยุคที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง และมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารโทรคมนาคม การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา การเดินทางที่รวดเร็วมากขึ้น จึงส่งผลให้คนกลุ่มนี้เป็นพวกเห็นแก่ตัว ไม่เชื่อฟัง อีกทั้งคลังคลังเทคโนโลยี เพราะเกิดมาในช่วงที่เทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าโดยเฉพาะในด้านการสื่อสารข้อมูล อีกทั้งยังให้ความสำคัญเรื่องงานมากกว่าเรื่องคูรั๊กหรือแฟน จึงทำให้กลุ่มเจนเนอเรชันวาย แต่งงานช้า ต้องมีความสำเร็จในชีวิตการทำงานระดับหนึ่งก่อนจึงคิดจะสร้างครอบครัว

4. เจนเนอเรชันแซด (Generation Z) คือ กลุ่มคนที่เกิดในช่วงพ.ศ. 2541 เป็นต้นมา เป็นประชากรกลุ่มอายุน้อยที่สุดกำลังอยู่ในวัยเรียน บางกลุ่มอาจจะกำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่น เจนเนอเรชันแซดเกิดมาในช่วงประชากรเกิดใหม่น้อยลงเนื่องจากอัตราการเจริญพันธุ์ลดลงกลุ่มเจนเนอเรชันแซดเกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาแล้วอย่างจริงจังถือเป็นเด็กยุคดิจิทัลที่ทุกอย่างเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนหรือคนในโลกโซเชียลได้อย่างเปิดกว้างเพื่อนจึงมีความหมายมากกว่าการสนุกสนานร่วมกัน ยังเป็นยุคที่ชายและหญิงมีบทบาทหน้าที่ในสังคมเท่าเทียมกันและเสมอภาคกัน ทำให้ชีวิตของคนในเจนนี้มีอิสระมากขึ้น กล้าที่จะเรียนรู้ กล้าที่จะแสดงออก ชอบที่จะลองเจอกับสิ่งใหม่ๆ และค่อยๆ สร้างจนเป็นตัวเองขึ้นมา

จากสิ่งที่ได้กล่าวมานี้สามารถสรุปได้ว่า ในแต่ละเจนเนอเรชันจะมีรูปแบบการใช้ชีวิตที่แตกต่างกันไป เนื่องจากแต่ละช่วงเวลาจะมีเหตุการณ์สำคัญที่แตกต่างกันออกไป ทำให้กลุ่มคนในแต่ละเจนเนอเรชันมีทัศนคติพฤติกรรม ความเชื่อ ค่านิยม ลักษณะนิสัย ที่แตกต่างกัน อีกทั้งเทคโนโลยีต่างๆ ที่เข้ามามีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น ทำให้การตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในช่วงเวลาที่เกิด COVID-19 ของแต่ละเจนเนอเรชันก็จะมีลักษณะที่ต่าง

2.5 แนวคิดด้านความรู้

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีด้านความรู้ไว้หลายท่าน ดังนี้

ความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต้นซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้ อาจจะได้โดยการนึกได้หรือโดยการมองเห็นหรือโดยการได้ยิน ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ปัญหา มาตรฐาน เหล่านี้ เป็นต้น (ประภาเพ็ญ, 1983)

ความรู้เป็นข้อเท็จจริงที่มีถูก มีผิด ซึ่งถูกหรือผิดเป็นไปตามหลักวิชาและเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์หรือตรวจสอบได้ ความรู้เป็นภูมิปัญญา (Intellectual) เป็นผลการเรียนรู้ (Learning) และการแก้ปัญหา (Problem-solving) เชิงพฤติกรรมทางสมอง สามารถวัดได้ด้วยการใช้แบบทดสอบหรือแบบวัด (บุญธรรม, 2006)

ความรู้ คือ สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหาความรู้ หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงทักษะและปฏิบัติ ความเข้าใจหรือสารสนเทศต่างๆ ที่ได้รับมาจากประสบการณ์ หรือสิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติองค์วิชาในแต่ละสาขา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2003)

ดังนั้น จากความหมายของความรู้ข้างต้น สรุปได้ว่าความรู้จึงเป็นสิ่งที่ได้มาจากการค้นคว้า รับฟัง หรือมาจากประสบการณ์ซึ่งเป็นไปตามหลักวิทยาศาสตร์ คือ สามารถตรวจสอบหรือพิสูจน์ได้

แหล่งข้อมูลความถูกต้องของความรู้ในปัจจุบัน และในทางกลับกันข้อมูลที่ผิดเกี่ยวกับไวรัส และการป้องกันสุขภาพในปัจจุบัน การเข้าใจว่าการรับรู้โรคติดเชื้ออุบัติใหม่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันสุขภาพทั้งที่เกิดขึ้นจริงและตามที่ตั้งใจไว้อย่างไรเป็นสิ่งสำคัญในการทำความเข้าใจผลกระทบด้านสุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดดังกล่าว และอาจมีส่วนในการกำหนดเป้าหมายข้อความสาธารณสุขเพื่อกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม (Faasse & Newby, 2020)

2.6 แนวคิดผลกระทบด้านจิตใจ

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าปัญหาสุขภาพจิตที่พบบ่อยได้แก่ ความเครียด ความวิตกกังวล ความกลัว โดย (กรมสุขภาพจิต, 2020) กล่าวว่าในการแพร่ระบาดของโรคใดๆ เป็นธรรมดาที่แต่ละคนจะรู้สึกเครียดและวิตกกังวล ปฏิกริยาที่พบบ่อย ในผู้ที่ได้รับผลกระทบ (ทั้งทางตรง

และทางอ้อม) เช่น กลัวจะล้มป่วยและเสียชีวิต กลัวการเปลี่ยนวิถีการใช้ชีวิต เป็นต้น โดยมีผู้ให้ความหมายของ ความเครียด และความวิตกกังวล ไว้ดังนี้

ความเครียด (Stress) เป็นภาวะที่ไม่สมดุลระหว่าง สภาพแวดล้อม และความสามารถ ในการปรับตัวของแต่ละบุคคล สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวบุคคลเป็นสิ่งที่กระตุ้นความเครียด ถ้าบุคคล ไม่สามารถปรับตัว จึงเกิดความเครียดเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อระบบต่างๆ ในร่างกาย และต่อชีวิตได้ ความเครียดตามแนวคิดของ Lazarus และ Folkman มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อม 2) จิตใจ และ 3) ร่างกาย เมื่อมีสิ่งกระตุ้น จะมีปฏิกิริยาตอบโต้ เป็นปฏิกิริยาทาง สรีรวิทยา และจิตวิทยา เป็นการปรับตัวเพื่อให้เกิดความสมดุล โดยระบบต่อมไร้ท่อที่หลั่งฮอร์โมน แนวคิดทฤษฎีทฤษฎีด้านการเงินและระบบประสาทอัตโนมัติทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย และเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ได้แก่ การปรับตัวเฉพาะที่ และการปรับตัวทั่วไป (Taylor, Lynn, & Barlett, 2019)

ความวิตกกังวล (Anxiety) เป็นภาวะที่บุคคลรู้สึกตึงเครียด หวาดหวั่น ทุกข์ใจ และมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และจิตใจ เพื่อเตรียมพร้อมในการเผชิญปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ทำให้มีความคิด ผลักดันให้คนแก้ปัญหา ระดับของความวิตกกังวล (Halter & Vacarolis อ้างถึงในวิจิ ตรา กุสุมภ์, 2017) ประกอบด้วย 4 ระดับ คือ 1) ระดับเล็กน้อย ในผู้ป่วยวิกฤตเกิดขึ้นจากการรับรู้ ตื่นตระหนก หวาดหวั่น นอนไม่หลับ 2) ระดับปานกลาง จะสูญเสียความมั่นคง พบในผู้ป่วยที่ช่วยตนเอง ไม่ได้ ถูกแยกออกจากครอบครัว อยู่ในห้องไอซียู รอการผ่าตัด 3) ระดับรุนแรง จะมีความหวาดหวั่น คาคตะเนล่งหน้าว่าจะเกิดอันตราย 4) ระยะเวลาที่รุนแรงที่สุด (Panic) เป็นระยะที่ไม่สามารถควบคุม ตนเองได้ ประสาทหลอน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดภาวะสับสนเฉียบพลันในไอซียู (Topcu et al., 2017) ระบุว่าผู้ป่วยมีความวิตกกังวล กลัวตาย มีความไม่แน่นอนในการรักษา สิ้นหวัง ซึมเศร้า เป็นความ วิตกกังวลที่รุนแรงที่สุด

2.7 แนวคิดผลกระทบด้านการเงินและการทำงาน

การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ได้ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ในวงกว้าง โดยการที่ธุรกิจได้รับผลกระทบทั้งจากมาตรการจำกัดการเดินทางทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อ ธุรกิจบริการท่องเที่ยวและโรงแรม มาตรการจำกัดการทำกิจกรรมต่างๆ ใน ระบบเศรษฐกิจซึ่ง ส่งผลกระทบ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อธุรกิจการค้าและการผลิต บางธุรกิจต้อง ปิดกิจการและเลิกจ้างพนักงานทั้งเป็นการชั่วคราวหรือถาวร หรือลดค่าจ้างลง ตลอดจนการปิด เส้นทางขนส่งในบางประเทศทำให้ห่วงโซ่อุปทานต้อง หยุดชะงักลง ทั้งนี้ วิสาหกิจขนาดและขนาด ย่อมเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้รับผลกระทบค่อนข้างมากด้วยเช่นกัน เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด

ยอมของไทยมีข้อจำกัดด้านฐานะการเงิน ความสามารถในการชำระหนี้ มีสภาพคล่องที่ค่อนข้างต่ำ และเมื่อพิจารณาถึงกรณีที่ธุรกิจต้องเผชิญกับการถดถอยของเศรษฐกิจอย่าง กะทันหัน (Shock) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถรับความเสี่ยงได้น้อยกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ประมาณ 2-3 เท่า (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2020)

ข้อมูลการสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากรโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่ามีผู้ว่างงานสูงกว่า 7.5 แสนคน ซึ่งสูงกว่าปี 2562 ในช่วงเวลาเดียวกันถึงเกือบเท่าตัว ส่วนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมที่ขอรับสิทธิประโยชน์กรณีว่างงานตามมาตรา 38 ก็เพิ่มสูงขึ้นไปที่ประมาณ 3 แสนคน ทั้งนี้คนส่วนใหญ่อาจรู้สึกถึงความรุนแรงของผลกระทบและประเมินไว้ก่อนหน้าว่าจะมีผู้ได้รับผลกระทบหลายล้านคน จึงมีความสงสัยว่าตัวเลขการว่างงานของไทยที่จัดทำบนฐานของการสำรวจอาจครอบคลุมผู้ได้รับผลกระทบน้อยกว่าความเป็นจริง อย่างไรก็ตาม โครงสร้างตลาดแรงงานไทยมีลักษณะที่นายจ้างมักปรับตัวโดยการปรับเปลี่ยนชั่วโมงการทำงาน มากกว่าการเพิ่มหรือลดคนงานแบบฉับพลัน ส่วนหนึ่งอาจมาจากการหาแรงงานที่มีทักษะเหมาะสมกับงานนั้นทำได้ยากหรืออยู่กันมานานแบบครอบครัว ส่งผลให้ตัวเลขการจ้างงานเปลี่ยนแปลงช้ากว่าสถานะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป เมื่อเศรษฐกิจไม่ดีนายจ้างจึงพยายามรักษาลูกจ้างไว้โดยลดชั่วโมงการทำงานก่อน เมื่อมีความจำเป็นจึงค่อยเลิกจ้าง ซึ่งแม้หลายธุรกิจพยายามประคับประคองธุรกิจไว้ ไม่เลิกจ้างไปซะทีเดียว แต่ใช้วิธีลดเวลาการทำงาน แรงงานกลุ่มนี้จึงอาจได้รับผลกระทบจากรายได้ที่ลดลงตามชั่วโมงการทำงาน และหากเศรษฐกิจฟื้นตัวได้ช้า จนส่งผลให้หลายธุรกิจต้องปิดตัวลงไปในที่สุด กลุ่มคนที่เสมือนว่างงานก็จะเปลี่ยนสถานภาพไปเป็นผู้ว่างงานได้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2020)

ขณะที่เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบของ COVID-19 ที่มีต่อตลาดแรงงาน เปรียบเทียบในเดือนมกราคม ถึง เดือนเมษายน ปี พ.ศ. 2563 กับเดือนเดียวกันของปี พ.ศ. 2562 (year-on-year) ที่ยังไม่มีเหตุการณ์โควิด-19 พบว่าจำนวนผู้ว่างงานในเดือนเมษายน พ.ศ. 2563 อยู่ระดับประมาณ 6 แสนคน จำนวนผู้ว่างงานในช่วง COVID-19 ระบาดในปี พ.ศ. 2563 สูงกว่าปี พ.ศ. 2562 ทุกเดือน โดยเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 เพิ่ม 39.85% เดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 เพิ่ม 13.0% และเดือนเมษายนการว่างงานสูงถึง 74.8% ซึ่งเป็นเดือนที่มีการระบาดของ COVID-19 เข้ามาในประเทศไทยชัดเจน ผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 ทำให้แรงงานที่ยังมีงานประจำ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ยังมีรายได้ และกลุ่มที่ไม่มีรายได้ โดยกลุ่มแรกนี้ยังมีจำนวนผันผวนในเดือนมกราคม ถึง เดือนมีนาคม แต่ในเดือนเมษายนมีจำนวนถึง 0.481 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นมากกว่า 451% (YoY) เช่นเดียวกับกลุ่มที่สองที่มีจำนวนสูงกว่ากลุ่มแรกมาก และมีจำนวนอยู่ในระดับ 0.4 ถึง 0.6 ล้านคน แต่ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2563 ที่มี COVID-19 ระบาดในประเทศไทยชัดเจน มีการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และมาตรการล็อกดาวน์ ปิดประเทศมีแรงงานที่มีตำแหน่งประจำแต่ไม่สามารถทำงานได้ถึง 2.42 ล้านคน คิดเป็น 338% (YoY) ซึ่งเป็นตัวเลขที่สูงมาก (ยงยุทธ แฉล้มวงษ์, สมชัย

จิตสุชน และ เกศินี ธารีสังข์, 2020) เมื่อประชาชนว่างงานเพิ่มขึ้นปัญหาที่ตามมาจากการไม่มีเงิน หารายได้ คือ ปัญหาสังคมและอาชญากรรม จากการฉกชิง ว่างราว ลักเล็กขโมยน้อย ปล้นจี้ต่างๆ ซึ่ง จะมีให้เห็นในหลายๆ ครั้งที่เมื่อถูกจับได้แล้วจะอ้างว่าทำไปเพราะตกงานจากพิษ COVID-19 (ดาว, 2020)

หน่วย: ล้านคน

สถิติในภาพรวม ปี 2563	มกราคม		กุมภาพันธ์		มีนาคม		เมษายน	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
จำนวนว่างงาน	0.405	4.08	0.419	39.85	0.391	13.07	0.636	74.86
อัตราการว่างงาน	1.07	-	1.09	-	1.03	-	1.71	-
ไม่ทำงาน/มีงานประจำ (ยังมีรายได้)	0.178	185.9	0.032	-5.5	0.046	-50.4	0.481	451.9
ไม่ทำงาน/มีงานประจำ (ไม่มีรายได้)	0.645	21.24	0.424	23.5	0.654	10.6	2.422	338.4
ทำงานภาคเกษตร	10.23	-4.78	10.51	-0.16	11.28	-5.07	10.64	4.35
ทำงานนอกภาคเกษตร	26.94	0.75	27.11	-0.34	26.05	0.63	25.58	-5.75
กำลังแรงงานรอดูกาล	0.284	-8.82	0.355	49.51	0.489	28.58	0.450	36.39

ภาพที่ 2.2 การเปลี่ยนแปลงในภาพรวมของผลกระทบ โควิด-19 ต่อการมีงานทำเปรียบเทียบ year-on-year

ที่มา : ยงยุทธ แฉล้มวงษ์, สมชัย จิตสุชน และ เกศินี ธารีสังข์, 2020

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตาม (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1

งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง

เรื่องที่	ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	ผลจากงานวิจัย
1	Michèle et al. (2020)	Six-Country Survey on COVID-19	ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจพฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนไป ในช่วงปกติ ช่วงการระบาดของ COVID-19 และช่วง ปัจจุบัน โดยทำการสำรวจ 6 ประเทศ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี อิตาลี สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา โดยพบว่า ผู้คนมีพฤติกรรมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง COVID-19 เพื่อเป็นการป้องกันตัวเองจากโอกาสการติดเชื้อ ตามภาพที่ 3.1

ตารางที่ 2.1

งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

เรื่องที่	ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	ผลจากงานวิจัย
2	Christina et al. (2020)	Perceptions and behavioural responses of the general public during the COVID-19 pandemic: A cross-sectional survey of UK Adults	ผู้วิจัยได้สำรวจพฤติกรรมในช่วงของการระบาดของ COVID-19 ซึ่งได้ผลลัพธ์ดังนี้ 94.2% ของผู้ตอบแบบสอบถามรายงานว่าใช้มาตรการป้องกันอย่างน้อยหนึ่งมาตรการ (เพื่อป้องกันตนเองและผู้อื่น) จากการติดเชื้อ Covid -19 : 85.8% ล้างมือด้วยสบู่บ่อยขึ้น 56.5% หลีกเลี่ยงพื้นที่แออัด 54.5% หลีกเลี่ยงกิจกรรมทางสังคม และ 39.2% หลีกเลี่ยงการขนส่งสาธารณะ ส่วนใหญ่รายงานว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นไปตามคำแนะนำของรัฐบาล (71.3%) มาตรการป้องกันที่เห็นว่าได้ผลดีที่สุดคือล้างมือบ่อยขึ้นด้วยสบู่และน้ำ (92.5%) หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับผู้ที่มิใช่หรือมีอาการทางเดินหายใจ (91.4%) และปิดจมูกและปากเมื่อจามหรือไอ (90.0%)
3	ไมลา & ทศนีย์ & เกษม (2017)	ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันควบคุมโรคติดต่อของผู้ดูแลเด็ก ระหว่างรูปแบบการสอนรายบุคคลด้วยหลักการสิ่งแวดล้อมศึกษา กับรูปแบบการสอนแบบบรรยายกลุ่มใหญ่	พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ดูแลเด็ก พบว่าก่อนการทดลองคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการดูแลสุขภาพกลุ่มทดลองมีความใกล้เคียงกับกลุ่มเปรียบเทียบ และค่าเฉลี่ยความรู้การป้องกันควบคุมโรคติดต่อก็ใกล้เคียงกับกลุ่มเปรียบเทียบเช่นเดียวกัน หลังจากนั้นจะให้ความรู้เพิ่มเติม กับกลุ่มทดลอง โดยหลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลสุขภาพสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.006) และค่าเฉลี่ยความรู้การป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ก็มีคะแนนที่สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.001) เพราะฉะนั้นสามารถสรุปได้ว่า ระดับความรู้การป้องกันควบคุมโรคติดต่อที่แตกต่างกันของผู้ดูแลเด็ก มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ดูแลเด็ก
4	มนัสนันท์ และคณะ (2017)	การรับรู้เรื่องโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่าของประชาชนไทย พ.ศ.	1. ผู้วิจัยได้ให้แบ่งระดับความรู้เรื่องโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่าออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับมาก ระดับกลาง และระดับน้อย และนำไปหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ

ตารางที่ 2.1

งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

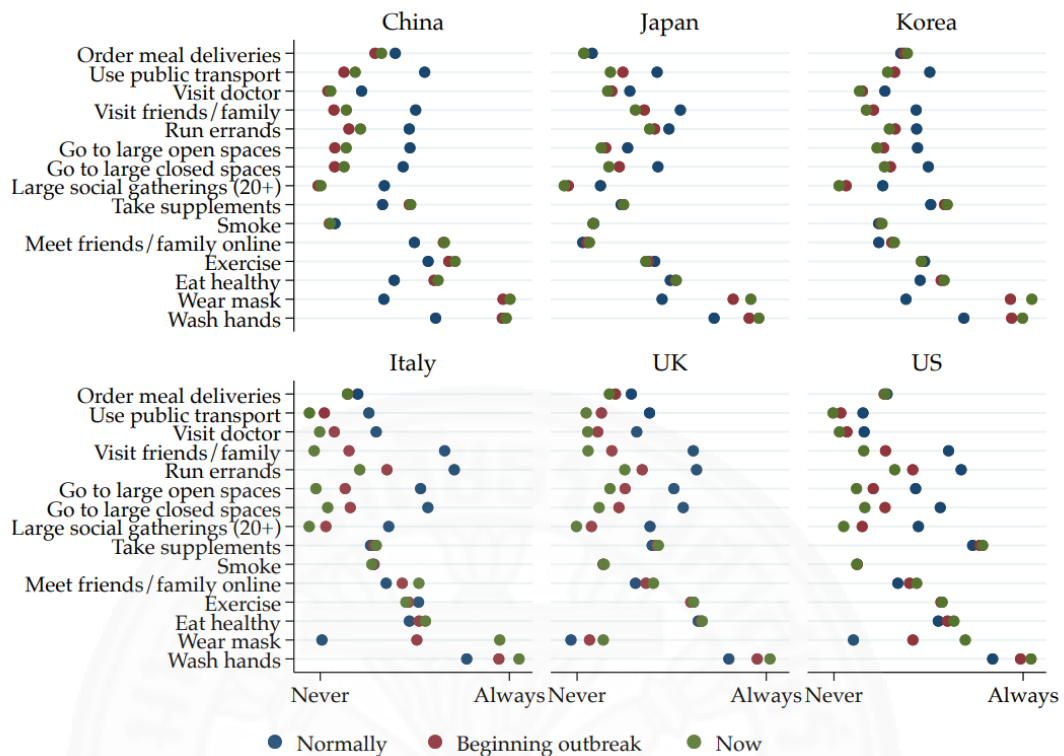
เรื่องที่	ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	ผลจากงานวิจัย
		2558	ป้องกันการติดเชื้อไวรัสโบล่า โดยการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ผลสรุปคือ มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($r = 0.117$)
			2. ผู้วิจัยได้ให้แบ่งระดับอายุออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ 15-25 ปี 26-35 ปี 46-60 ปี และ 60 ปีขึ้นไป และนำไปหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโบล่า โดยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ผลสรุปคือ ระดับอายุที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโบล่าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \text{ value} < 0.01$)
5	ทัตพิชา และ พิษณุ (2018)	ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่มีไขมันสูงของ นิสิตระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จังหวัดพิษณุโลก	ผู้วิจัยได้ให้แบ่งระดับความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารไขมันสูงออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และนำไปหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารไขมันสูง โดยการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ผลสรุปคือ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.013$) และไม่มี ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \text{ value} > 0.01$)
6	นงนุช (2013)	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้กับพฤติกรรมการป้องกัน วัณโรคปอดของประชาชน	1. ผู้วิจัยได้ให้แบ่งระดับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันวัณโรคปอดออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ สูง ปานกลาง และต่ำ และนำไปหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันวัณโรคปอด โดยการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment
		ตำบลสวนกล้วย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี	correlation) ผลสรุปคือ มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($r = 0.24$) และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \text{ value} < 0.05$) 2. ผู้วิจัยได้ให้แบ่งระดับอายุออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ตารางที่ 2.1

งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

เรื่องที่	ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	ผลจากงานวิจัย
			วัยรุ่น วันรุ่นตอนปลาย สักรุ่นตอนต้น วัยกลางคน และ วัยชรา และนำไปหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การป้องกันตัวโรคโควิด โดยการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation ผลสรุป คือ มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($r = 0.17$ และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \text{ value} < 0.05$)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าพฤติกรรมของคนมีการเปลี่ยนแปลงในช่วงของการระบาดของ COVID-19 เพื่อป้องกันตัวเอง ตามงานวิจัยของ Michèle et al. (2020) และ Christina et al. (2020) ซึ่งอายุที่แตกต่างกันเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้พฤติกรรมของคนแตกต่างกันในการป้องกันตนเอง ตามงานวิจัยของ มนัสนันท์ และคณะ (2017) และนนุช (2013) ส่วนอีกปัจจัยหนึ่งนั่นก็คือ ระดับความรู้ของคนในแต่ละคนที่ไม่เท่ากันก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้พฤติกรรมของคนแตกต่างกันในการป้องกันตนเอง ตามงานวิจัยของ ไมลา & ทศนีย์ & เกษม (2017) มนัสนันท์ และคณะ (2017) และนนุช (2013) แต่ผู้วิจัยได้พบว่ามีบางงานวิจัยที่ให้ผลขัดแย้งกับงานวิจัยข้างต้น ในเรื่องระดับความรู้ของคนไม่เท่ากันเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้พฤติกรรมของคนแตกต่างกันในการป้องกันตนเอง ตามงานวิจัยของ ทตพิชา และพิชญ (2018)

ภาพที่ 2.3 พฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละประเทศ

ที่มา : Michèle et al., 2020

2.9 สมมติฐานงานวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับการตั้งสมมติฐานสำหรับงานวิจัยการสำรวจพฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง COVID-19

2.5.1 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 แตกต่างกัน

2.5.2 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของเจนเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ส เจนเนอเรชันเอ็กซ์ เจนเนอเรชันวาย และเจนเนอเรชันแซต แตกต่างกัน

2.5.3 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของคนที่มีระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19 ที่ต่างกัน แตกต่างกัน

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การสำรวจพฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง COVID-19 เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ประมวลผลผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel และ SPSS เพื่อนำผลวิจัยมาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล โดยมีรายละเอียดและวิธีการดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 กลุ่มประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- 3.5 การวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล
 - 3.5.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)
 - 3.5.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

3.1 กลุ่มประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มประชากรที่อยู่ในเจนเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ส (Baby Boomer) หรือกลุ่มประชากรที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2489-2507 เจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ (Generation X) กลุ่มประชากรที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2508-2522 เจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y) กลุ่มประชากรที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523-2540 และเจนเนอเรชั่นแซด (Generation Z) คือ กลุ่มประชากรที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา (SHRM, 2004) เนื่องด้วยจำนวนประชากรที่มีมาก ทำให้จำเป็นต้องใช้วิธีการเก็บตัวอย่างโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Samples) เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามออนไลน์ให้กับกลุ่มตัวอย่างผ่านโดยใช้ Google Form ในการออกแบบข้อคำถามงานวิจัยและกระจายแบบสอบถามดังกล่าวผ่านช่องทางสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Line ให้แก่กลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random) โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน กรกฎาคม - กันยายน พ.ศ. 2563

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กล่าวไว้ข้างต้น สำหรับการออกแบบคำถามในแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ออกแบบโดยอ้างอิงมาจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต โดยรายละเอียดในแบบสอบถามงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Method) และใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-administrated Questionnaire) ตามวิธีการสุ่มตัวอย่างดังที่สามารถแบ่งออกเป็น 6 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

คำถามในส่วนนี้อ้างอิงคำถามมาจาก Michèle et al. (2020) เพื่อดูพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร โดยใช้มาตรวัด 10 ระดับ โดย 0 = หากท่านปฏิบัติตัวน้อยที่สุด ถึง 10 = หากท่านปฏิบัติตัวมากที่สุด โดยมีพฤติกรรมที่สนใจจำนวน 19 อย่าง ดังนี้

1. ท่านล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ
2. ท่านสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ
3. ท่านพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม
4. ท่านหลีกเลี่ยงการสัมผัสผืนผ้า จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด
5. เมื่อไอหรือจาม ท่านจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก
6. เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ท่านจะรีบไปพบแพทย์ทันที
7. ท่านออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง
8. ท่านออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว
9. ท่านทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger
10. ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้

วิตามิน เป็นต้น

11. ท่านใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น
12. ท่านเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น
13. ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้

วิตามิน เป็นต้น

14. ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น

15. ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ

16. ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น

17. ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น

18. ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น

19. ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อ COVID-19

คำถามในส่วนนี้อ้างอิงคำถามมาจาก Mohammad et al. (2020) และ Kate & Jill (2020) เพื่อดูพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของคนที่มีระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19 ที่ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร โดยใช้การเลือกคำตอบแบบหลายคำตอบ (Multiple Choices) โดยมีคำถามความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19 จำนวน 15 คำถาม ดังนี้

1. COVID-19 ถูกพบครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน
2. ยุคเป็นพาหะของเชื้อ COVID-19
3. ลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อ COVID-19 คือ มีไข้สูง อ่อนเพลีย ไอแห้ง และปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ รวมถึงมีรายงานว่ามีอาการท้องเสียร่วมด้วย
4. ที่ติดเชื้อ COVID-19 จะมีอาการที่รุนแรงมากในผู้สูงอายุ หรือผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจ เป็นต้น
5. ผู้ที่ติดเชื้อ COVID-19 แต่ไม่แสดงอาการ จะไม่สามารถแพร่เชื้อให้ผู้อื่นได้
6. COVID-19 สามารถติดต่อได้หากมีการสัมผัสหรืออยู่ใกล้ชิดกัน เช่น ในสถานที่แออัด เป็นต้น
7. ผู้ที่สัมผัสหรือใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อ COVID-19 ควรกักตัวเองทันทีเพื่อดูอาการเป็นเวลา 14 วัน
8. ท่านออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว
9. การล้างมือด้วยสบู่ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยป้องกัน COVID-19 ได้
10. การล้างจมูกด้วยน้ำเกลือจะสามารถป้องกัน COVID-19 ได้
11. เครื่องเป่ามืออัตโนมัติสามารถฆ่าเชื้อ COVID-19 ได้
12. ปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนสำหรับป้องกัน COVID-19
13. COVID-19 สามารถรักษาได้ด้วยยาต้านไวรัสทั่วไป
14. เด็กเล็กไม่จำเป็นต้องระมัดระวังและป้องกันการติดเชื้อ COVID-19

15. ปัจจุบันในประเทศไทยยังไม่มีผู้เสียชีวิตจากโรคติดเชื้อ COVID-19

ส่วนที่ 3 ผลกระทบด้านจิตใจ

คำถามในส่วนนี้อ้างอิงคำถามมาจาก Michèle et al. (2020) เพื่อดูผลกระทบด้านจิตใจ โดยใช้มาตรวัด 5 ระดับโดย 1 = น้อยที่สุด, 2 = น้อย, 3 = ปานกลาง, 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด โดยมีคำถามด้านผลกระทบด้านจิตใจที่สนใจจำนวน 7 ข้อ ดังนี้

1. กลัว เครียด กังวล
2. เหงา เปล่าเปลี่ยว
3. อารมณ์แปรปรวนหงุดหงิดง่าย
4. ท้อแท้หมดหวัง
5. เบื่อ เฉยชา
6. สูญเสียการตัดสินใจ
7. ความสุข

ส่วนที่ 4 ผลกระทบด้านการเงิน

คำถามในส่วนนี้อ้างอิงคำถามมาจาก Michèle et al. (2020) เพื่อดูผลกระทบด้านการเงิน โดยใช้การเลือกคำตอบแบบหลายคำตอบ (Multiple Choices) โดยมีคำถามด้านผลกระทบด้านการงานที่สนใจจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19 มากขึ้นกว่าช่วงปกติหรือไม่
2. การเก็บออมเงินในช่วง COVID-19 มากขึ้นกว่าช่วงปกติหรือไม่

ส่วนที่ 5 ผลกระทบด้านการทำงาน

คำถามในส่วนนี้อ้างอิงคำถามมาจาก Michèle et al. (2020) เพื่อดูผลกระทบด้านการทำงาน โดยใช้การเลือกคำตอบแบบหลายคำตอบ (Multiple Choices) โดยมีคำถามด้านผลกระทบด้านการงานที่สนใจจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19 มากขึ้นกว่าช่วงปกติหรือไม่
2. การเก็บออมเงินในช่วง COVID-19 มากขึ้นกว่าช่วงปกติหรือไม่

ส่วนที่ 6 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

คำถามในส่วนนี้จะเป็นการถามเพื่อตรวจสอบข้อมูลด้านประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้ตัวเลือกหลายคำตอบ (Multiple Choices) เป็นลักษณะปลายปิด ประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อ ดังนี้

1. ท่านเกิดในปี พ.ศ.ใด
2. เพศ
3. การศึกษาสูงสุด

4. สถานะ
5. ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน

3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.4.1 ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity)

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัยเพื่อให้มั่นใจถึงผลลัพธ์ที่เกิดความถูกต้องแม่นยำและมีประสิทธิภาพ โดยการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต และทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ และครอบคลุมองค์ความรู้หรือประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งจัดหมวดหมู่คำถามให้สอดคล้องกับตัวแปรวิจัย และนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องรวม ไปถึงปรับปรุงแก้ไขให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น (Drost, 2011)

3.4.2 ความน่าเชื่อถือ (Reliability)

หลังจากมีการทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามแล้ว กลุ่มผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเพื่อพิจารณาว่าจะสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์ได้หรือไม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการใช้ Cronbach's Alpha หาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่จะมีค่า 0 ถึง 1 ซึ่งเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือของเครื่องมือในการวิจัย คือ มีค่ามากกว่า 0.7 (De Vellis, 1991) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถามซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องภายในกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าค่า Cronbach's Alpha ของกลุ่มตัวอย่างนำร่อง อยู่ที่ 0.868 – 0.954 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในงานวิจัยและแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องภายในที่ค่อนข้างสูง จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องตัดคำถามออกแต่อย่างใด และเป็นแบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานวิจัย (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1

ผลการทดสอบความน่าเชื่อถือด้วยค่าสัมประสิทธิ์ครอนบักแอลฟา (Cronbach's Alpha)

ตัวแปรที่นำมาทดสอบความเชื่อมั่น	Cronbach's Alpha
พฤติกรรมในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19	0.954
พฤติกรรมในช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19	0.936
พฤติกรรมในช่วงปัจจุบัน	0.941
ผลกระทบด้านจิตใจ	0.868

3.5 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.5.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 และระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19 โดยมีสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และนำมาทำการทดสอบโดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูป SPSS โดยประกอบด้วย

3.5.2.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวหรือการวิเคราะห์องค์ประกอบเดียว เป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียวหรือมีปัจจัยเดียวแต่จำแนกเป็น 2 ระดับหรือ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยถือว่าหน่วยที่ได้รับปัจจัยระดับเดียวกันมาจากประชากรเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของแต่ละเจนเนอเรชัน ว่ามีพฤติกรรมในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 สัมพันธ์หรือแตกต่างกันอย่างไร

3.5.2.2 การวิเคราะห์ผลการทดสอบโดยใช้สถิติ T-test

ใช้ทดสอบความแตกต่าง หรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยมีเงื่อนไขว่า ใช้สำหรับการทดสอบข้อมูลที่มีการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution) ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่ใช้ทดสอบมี 2 ลักษณะ คือ เป็นตัวอย่างที่อิสระกัน (Independent Samples) และตัวอย่างที่สัมพันธ์กัน (Related Samples) ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19 ที่มีมากน้อยกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง “การสำรวจพฤติกรรมของคน ที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง COVID-19” ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มในช่วงเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา จำนวน 241 ราย

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา มีการนำเสนอผลวิเคราะห์แบบการแจกแจงความถี่ของข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์ผลการทดสอบโดยใช้สถิติ T-test โดยประมวลผลผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

- 4.1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.1.2 ผลกระทบด้านการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.1.3 ผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.1.4 ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.1.5 ผลวิเคราะห์เชิงพรรณนาของตัวแปร

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน

- 4.2.1 ผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละ
เจนเนอเรชัน
- 4.2.2 ผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้
เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน

4.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

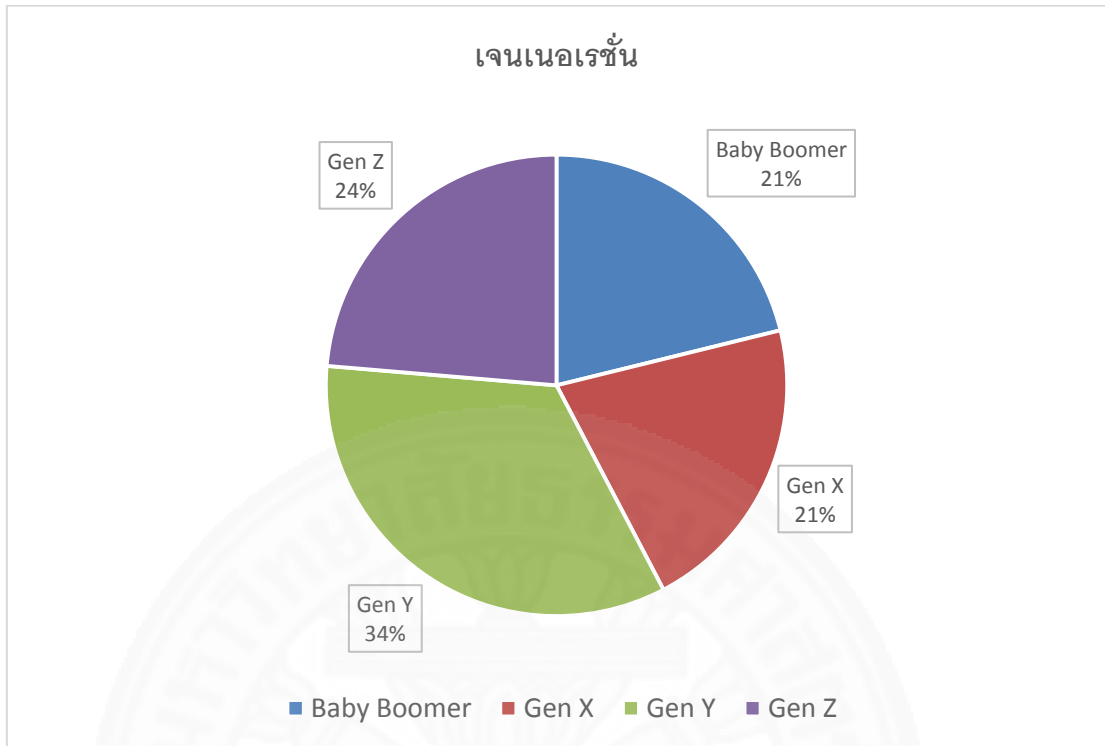
4.1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 241 คน จำแนกตามเจนเนอเรชัน เพศ ระดับการศึกษา สถานะ และภูมิภาคที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ดังนี้

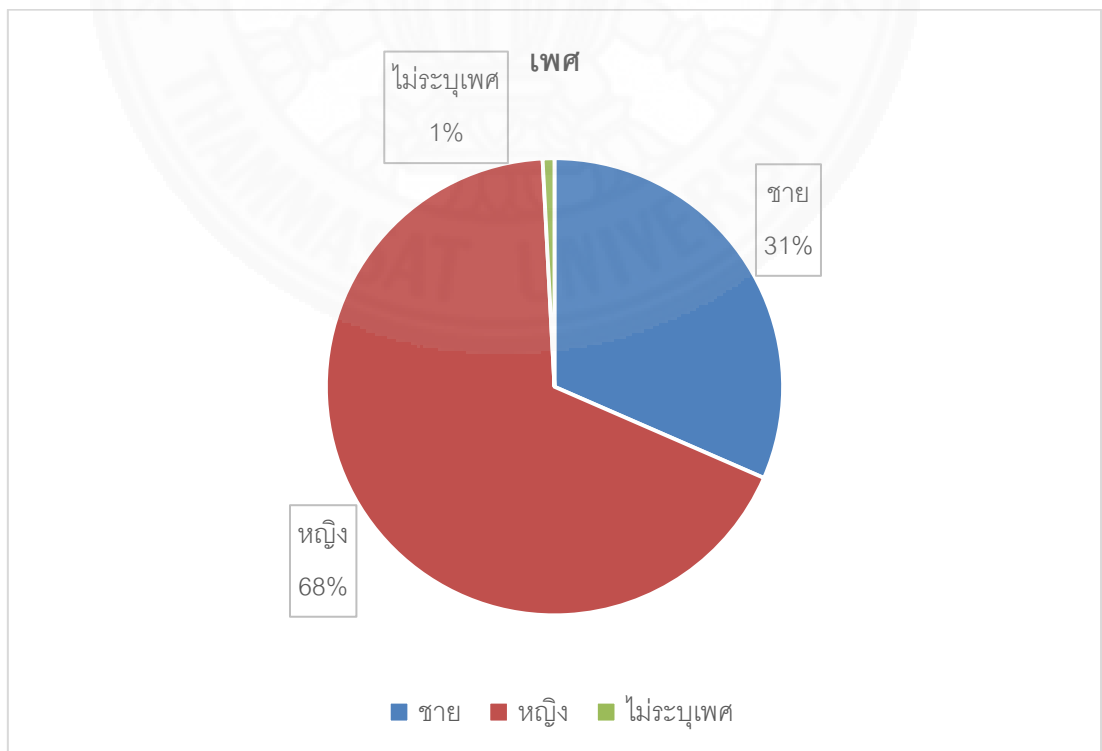
ตารางที่ 4.1

ข้อมูลด้านลักษณะประชากรศาสตร์

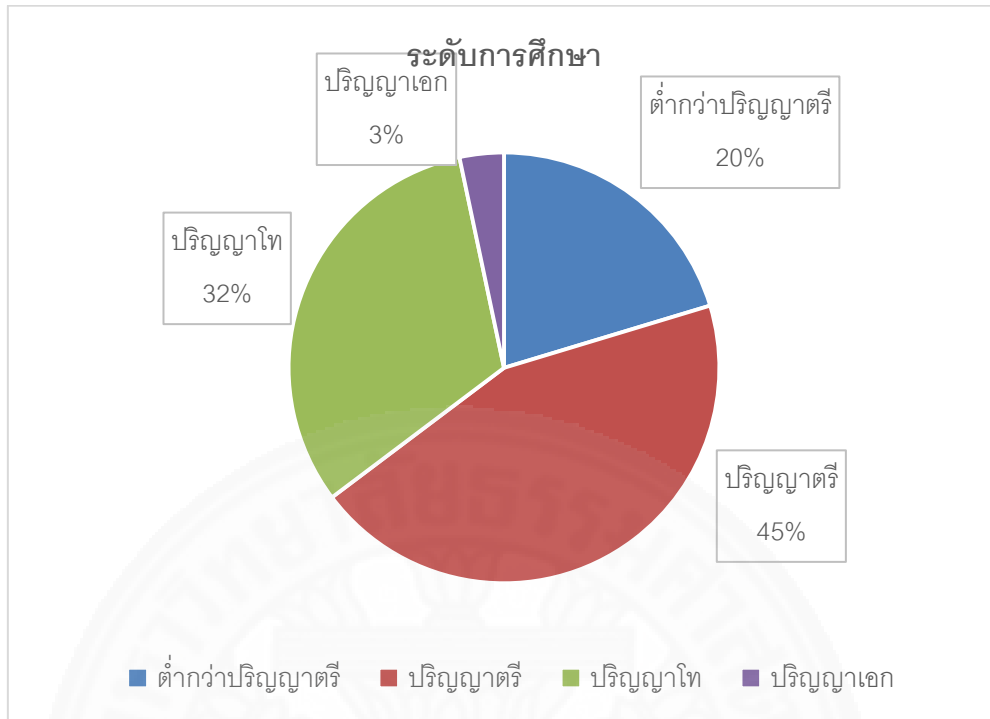
เจนเนอเรชั่น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
Gen Y	82	34.0
Gen Z	57	23.6
Baby Boomer	51	21.2
Gen X	51	21.2
เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	163	67.6
ชาย	76	31.5
ไม่ระบุเพศ	2	0.9
ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	107	44.4
ปริญญาโท	77	32.0
ต่ำกว่าปริญญาตรี	49	20.3
ปริญญาเอก	8	3.3
สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สมรส	156	64.7
โสด	85	35.3
ภูมิภาคที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	196	81.3
ภาคตะวันตก	17	7.1
ภาคกลาง	16	6.6
ภาคใต้	4	1.7
ภาคตะวันออก	4	1.7
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3	1.2
ภาคเหนือ	1	0.4

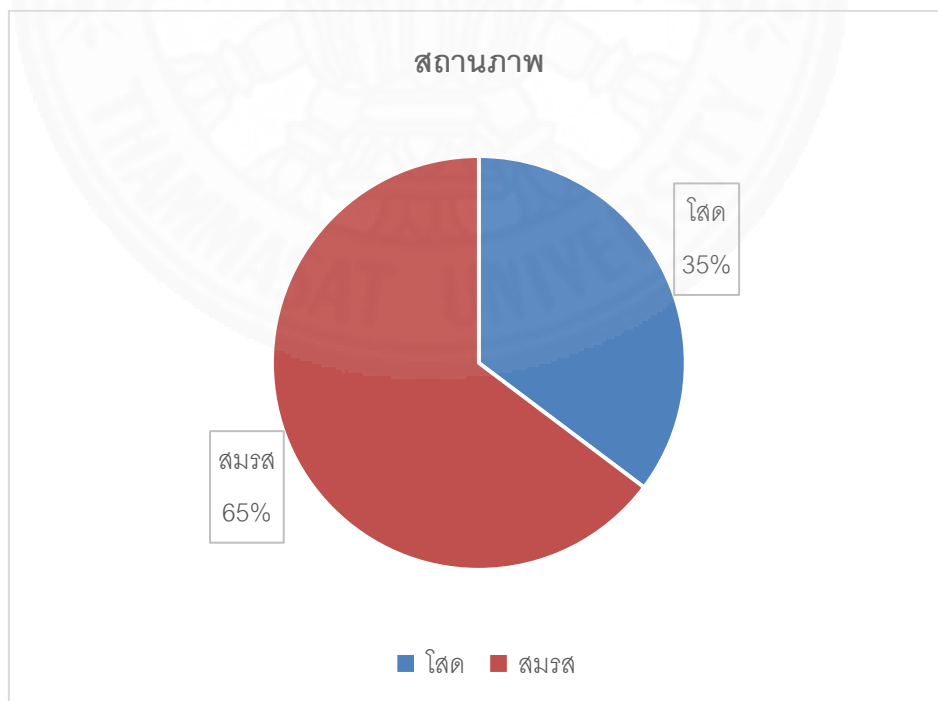
ภาพที่ 4.1 กราฟเจนเนอเรชั่น

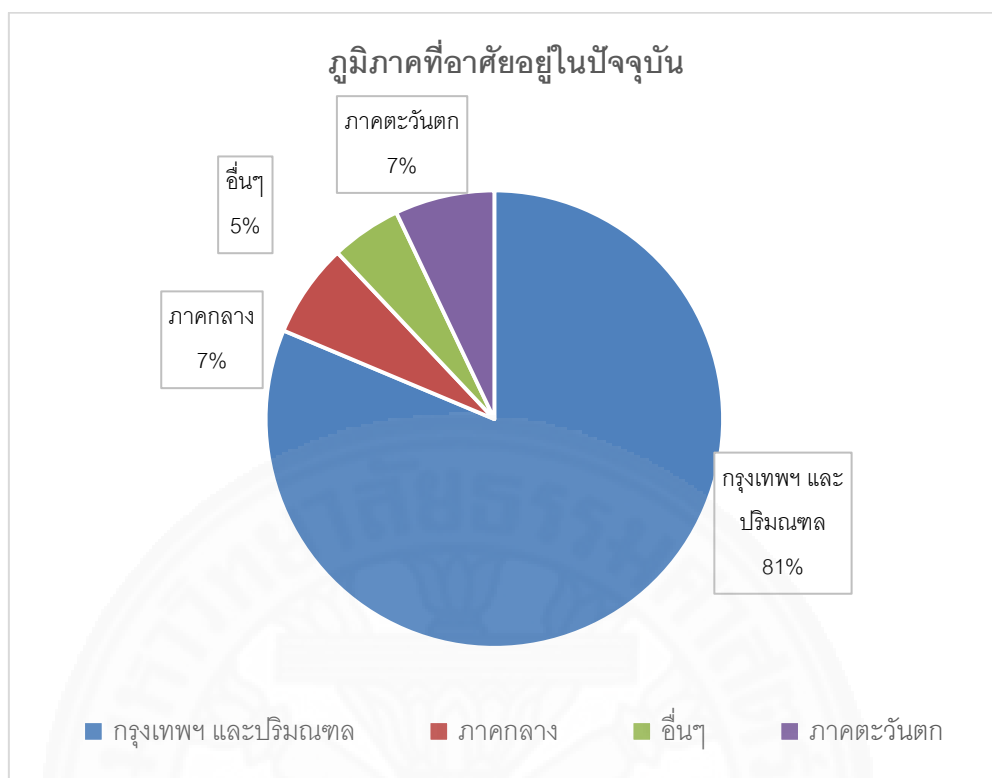
ภาพที่ 4.2 กราฟเพศ

ภาพที่ 4.3 กราฟระดับการศึกษา

ภาพที่ 4.4 กราฟสถานภาพ

ภาพที่ 4.5 กราฟภูมิภาคที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน

สำหรับข้อมูลทางด้านลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการเก็บข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 241 คน สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในเจนเนอเรชั่น Y ซึ่งมีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 34 รองลงมา คือ เจนเนอเรชั่น Z ที่มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 57 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในเจนเนอเรชั่น Baby Boomer และเจนเนอเรชั่น X มีจำนวนเท่ากันที่ 51 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 (ตารางที่ 4.1)

สำหรับเพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 และ เพศชาย จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 และไม่ระบุเพศ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 (ตารางที่ 4.1)

สำหรับระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 และระดับปริญญาเอก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1)

ส่วนสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพสมรสจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 และสถานภาพโสด จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 (ตารางที่ 4.1)

นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 81.3 รองลงมาที่ภาคตะวันตก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 ส่วนอันดับอื่นๆ ได้แก่ ภาคกลาง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6 ภาคใต้และภาคตะวันออกมีจำนวนเท่ากันที่ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 และภาคเหนือ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1)

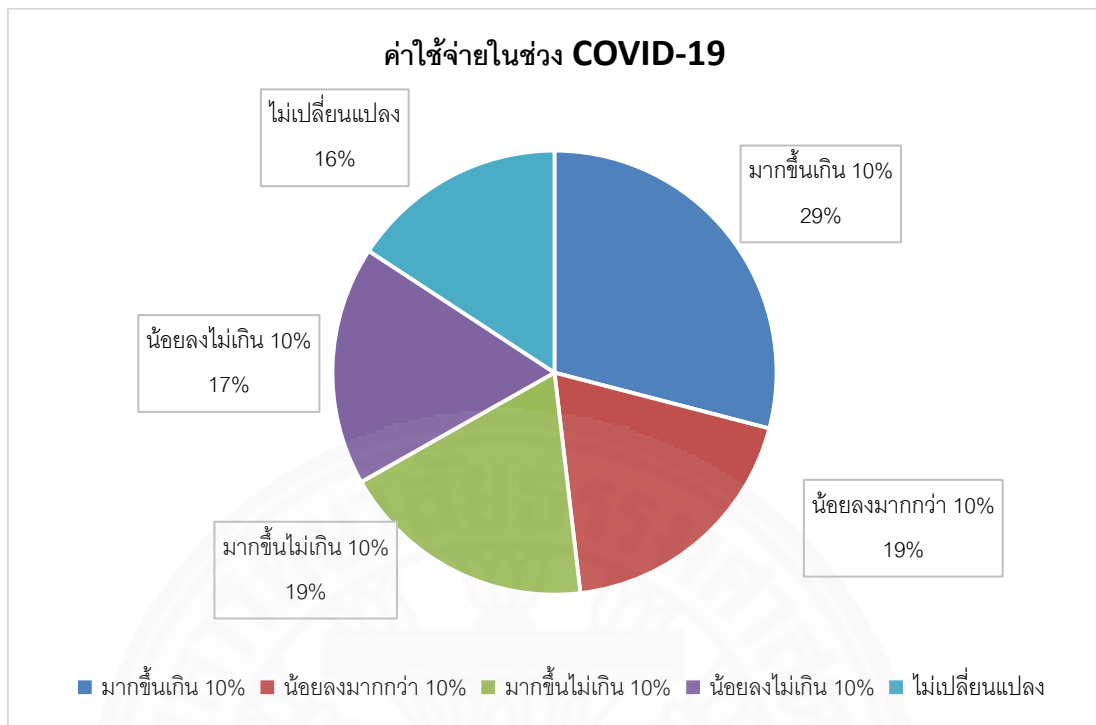
4.1.2 ผลกระทบด้านการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลผลกระทบด้านการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19 และการเก็บออมเงินในช่วง COVID-19 เป็นคำถามที่ตอบได้เพียง 1 ตัวเลือก โดยสรุปและแจกแจงข้อมูลตามค่าความถี่และร้อยละ ดังนี้

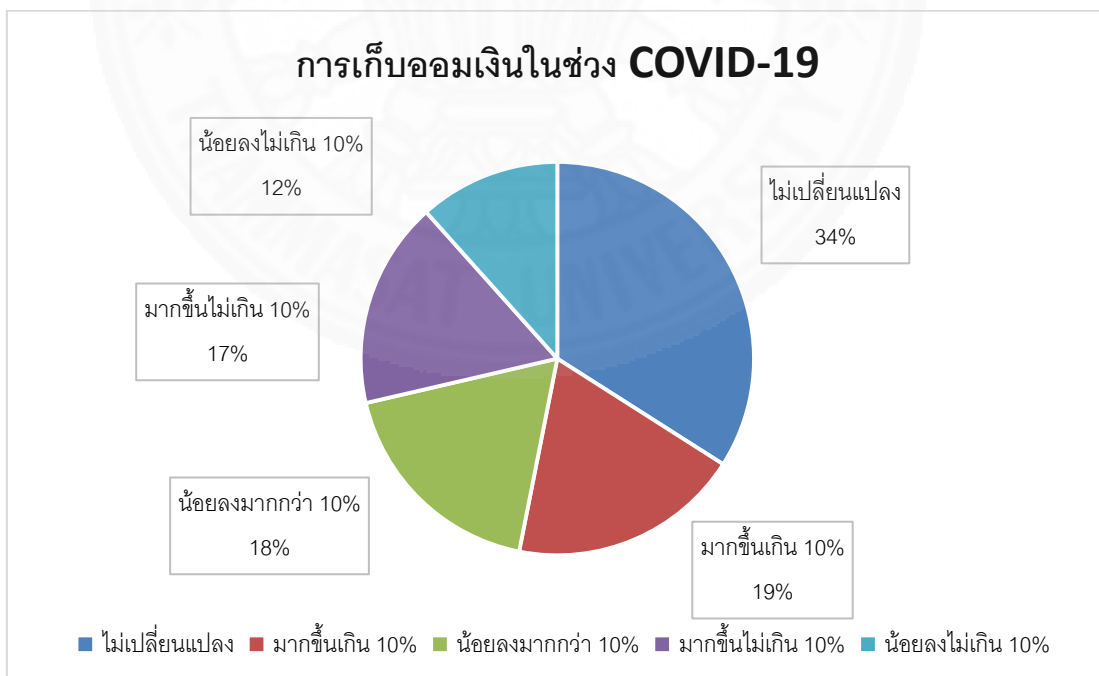
ตารางที่ 4.2

ผลกระทบด้านการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม

ค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
มากขึ้นเกิน 10%	70	29.0	1
น้อยลงมากกว่า 10%	46	19.1	2
มากขึ้นไม่เกิน 10%	45	18.7	3
น้อยลงไม่เกิน 10%	42	17.4	4
ไม่เปลี่ยนแปลง	38	15.8	5
การเก็บออมเงินในช่วง COVID-19	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
ไม่เปลี่ยนแปลง	82	34.0	1
มากขึ้นเกิน 10%	46	19.1	2
น้อยลงมากกว่า 10%	44	18.3	3
มากขึ้นไม่เกิน 10%	41	17.0	4
น้อยลงไม่เกิน 10%	28	11.6	5

ภาพที่ 4.6 กราฟค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19

ภาพที่ 4.7 กราฟการเก็บออมเงินในช่วง COVID-19

สำหรับข้อมูลทางด้านผลกระทบด้านการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการเก็บข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 241 คน สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19 มากขึ้นเกิน 10% มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 รองลงมา คือ มีค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19 น้อยลงมากกว่า 10% จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 ส่วนอันดับอื่นๆ มีค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19 มากขึ้นไม่เกิน 10% จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 มีค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19 น้อยลงไม่เกิน 10% จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 และค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19 ไม่เปลี่ยนแปลง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.2)

ส่วนการเก็บออมเงินในช่วง COVID-19 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการเก็บออมเงินในช่วง COVID-19 ที่ไม่เปลี่ยนแปลง มีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมา คือ มีการเก็บออมเงินในช่วง COVID-19 มากขึ้นเกิน 10% จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 ส่วนอันดับอื่นๆ มีการเก็บออมเงินในช่วง COVID-19 น้อยลงมากกว่า 10% จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 มีการเก็บออมเงินในช่วง COVID-19 มากขึ้นไม่เกิน 10% จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 และมีการเก็บออมเงินในช่วง COVID-19 น้อยลงไม่เกิน 10% จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.2)

4.1.3 ผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม อาชีพ สถานที่ทำงาน รายได้ต่อเดือน การทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป ภาระงาน การปรับลดเงินเดือนหรือขึ้นเงินเดือนน้อยลง และลดชั่วโมงการทำงานหรือลดการทำงานล่วงเวลา เป็นคำถามที่ตอบได้เพียง 1 ตัวเลือก โดยสรุปและแจกแจงข้อมูลตามค่าความถี่และร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.3

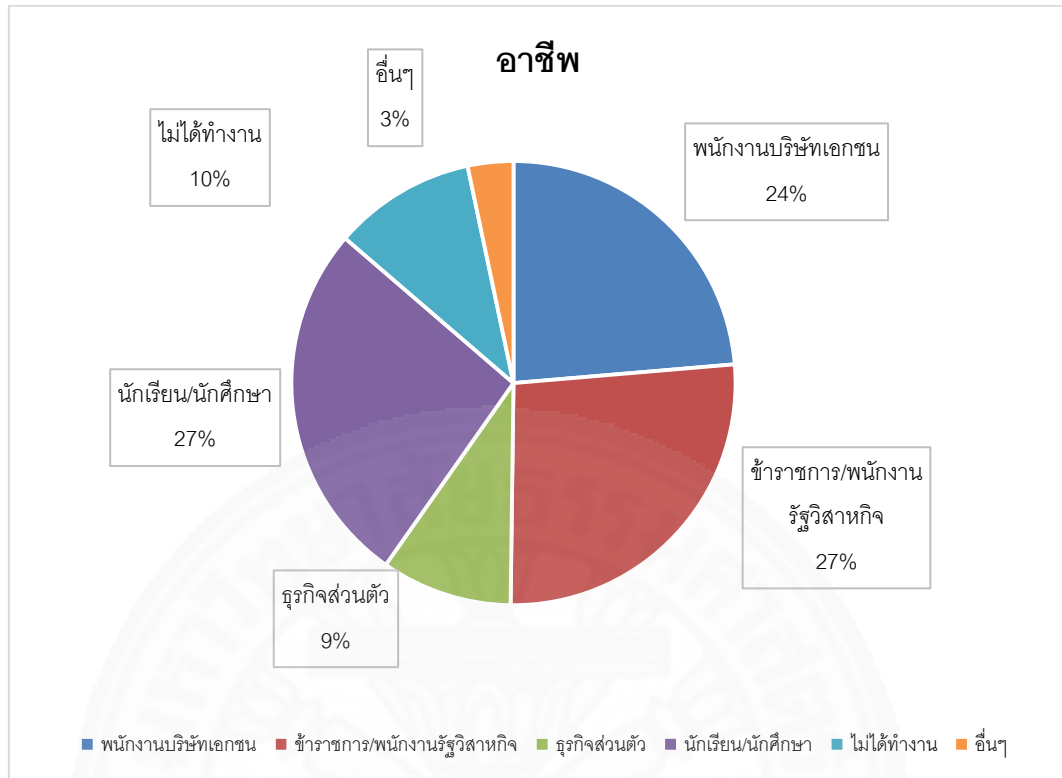
ผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	64	26.6
นักเรียน/นักศึกษา	64	26.6
พนักงานบริษัทเอกชน	57	23.7
ไม่ได้ทำงาน	25	10.4
ธุรกิจส่วนตัว	23	9.5
อื่นๆ	8	3.2

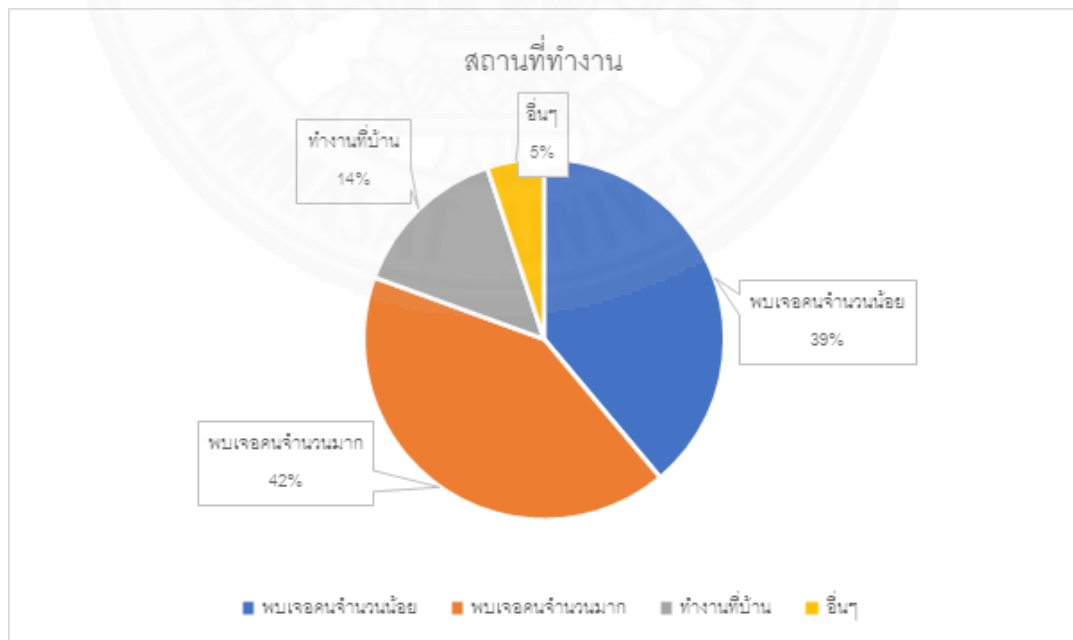
ตารางที่ 4.3

ผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

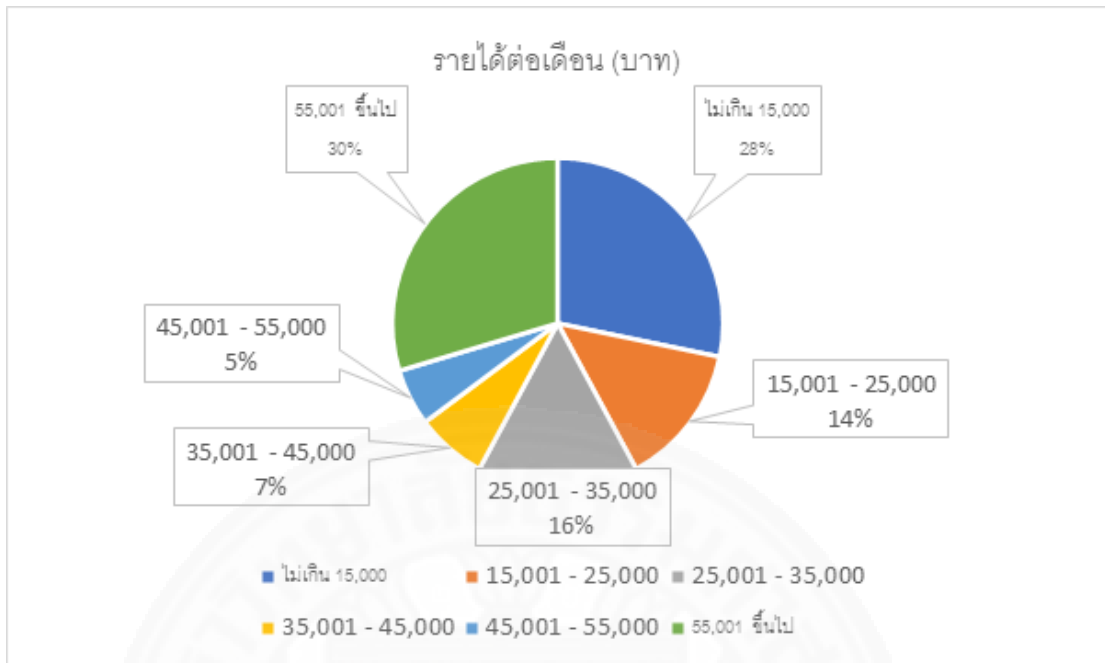
สถานที่ทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
พบเจอคนจำนวนมาก	90	41.7	
พบเจอคนจำนวนน้อย	84	36.9	
ทำงานที่บ้าน	31	14.3	
อื่นๆ	11	5.1	
รายได้ต่อเดือน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
ไม่เกิน 15,000	61	28.2	
15,001 - 25,000	30	13.9	
25,001 - 35,000	34	15.8	
35,001 - 45,000	15	6.9	
45,001 - 55,000	12	5.6	
55,001 ขึ้นไป	64	29.6	
การทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
มีการทำงานจากที่บ้านมากขึ้น	103	47.7	1
ไม่เปลี่ยนแปลง	100	46.3	2
อื่นๆ	7	3.2	3
โดนพักงานโดยไม่จ่ายค่าแรง	5	2.3	4
โดนไล่ออก	1	0.5	5
ภาระงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
มากขึ้น	97	44.9	1
เท่าเดิม	95	44.0	2
น้อยลง	24	11.1	3
การปรับลดเงินเดือนหรือขึ้นเงินเดือนน้อยลง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
ไม่มี	185	85.7	1
มี	31	14.3	2
ลดชั่วโมงการทำงานหรือลดการทำงานล่วงเวลา	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
ไม่มี	160	74.1	1
มี	56	25.9	2

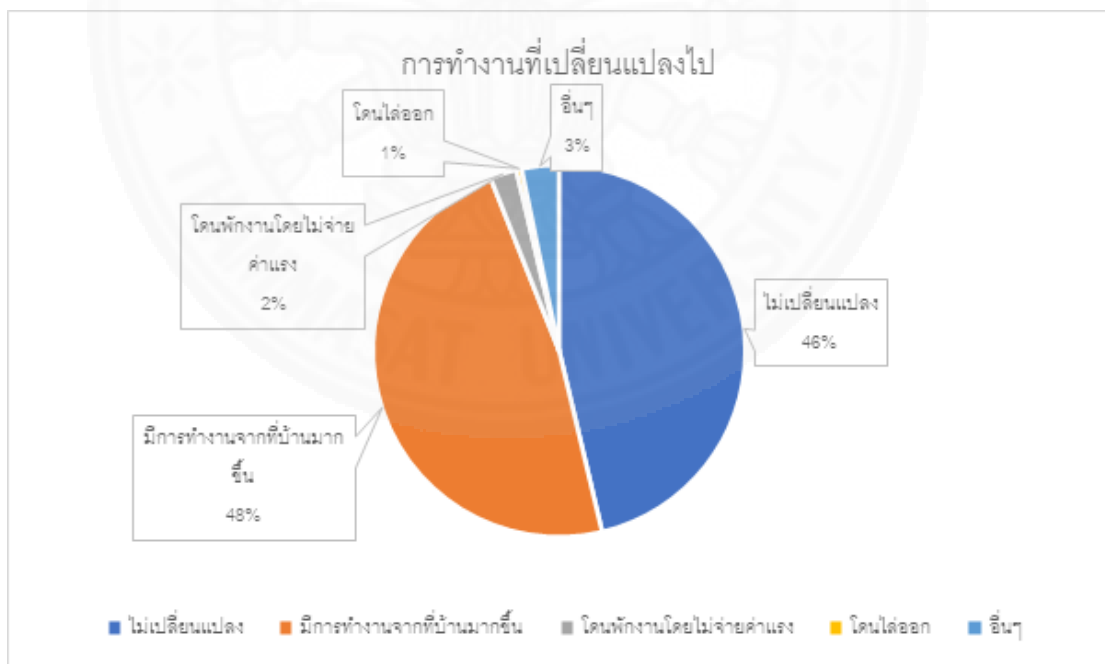
ภาพที่ 4.8 กราฟอาชีพ

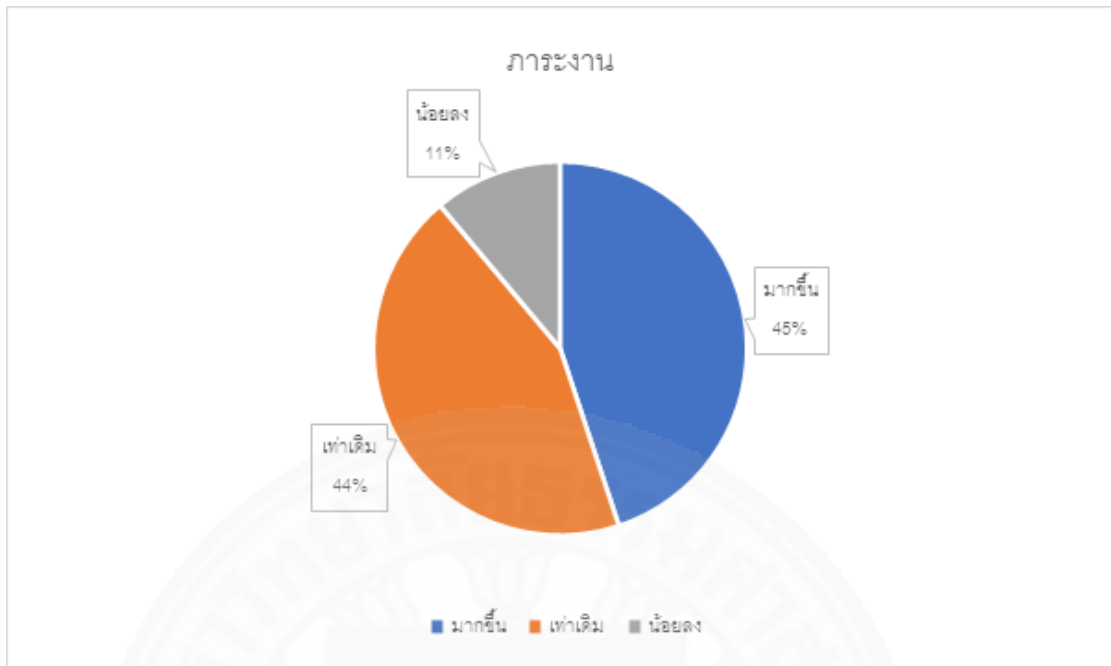
ภาพที่ 4.9 กราฟสถานที่ทำงาน

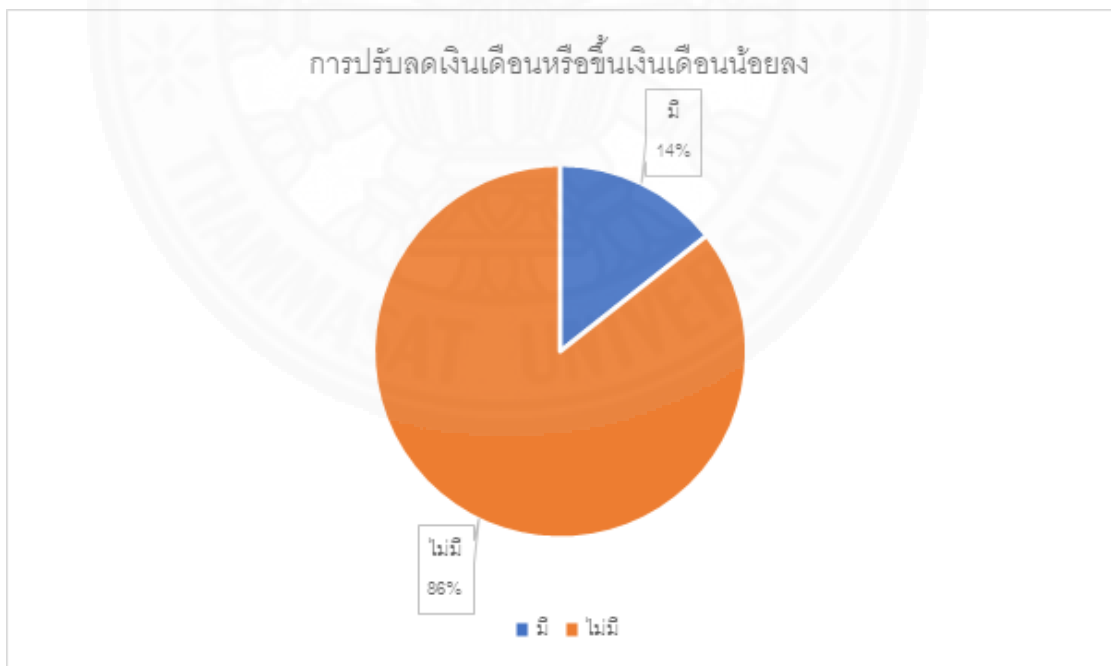
ภาพที่ 4.10 กราฟรายได้ต่อเดือน (บาท)

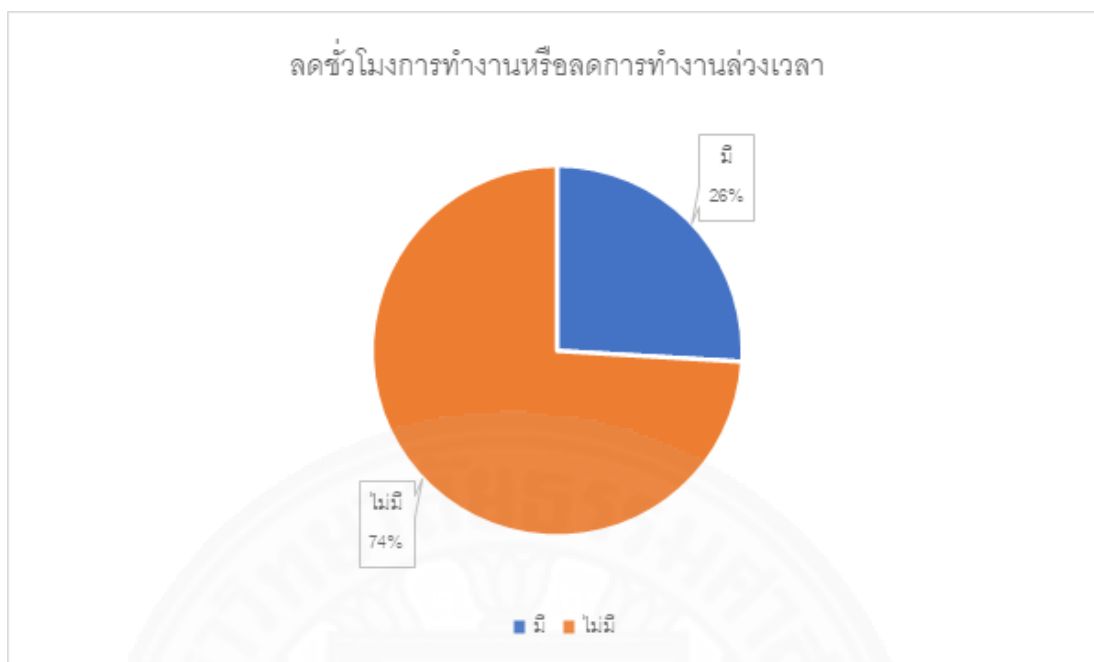
ภาพที่ 4.11 กราฟการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป

ภาพที่ 4.12 กราฟภาระงาน

ภาพที่ 4.13 กราฟการปรับลดเงินเดือนหรือขึ้นเงินเดือนน้อยลง

ภาพที่ 4.14 กราฟลดชั่วโมงการทำงานหรือลดการทำงานล่วงเวลา

สำหรับข้อมูลทางด้านผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการเก็บข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 241 คน สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และนักเรียน/นักศึกษาซึ่งมีจำนวนเท่ากันที่ 64 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 รองลงมา คือ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 ไม่ได้ทำงาน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 และอื่นๆ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้ทำงานจะไม่จำเป็นต้องตอบคำถามในส่วนนี้ต่อ ทำให้เหลือจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนในส่วนผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม 216 คน (ตารางที่ 4.3)

สำหรับสถานที่ทำงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในสถานที่พบเจอคนจำนวนมาก จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมา คือ พบเจอคนจำนวนน้อย จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 ทำงานที่บ้าน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 และอื่นๆ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1 (ตารางที่ 4.3)

ส่วนรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 55,001 บาทขึ้นไป จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 รองลงมา คือ ไม่เกิน 15,000 บาท จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 25,001 - 35,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 15,001 - 25,000 บาท จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 35,001 - 45,000 บาท จำนวน 15 คน

คิดเป็นร้อยละ 6.9 และ 45,001 - 55,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.3)

สำหรับการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการทำงานจากที่บ้านมากขึ้น จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 47.7 รองลงมา คือ ไม่เปลี่ยนแปลง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 อื่นๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 มีโดนพักงานโดยไม่จ่ายค่าแรง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 และโดนไล่ออกจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.3)

ส่วนภาระงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภาระงานมากขึ้น จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมา คือ เท่าเดิม จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 และ น้อยลง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.3)

สำหรับการปรับลดเงินเดือนหรือขึ้นเงินเดือนน้อยลง พบว่าไม่มี จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7 และมีการปรับลดเงินเดือนหรือขึ้นเงินเดือนน้อยลง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 (ตารางที่ 4.3)

นอกจากนี้สำหรับการลดชั่วโมงการทำงานหรือลดการทำงานล่วงเวลาพบว่า ไม่มี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 74.1 และมีการลดชั่วโมงการทำงานหรือลดการทำงานล่วงเวลา พบว่า จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 (ตารางที่ 4.3)

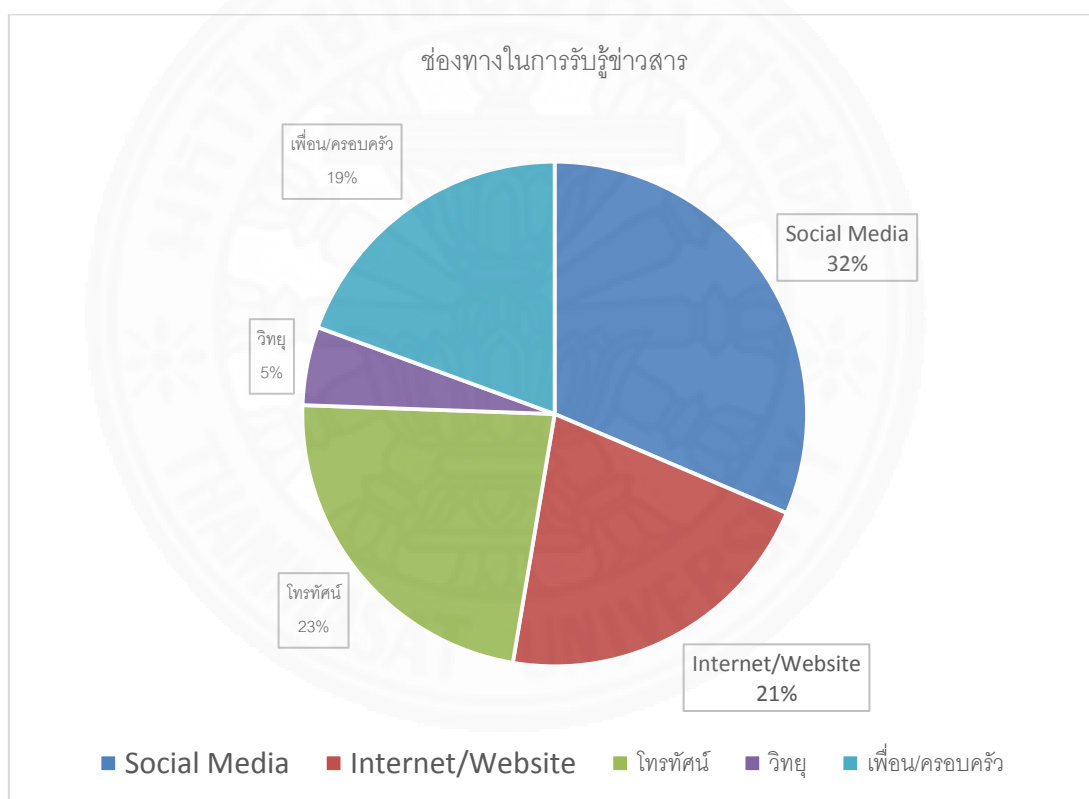
4.1.4 ผลกระทบด้านการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ช่องทางในการรับรู้ข่าวสาร ผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก โดยสรุปและแจกแจงข้อมูลตามค่าความถี่และร้อยละ ความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 เป็นคำถามที่ตอบได้เพียง 1 ตัวเลือก โดยสรุปและแจกแจงข้อมูลตามค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยคะแนนที่ได้คิดจากคำตอบที่ถูกต้องได้ 1 คะแนน คำตอบที่ผิด หรือตอบไม่แน่ใจได้ 0 คะแนน ดังนี้

ตารางที่ 4.4

ช่องทางในการรับรู้ข่าวสารของผู้ตอบแบบสอบถาม

ช่องทางในการรับรู้ข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
Social Media	225	93.4	1
โทรทัศน์	164	68.0	2
Internet/Website	152	63.1	3
เพื่อน/ครอบครัว	139	57.7	4
วิทยุ	36	14.9	5

ภาพที่ 4.15 กราฟช่องทางในการรับรู้ข่าวสาร

สำหรับข้อมูลช่องทางในการรับรู้ข่าวสารของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการเก็บข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 241 คน สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่องทางในการรับรู้ข่าวสารอันดับ 1 คือ Social Media จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 93.4 อันดับ 2 ได้แก่ โทรทัศน์ จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 ส่วนอันดับอื่นๆ ได้แก่ Internet/Website จำนวน

152 คน คิดเป็นร้อยละ 63.1 เพื่อน/ครอบครัว จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 57.7 และวิทยุ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.5

ความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

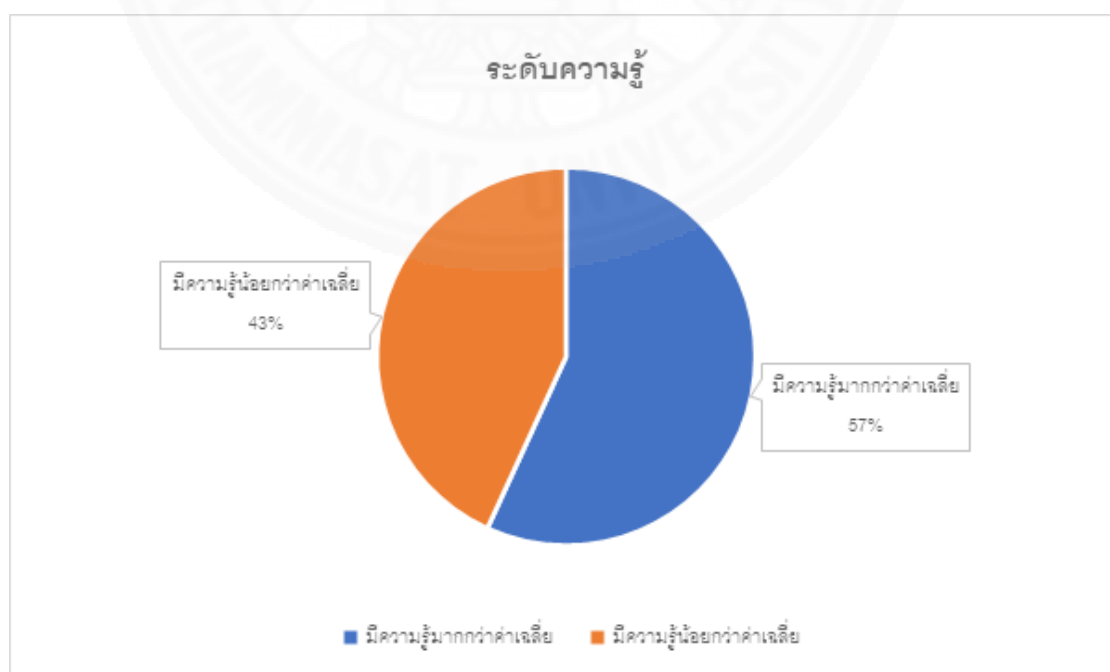
ความรู้เกี่ยวกับ COVID-19	จำนวน (คน) ตอบ ถูก	จำนวน (คน) ตอบ ผิด	จำนวน (คน) ตอบ ไม่แน่ใจ
COVID-19 ถูกพบครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน	237*	1	3
ยุ่งเป็นพาหะของเชื้อ COVID-19	0	218*	23
ลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อ COVID-19 คือ มีไข้สูง อ่อนเพลีย ไอแห้ง และปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ รวมถึงมีรายงานว่ามีอาการท้องเสียร่วมด้วย	198*	15	28
ผู้ที่ติดเชื้อ COVID-19 จะมีอาการที่รุนแรงมากใน ผู้สูงอายุ หรือผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจ เป็นต้น	223*	3	15
ผู้ที่ติดเชื้อ COVID-19 แต่ไม่แสดงอาการ จะไม่สามารถ แพร่เชื้อให้ผู้อื่นได้	61	175*	5
COVID-19 สามารถติดต่อได้หากมีการสัมผัสหรืออยู่ ใกล้ชิดกัน เช่น ในสถานที่แออัด เป็นต้น	226*	9	6
ผู้ที่สัมผัสหรือใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อ COVID-19 ควรกักตัวเองทันทีเพื่อดูอาการเป็นเวลา 14 วัน	235*	4	2
การสวมใส่หน้ากากอนามัยสามารถป้องกันการกระจายของ COVID-19 ได้	220*	4	17
การล้างมือด้วยสบู่ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยป้องกัน COVID-19 ได้	223*	9	9
การล้างจมูกด้วยน้ำเกลือจะสามารถป้องกัน COVID-19 ได้	33	104*	104
เครื่องเป่ามืออัตโนมัติสามารถฆ่าเชื้อ COVID-19 ได้	12	157*	72
ปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนสำหรับป้องกัน COVID-19	194*	23	24

ตารางที่ 4.5

ความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับ COVID-19	จำนวน (คน) ตอบ ถูก	จำนวน (คน) ตอบ ผิด	จำนวน (คน) ตอบ ไม่แน่ใจ
	COVID-19 สามารถรักษาได้ด้วยยาต้านไวรัสทั่วไป	38	136
เด็กเล็กไม่จำเป็นต้องระมัดระวังและป้องกันการติดเชื้อ COVID-19	17	222*	2
ปัจจุบันในประเทศไทยยังไม่มีผู้เสียชีวิตจากโรคติดเชื้อ COVID-19	12	223*	6
ระดับความรู้	จำนวน (คน)		ร้อยละ
มีความรู้มากกว่าค่าเฉลี่ย	137		57.8%
มีความรู้น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	104		43.2%
ค่าเฉลี่ย	S.D.		
12.41	1.92		

* คำตอบที่ถูกต้อง

ภาพที่ 4.16 กราฟระดับความรู้

สำหรับข้อมูลความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการเก็บข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 241 คน สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 เป็นอย่างดี สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องเป็นสัดส่วนที่มากกว่าผิดในทุกๆ ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำได้คือ 12.41 โดยคิดคะแนนจาก ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามที่ถูกจะได้ 1 คะแนน ส่วนถ้าตอบคำตอบที่ผิด หรือตอบไม่แน่ใจจะได้ 0 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.92 (ตารางที่ 4.5)

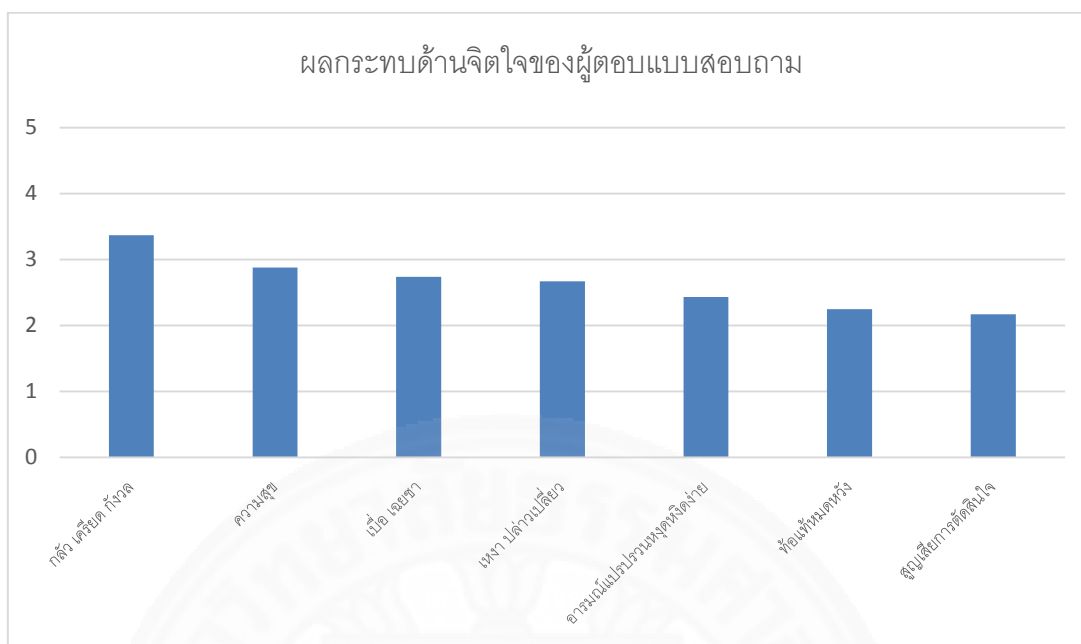
4.1.5 ผลวิเคราะห์เชิงพรรณนาของตัวแปร

ผลวิเคราะห์เชิงพรรณนาของตัวแปรที่เป็นผลกระทบในด้านต่างๆ มีส่วนประกอบดังนี้ ผลกระทบด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลผลกระทบด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามที่ตอบได้เพียง 1 ตัวเลือก โดยสรุปและแจกแจงข้อมูลตามค่าความถี่และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 4.6

ผลกระทบด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	S.D.
กลัว เครียด กังวล	3.37	1.0
ความสุข	2.88	1.0
เบื่อ เฉยชา	2.74	1.3
เหงา เปล่าเปลี่ยว	2.67	1.2
อารมณ์แปรปรวนหงุดหงิดง่าย	2.43	1.1
ท้อแท้หมดหวัง	2.25	1.1
สูญเสียการตัดสินใจ	2.17	1.0
ค่าเฉลี่ย	2.64	1.2

ภาพที่ 4.17 กราฟผลกระทบด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติตัวแปรจากตารางที่ 4.4 พบว่าผลกระทบด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ย 2.64 อยู่ในระดับปานกลาง โดยผลกระทบด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถาม อันดับ 1 คือ กลัว เครียด กังวล มีค่าเฉลี่ย 3.37 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลกระทบด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สูญเสียการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 2.17 อยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.6)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน

4.2.1 ผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชัน

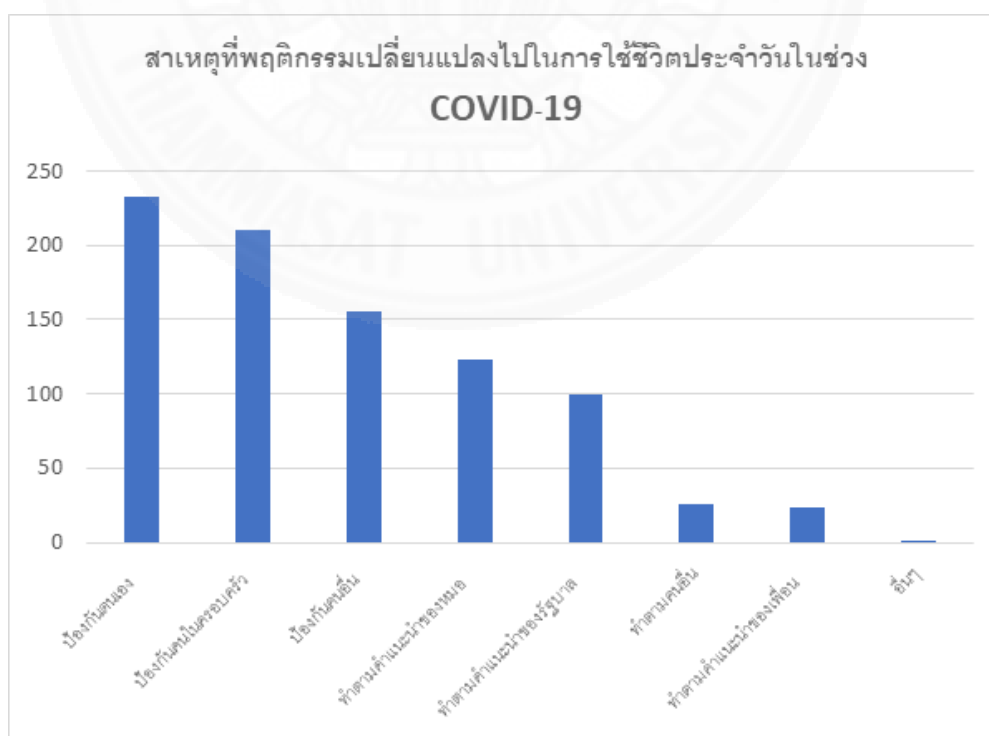
ข้อมูลผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชัน สาเหตุที่พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในการใช้ชีวิตประจำวันในช่วง COVID-19 ผู้ตอบแบบสอบถามผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชันสามารถตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก และพฤติกรรมในช่วงก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 (ก่อนวันที่พบผู้ติดเชื้อ COVID-19 คนแรกในประเทศไทย หรือ ก่อนวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2563 / ช่วงระหว่างการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 (ตั้งแต่วันที่พบผู้ติดเชื้อ COVID-19 คนแรกในประเทศไทยถึงวันที่ผ่อนคลายนโยบาย พอส 5 หรือ วันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2563 – 30 มิถุนายน

พ.ศ. 2563 / ช่วงปัจจุบัน (หลังวันที่ผ่อนคลายล็อกดาวน์ เฟส 5 หรือ หลังวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563

ตารางที่ 4.7

ผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชั่น

สาเหตุที่พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในการใช้ชีวิตประจำวันในช่วง COVID-19	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
ป้องกันตนเอง	233	96.7	1
ป้องกันคนในครอบครัว	210	87.1	2
ป้องกันคนอื่น	155	64.3	3
ทำตามคำแนะนำของหมอ	123	51.0	4
ทำตามคำแนะนำของรัฐบาล	100	41.5	5
ทำตามคนอื่น	26	10.8	6
ทำตามคำแนะนำของเพื่อน	24	10.0	7
อื่นๆ	1	0.4	8

ภาพที่ 4.18 กราฟสาเหตุที่พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในการใช้ชีวิตประจำวันในช่วง COVID-19

สำหรับข้อมูลทางด้านผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการเก็บข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 241 คน สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันในช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 97.5 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันในช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 (ตารางที่ 4.7)

ส่วนสาเหตุที่พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในการใช้ชีวิตประจำวันในช่วง COVID-19 ในข้อคำถามนี้ประกอบด้วยตัวเลือก 8 ตัวเลือก โดย อันดับ 1 คือ ป้องกันตนเอง จำนวน 233 คน ร้อยละ 96.7 อันดับ 2 ได้แก่ ป้องกันคนในครอบครัว จำนวน 210 คน ร้อยละ 87.1 อันดับ 3 ได้แก่ ป้องกันคนอื่น จำนวน 155 คน ร้อยละ 64.3 ส่วนอันดับอื่นๆ ได้แก่ ทำตามคำแนะนำของหมอ จำนวน 123 คน ร้อยละ 51.0 ทำตามคำแนะนำของรัฐบาล จำนวน 100 คน ร้อยละ 41.5 ทำตามคนอื่น จำนวน 26 คน ร้อยละ 10.8 ทำตามคำแนะนำของเพื่อน จำนวน 24 คน ร้อยละ 10.0 และอื่นๆ จำนวน 1 คน ร้อยละ 0.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.8

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชัน

หัวข้อ	ทั้งหมด	Baby boomer	Gen X	Gen Y	Gen Z	F-test	P-value
ทำนล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ	3.97	3.98	2.71 ^{1,2}	4.16 ¹	4.89 ²	4.07	0.08
ทำนสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ	3.10	2.85 ¹	1.42 ^{2,3}	3.46 ²	4.44 ^{1,3}	6.64	0.00*
ทำนพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม	5.72	4.85 ^{1,2}	4.52 ^{3,4}	6.40 ^{1,3}	6.60 ^{2,4}	6.36	0.00*
ทำนหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด	4.71	4.45 ¹	4.00 ²	4.80	5.53 ^{1,2}	2.11	0.10

ตารางที่ 4.8

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชัน (ต่อ)

หัวข้อ	ทั้งหมด	Baby boomer	Gen X	Gen Y	Gen Z	F-test	P-value
เมื่อไอหรือจาม ท่านจะ ใช้มือหรืออวัยวะส่วน อื่นเพื่อปิดปาก	6.60	5.83 ^{1,2}	5.73 ³	6.84 ¹	7.75 ^{2,3}	5.42	0.00*
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ท่านจะ รีบไปพบแพทย์ทันที	4.60	4.32	3.88	4.82	5.21	1.65	0.18
ท่านออกกำลังกาย สม่ำเสมอเพื่อให้ ร่างกายแข็งแรง	4.83	4.89	4.38	4.57	5.65	1.65	0.18
ท่านออกไปข้างนอก เพื่อพบเจอและ สังสรรค์กับเพื่อนหรือ ครอบครัว	5.62	3.38 ^{1,2,3}	5.06 ^{1,4,5}	6.48 ^{2,4}	6.79 ^{3,5}	14.78	0.00*
ท่านทักทาย พูดคุยกับ เพื่อนหรือครอบครัว ผ่าน Social Media เช่น Line Messenger	6.39	5.53 ^{1,2}	5.25 ^{3,4}	6.91 ^{1,3}	7.53 ^{2,4}	7.78	0.00*
ท่านรับประทานอาหาร ที่มีประโยชน์หรือ อาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น	6.11	5.91 ¹	5.13 ²	5.94 ³	7.47 ^{1,2,3}	6.40	0.00*
ท่านใช้ช้อนกลางใน การรับประทานอาหาร ร่วมกับผู้อื่น	5.93	6.47	5.13 ¹	5.78	6.44 ¹	1.72	0.16

ตารางที่ 4.8

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชัน (ต่อ)

หัวข้อ	ทั้งหมด	Baby boomer	Gen X	Gen Y	Gen Z	F-test	P-value
ท่านเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ	3.86	1.83 ^{1,2,3}	3.04 ^{1,4,5}	4.71 ^{2,4}	5.21 ^{3,5}	13.48	0.00*
เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น							
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากกว่า 20 คน	5.87	3.15 ^{1,2,3}	5.04 ^{1,4,5}	7.40 ^{2,4}	6.70 ^{3,5}	22.85	0.00*
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น	5.44	2.81 ^{1,2,3}	4.79 ^{1,4,5}	6.87 ^{2,4}	6.19 ^{3,5}	20.24	0.00*
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น	5.05	2.55 ^{1,2,3}	4.46 ^{1,4,5}	6.05 ^{2,4}	6.18 ^{3,5}	16.98	0.00*
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น	4.03	1.68 ^{1,2,3}	2.87 ^{1,4,5}	5.27 ^{2,4}	5.42 ^{3,5}	19.53	0.00*
ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น	4.80	2.47 ^{1,2,3}	3.67 ^{1,4,5}	6.11 ^{2,4}	6.09 ^{3,5}	20.76	0.00*

ตารางที่ 4.8

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชัน (ต่อ)

หัวข้อ	ทั้งหมด	Baby boomer	Gen X	Gen Y	Gen Z	F-test	P-value
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น	6.49	4.19 ^{1,2,3}	5.33 ^{1,4,5}	7.61 ^{2,4}	8.00 ^{3,5}	24.27	0.00*
ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น	4.48	1.74 ^{1,2,3}	3.69 ^{1,4,5}	5.55 ^{2,4}	6.04 ^{3,5}	25.00	0.00*

* P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

X², Y² ตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อกัน

สำหรับข้อมูลพฤติกรรมในช่วงก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชัน สรุปได้ว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีพฤติกรรมที่เจนเนอเรชันใดเจนเนอเรชันหนึ่งปฏิบัติไม่เหมือนเจนเนอเรชันอื่นอยู่ 14 หัวข้อ และพฤติกรรมที่ทุกเจนเนอเรชันปฏิบัติเหมือนกัน 5 หัวข้อ (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.9

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงระหว่างของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชัน

หัวข้อ	ทั้งหมด	Baby boomer	Gen X	Gen Y	Gen Z	F-test	P-value
ท่านล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ	7.62	6.94 ^{1,2}	6.67 ^{3,4}	8.26 ^{1,3}	8.18 ^{2,4}	5.66	0.00*
ท่านสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ	8.22	7.38 ^{1,2}	7.35 ^{3,4}	8.88 ^{1,3}	8.82 ^{2,4}	6.58	0.00*

ตารางที่ 4.9

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงระหว่างของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
ในแต่ละเจนเนอเรชั่น (ต่อ)

หัวข้อ	ทั้งหมด	Baby boomer	Gen X	Gen Y	Gen Z	F-test	P-value
ท่านพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม	8.02	7.30 ^{1,2}	7.46	8.49 ¹	8.51 ²	3.99	0.01*
ท่านหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด	7.67	7.13 ^{1,2}	7.00 ³	8.05 ¹	8.25 ^{2,3}	3.31	0.02*
เมื่อไอหรือจาม ท่านจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก	7.72	7.21 ^{1,2}	6.77 ^{3,4}	8.27 ^{1,3}	8.28 ^{2,4}	4.32	0.01*
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ท่านจะรีบไปพบแพทย์ทันที	6.42	5.77 ¹	6.08	6.99 ¹	6.49	1.79	0.15
ท่านออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	5.90	6.11	5.56	5.65	6.42	0.81	0.49
ท่านออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว	3.23	1.94 ^{1,2}	2.81 ³	3.62 ¹	4.18 ^{2,3}	5.59	0.00*
ท่านทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger	7.21	5.96 ^{1,2}	6.44 ^{3,4}	7.80 ^{1,3}	8.12 ^{2,4}	7.81	0.00*
ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น	6.76	6.57 ¹	6.12 ²	6.76	7.53 ^{1,2}	2.23	0.09

ตารางที่ 4.9

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงระหว่างของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
ในแต่ละเจนเนอเรชัน (ต่อ)

หัวข้อ	ทั้งหมด	Baby boomer	Gen X	Gen Y	Gen Z	F-test	P-value
ท่านใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น	7.50	7.00 ¹	6.88 ²	8.09 ^{1,2}	7.68	2.47	0.06
ท่านเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ	2.61	0.91 ^{1,2,3}	2.15 ^{1,4}	3.24 ²	3.58 ^{3,4}	7.61	0.00*
เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น							
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากกว่า 20 คน	3.00	1.13 ^{1,2,3}	2.73 ^{1,4}	3.52 ²	4.05 ^{3,4}	9.49	0.00*
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดง คอนเสิร์ต เป็นต้น	2.80	0.94 ^{1,2,3}	2.37 ^{1,4,5}	3.48 ^{1,4}	3.81 ^{1,5}	11.16	0.00*
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น	2.90	1.43 ^{1,2,3}	2.58 ^{1,4}	3.24 ²	3.93 ^{3,4}	6.65	0.00*
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น	5.67	3.19 ^{1,2,3}	4.33 ^{1,4,5}	7.33 ^{2,4}	6.67 ^{3,5}	22.05	0.00*

ตารางที่ 4.9

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงระหว่างของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
ในแต่ละเจนเนอเรชั่น (ต่อ)

หัวข้อ	ทั้งหมด	Baby boomer	Gen X	Gen Y	Gen Z	F-test	P-value
ท่านซื้อของผ่าน บริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น	5.89	3.15 ^{1,2,3}	4.85 ^{1,4,5}	7.37 ^{2,4}	7.18 ^{3,5}	24.17	0.00*
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น	7.43	5.30 ^{1,2,3}	6.38 ^{1,4,5}	8.45 ^{2,4}	8.74 ^{3,5}	21.30	0.00*
ท่านซื้อของหรือสินค้า ฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น	4.16	1.19 ^{1,2,3}	3.17 ^{1,4,5}	5.43 ^{2,4}	5.81 ^{3,5}	25.78	0.00*

* P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

X^Z, Y^Z ตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อกัน

สำหรับข้อมูลพฤติกรรมในช่วงระหว่างของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19
ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชั่น สรุปได้ว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีพฤติกรรมที่เจน
เนอเรชั่นใดเจนเนอเรชั่นหนึ่งปฏิบัติไม่เหมือนเจนเนอเรชั่นอื่นอยู่ 15 หัวข้อ และพฤติกรรมที่ทุกเจน
เนอเรชั่นปฏิบัติเหมือนกัน 4 หัวข้อ (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.10

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชัน

หัวข้อ	ทั้งหมด	Baby boomer	Gen X	Gen Y	Gen Z	F-test	P-value
ท่านล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ	6.90	6.53 ¹	6.08 ²	7.51 ^{1,2}	7.11	2.88	0.04*
ท่านสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ	8.00	7.21 ¹	7.17 ^{2,3}	8.78 ^{1,2}	8.33 ³	5.92	0.00*
ท่านพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม	7.80	7.13 ^{1,2}	7.12 ³	8.37 ^{1,3}	8.21 ²	3.83	0.01*
ท่านหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด	7.29	6.94 ¹	6.63 ²	7.78 ^{1,2}	7.53	2.26	0.08
เมื่อไอหรือจาม ท่านจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก	7.55	7.06 ^{1,2}	6.67 ^{3,4}	7.96 ^{1,3}	8.19 ^{2,4}	3.70	0.01*
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ท่านจะรีบไปพบแพทย์ทันที	5.87	5.32 ¹	5.71	6.27 ¹	5.89	1.00	0.39
ท่านออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	5.98	6.30	5.44	5.78	6.51	1.01	0.39
ท่านออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว	5.54	3.45 ^{1,2,3}	5.10 ^{1,4}	5.99 ^{2,5}	7.14 ^{3,4,5}	18.09	0.00*

ตารางที่ 4.10

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชั่น (ต่อ)

หัวข้อ	ทั้งหมด	Baby boomer	Gen X	Gen Y	Gen Z	F-test	P-value
ท่านทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger	6.91	5.49 ^{1,2}	6.08 ^{3,4}	7.51 ^{1,3}	8.04 ^{2,4}	9.87	0.00*
ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น	6.62	6.40 ¹	6.06 ²	6.59	7.37 ^{1,2}	1.87	0.14
ท่านใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น	7.04	6.83	6.37	7.39	7.32	1.26	0.29
ท่านเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น	4.00	1.98 ^{1,2}	3.06 ³	4.32 ^{1,4}	6.16 ^{2,3,4}	14.79	0.00*
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากกว่า 20 คน	5.26	3.04 ^{1,2,3}	4.83 ^{1,4}	5.82 ²	6.81 ^{3,4}	14.83	0.00*
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น	4.98	2.87 ^{1,2,3}	4.42 ^{1,4}	5.50 ^{2,5}	6.56 ^{3,4,5}	15.46	0.00*

ตารางที่ 4.10

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชัน (ต่อ)

หัวข้อ	ทั้งหมด	Baby boomer	Gen X	Gen Y	Gen Z	F-test	P-value
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น	4.66	3.34 ^{1,2}	4.27 ³	4.66 ^{1,4}	6.18 ^{2,3,4}	7.31	0.00*
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น	4.93	2.66 ^{1,2}	3.65 ^{3,4}	6.44 ^{1,3}	5.86 ^{2,4}	19.96	0.00*
ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น	5.42	3.09 ^{1,2,3}	4.52 ^{1,4,5}	6.59 ^{2,4}	6.67 ^{3,5}	17.55	0.00*
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น	7.12	4.87 ^{1,2,3}	6.27 ^{1,4,5}	8.21 ^{2,4}	8.25 ^{3,5}	20.76	0.00*
ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น	4.38	1.55 ^{1,2,3}	3.52 ^{1,4,5}	5.60 ^{2,4}	5.84 ^{3,5}	23.65	0.00*

* P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

X², Y² ตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อกัน

สำหรับข้อมูลพฤติกรรมในช่วงปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเจนเนอเรชัน สรุปได้ว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีพฤติกรรมที่เจนเนอเรชันใดเจนเนอเรชันหนึ่งปฏิบัติไม่เหมือนเจนเนอเรชันอื่นอยู่ 14 หัวข้อ และพฤติกรรมที่ทุกเจนเนอเรชันปฏิบัติเหมือนกัน 5 หัวข้อ (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.11

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ทำนล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ	3.97 ^{1,2}	7.62 ^{1,3}	6.90 ^{2,3}	100.915	0.00*
ทำนสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ	3.10 ^{1,2}	8.22 ¹	8.00 ²	208.00	0.00*
ทำนพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม	5.72 ^{1,2}	8.02 ¹	7.80 ²	45.56	0.00*
ทำนหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด	4.71 ^{1,2}	7.67 ¹	7.29 ²	71.54	0.00*
เมื่อไอหรือจาม ทำนจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก	6.60 ^{1,2}	7.72 ¹	7.55 ²	10.14	0.00*
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ทำนจะรีบไปพบแพทย์ทันที	4.60 ^{1,2}	6.42 ¹	5.87 ²	19.32	0.00*
ทำนออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	4.83 ^{1,2}	5.90 ¹	5.98 ²	9.86	0.00*
ทำนออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว	5.62 ¹	3.23 ^{1,2}	5.54 ²	44.89	0.00*
ทำนทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger	6.39 ¹	7.21 ¹	6.91	4.45	0.12
ทำนรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น	6.11 ¹	6.76 ¹	6.62	3.34	0.04*
ทำนใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น	5.93 ^{1,2}	7.50 ¹	7.04 ²	17.10	0.00*
ทำนเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น	3.86 ¹	2.61 ^{1,2}	4.00 ²	11.31	0.00*

ตารางที่ 4.11

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด (ต่อ)

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากกว่า 20 คน	5.87 ^{1,2}	3.00 ^{1,3}	5.26 ^{2,3}	50.23	0.00*
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น	5.44 ^{1,2}	2.80 ¹	4.98 ²	46.10	0.00*
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น	5.05 ¹	2.90 ^{1,2}	4.66 ²	29.88	0.00*
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น	4.03 ^{1,2}	5.67 ^{1,3}	4.93 ^{2,3}	12.90	0.00*
ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น	4.80 ¹	5.89 ¹	5.42	5.70	0.00*
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น	6.49 ^{1,2}	7.43 ¹	7.12 ²	5.71	0.00*
ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น	4.48	4.16	4.38	0.54	0.58

* P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

X², Y² ตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อกัน

สำหรับข้อมูลพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด สรุปได้ว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีพฤติกรรมที่ช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งปฏิบัติไม่เหมือนช่วงเวลาอื่นอยู่ 17 หัวข้อ และพฤติกรรมที่ทุกช่วงเวลาปฏิบัติเหมือนกัน 2 หัวข้อ (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.12

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชั่น Baby boomer

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ทำนล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ	3.98 ^{1,2}	6.94 ¹	6.53 ²	12.79	0.00*
ทำนสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ	2.85 ^{1,2}	7.38 ¹	7.21 ²	29.55	0.00*
ทำนพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม	4.85 ^{1,2}	7.30 ¹	7.13 ²	8.87	0.00*
ทำนหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด	4.45 ^{1,2}	7.13 ¹	6.94 ²	11.52	0.00*
เมื่อไอหรือจาม ทำนจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก	5.83 ¹	7.21 ¹	7.06	2.75	0.07
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ทำนจะรีบไปพบแพทย์ทันที	4.32 ¹	5.77 ¹	5.32	2.46	0.09
ทำนออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	4.89 ^{1,2}	6.11 ¹	6.30 ²	3.25	0.04*
ทำนออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว	3.38 ¹	1.94 ^{1,2}	3.45 ²	4.98	0.01*
ทำนทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger	5.53	5.96	5.49	0.38	0.68
ทำนรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น	5.91	6.57	6.40	0.70	0.50
ทำนใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น	6.47	7.00	6.83	0.40	0.67
ทำนเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น	1.83	0.91 ¹	1.98 ¹	2.72	0.07

ตารางที่ 4.12

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชั่น Baby boomer (ต่อ)

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากกว่า 20 คน	3.15 ¹	1.13 ^{1,2}	3.04 ²	9.65	0.00*
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น	2.81 ¹	0.94 ^{1,2}	2.87 ²	10.48	0.00*
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น	2.55 ¹	1.43 ^{1,2}	3.34 ²	6.49	0.00*
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น	1.68 ^{1,2}	3.19 ¹	2.66 ²	4.40	0.01*
ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น	2.47	3.15	3.09	0.91	0.41
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น	4.19	5.30	4.87	1.82	0.15
ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น	1.74	1.19	1.55	0.91	0.41

* P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

X², Y² ตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อกัน

สำหรับพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชั่น Baby boomer สรุปได้ว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีพฤติกรรมที่ช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งปฏิบัติไม่เหมือนช่วงเวลาอื่นอยู่ 10 หัวข้อ และพฤติกรรมที่ทุกช่วงเวลาปฏิบัติเหมือนกัน 9 หัวข้อ (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.13

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชั่น X

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ทำนล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ	2.71 ^{1,2}	6.67 ¹	6.08 ²	25.75	0.00*
ทำนสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ	1.42 ^{1,2}	7.35 ¹	7.17 ²	65.09	0.00*
ทำนพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม	4.52 ^{1,2}	7.46 ¹	7.12 ²	14.34	0.00*
ทำนหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด	4.00 ^{1,2}	7.00 ¹	6.63 ²	13.60	0.00*
เมื่อไอหรือจาม ทำนจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก	5.73	6.77	6.67	1.66	0.19
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ทำนจะรีบไปพบแพทย์ทันที	3.88 ^{1,2}	6.08 ¹	5.71 ²	6.29	0.00*
ทำนออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	4.38	5.56	5.44	1.99	0.14
ทำนออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว	5.06 ¹	2.81 ^{1,2}	5.10 ²	10.20	0.00*
ทำนทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger	5.25 ¹	6.44 ¹	6.08	2.08	0.13
ทำนรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น	5.13	6.12	6.06	1.83	0.16
ทำนใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น	5.13 ¹	6.88 ¹	6.37	3.80	0.03*
ทำนเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น	3.04	2.15	3.06	1.32	0.27

ตารางที่ 4.13

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชั่น X (ต่อ)

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากกว่า 20 คน	5.04 ¹	2.73 ^{1,2}	4.83 ²	9.76	0.00*
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น	4.79 ¹	2.37 ^{1,2}	4.42 ²	10.29	0.00*
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น	4.46 ¹	2.58 ^{1,2}	4.27 ²	5.58	0.01*
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น	2.87 ¹	4.33 ¹	3.65	2.40	0.10
ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น	3.67	4.85	4.52	1.75	0.18
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น	5.33	6.38	6.27	1.86	0.16
ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น	3.69	3.17	3.52	0.39	0.68

* P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

X², Y² ตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อกัน

สำหรับพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชั่น X สรุปได้ว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีพฤติกรรมที่ช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งปฏิบัติไม่เหมือนช่วงเวลาอื่นอยู่ 10 หัวข้อ และพฤติกรรมที่ทุกช่วงเวลาปฏิบัติเหมือนกัน 9 หัวข้อ (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.14

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชัน Y

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ทำนล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ	4.16 ^{1,2}	8.26 ¹	7.51 ²	52.84	0.00*
ทำนสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ	3.46 ^{1,2}	8.88 ¹	8.78 ²	97.83	0.00*
ทำนพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม	6.40 ^{1,2}	8.49 ¹	8.37 ²	16.33	0.00*
ทำนหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด	4.80 ^{1,2}	8.05 ¹	7.78 ²	34.90	0.00*
เมื่อไอหรือจาม ทำนจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก	6.84 ^{1,2}	8.27 ¹	7.96 ²	6.91	0.01*
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ทำนจะรีบไปพบแพทย์ทันที	4.82 ^{1,2}	6.99 ¹	6.27 ²	10.91	0.00*
ทำนออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	4.57 ^{1,2}	5.65 ¹	5.78 ²	3.69	0.03*
ทำนออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว	6.48 ¹	3.62 ^{1,2}	5.99 ²	20.59	0.00*
ทำนทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger	6.91	7.80	7.51	2.26	0.11
ทำนรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น	5.94	6.76	6.59	1.98	0.14
ทำนใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น	5.78 ^{1,2}	8.09 ¹	7.39 ²	15.07	0.00*
ทำนเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น	4.71 ¹	3.24 ¹	4.32	3.25	0.04*

ตารางที่ 4.14

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชัน Y (ต่อ)

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากกว่า 20 คน	7.40 ^{1,2}	3.52 ^{1,3}	5.82 ^{2,3}	28.91	0.00*
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น	6.87 ^{1,2}	3.48 ^{1,3}	5.50 ^{2,3}	24.09	0.00*
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น	6.05 ^{1,2}	3.24 ^{1,3}	4.66 ^{2,3}	14.95	0.00*
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น	5.27 ¹	7.33 ¹	6.44	9.74	0.00*
ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น	6.11 ¹	7.37 ¹	6.59	3.59	0.03*
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น	7.61 ¹	8.45 ¹	8.21	2.58	0.08
ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น	5.55	5.43	5.60	0.06	0.94

* P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

X², Y² ตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อกัน

สำหรับพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชัน Y สรุปได้ว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีพฤติกรรมที่ช่วงเวลาใดช่วงเวลานึงปฏิบัติไม่เหมือนช่วงเวลาอื่นอยู่ 15 หัวข้อ และพฤติกรรมที่ทุกช่วงเวลาปฏิบัติเหมือนกัน 4 หัวข้อ (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.15

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชัน Z

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ทำนาล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ	4.89 ^{1,2}	8.18 ^{1,3}	7.11 ^{2,3}	19.58	0.00*
ทำนสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ	4.44 ^{1,2}	8.82 ¹	8.33 ²	39.53	0.00*
ทำนพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม	6.60 ^{1,2}	8.51 ¹	8.21 ²	8.85	0.00*
ทำนหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด	5.53 ^{1,2}	8.25 ¹	7.53 ²	15.88	0.00*
เมื่อไอหรือจาม ทำนจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก	7.75	8.28	8.19	0.67	0.51
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ทำนจะรีบไปพบแพทย์ทันที	5.21 ¹	6.49 ¹	5.89	1.99	0.14
ทำนออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	5.65	6.42	6.51	1.32	0.27
ทำนออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว	6.79 ¹	4.18 ^{1,2}	7.14 ²	17.42	0.00*
ทำนทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger	7.53	8.12	8.04	0.91	0.40
ทำนรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น	7.47	7.53	7.37	0.05	0.95
ทำนใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น	6.44 ¹	7.68 ¹	7.32	2.84	0.06
ทำนเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น	5.21 ¹	3.58 ^{1,2}	6.16 ²	9.03	0.00*

ตารางที่ 4.15

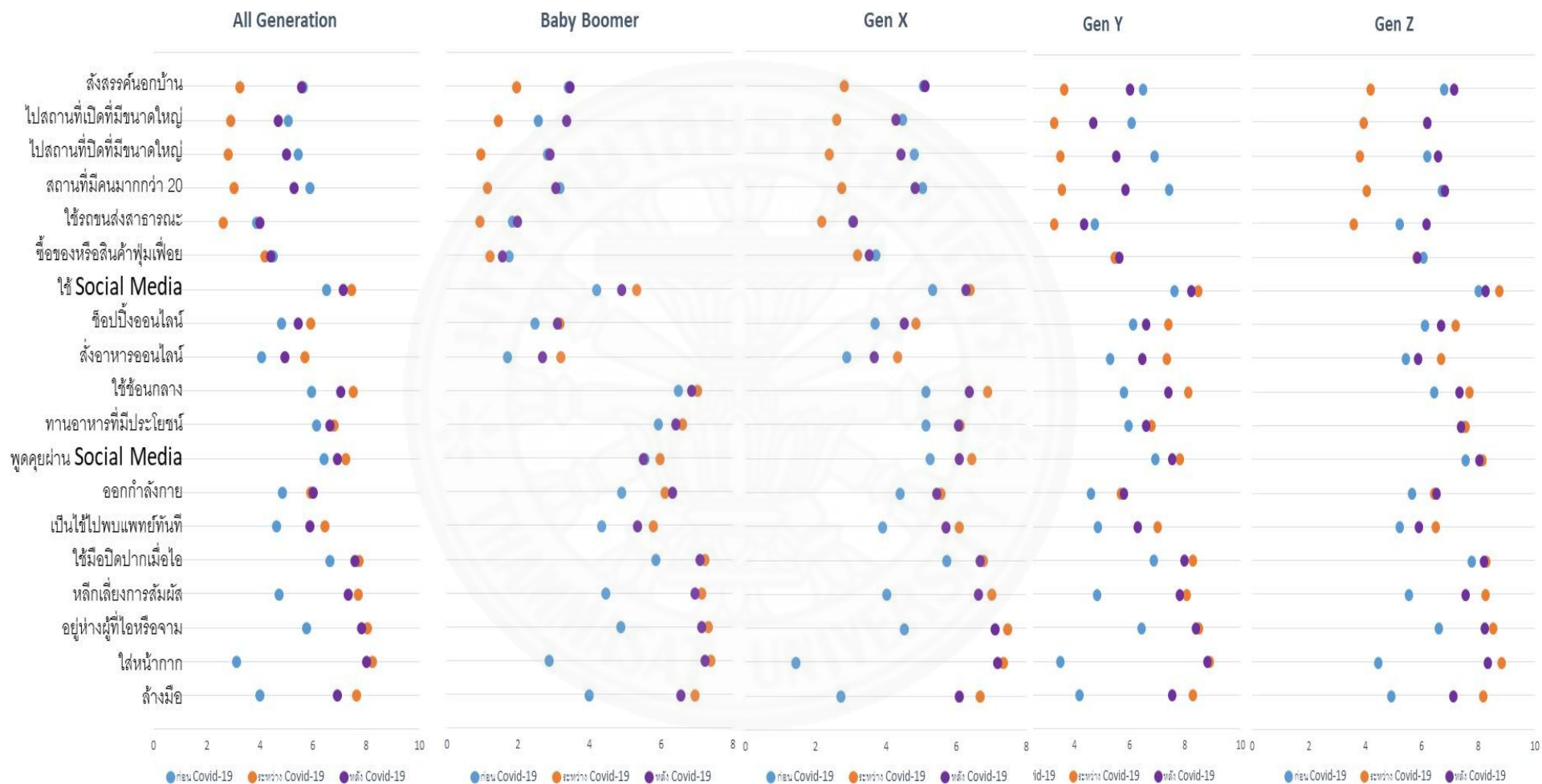
ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชัน Z (ต่อ)

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากกว่า 20 คน	6.70 ¹	4.05 ^{1,2}	6.81 ²	13.92	0.00*
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น	6.19 ¹	3.81 ^{1,2}	6.56 ²	13.01	0.00*
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น	6.18 ¹	3.93 ^{1,2}	6.18 ²	10.19	0.00*
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น	5.42	6.67	5.86	1.79	0.17
ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น	6.09	7.18	6.67	1.44	0.24
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น	8.00	8.74	8.25	1.22	0.30
ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น	6.04	5.81	5.84	0.07	0.93

* P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

X², Y² ตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อกัน

สำหรับพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามเจนเนอเรชัน Z สรุปได้ว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีพฤติกรรมที่ช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งปฏิบัติไม่เหมือนช่วงเวลาอื่นอยู่ 9 หัวข้อ และพฤติกรรมที่ทุกช่วงเวลาปฏิบัติเหมือนกัน 10 หัวข้อ (ตารางที่ 4.15)

ภาพที่ 4.19 กราฟค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละเจนเนอเรชัน

4.2.2 ผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน

เป็นการนำตัวแปรด้านความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามตามตารางที่ 4.5 ความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจะแบ่งผู้ตอบแบบสอบถามเป็น 2 กลุ่มตามค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำได้คือ 12.41 โดยถ้าคะแนนที่ได้มากกว่าค่าเฉลี่ยจะเป็นกลุ่มที่มีความรู้มากกว่าค่าเฉลี่ย และถ้าคะแนนที่ได้น้อยกว่าค่าเฉลี่ยจะเป็นกลุ่มที่มีความรู้น้อยกว่าค่าเฉลี่ย และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันในช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน

ตารางที่ 4.16

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน

หัวข้อ	มีความรู้มากกว่าค่าเฉลี่ย	มีความรู้น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	T-test	P-value
ทำนล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ	3.64	4.45	-1.83	0.07
ทำนสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ	2.61	3.79	-2.37	0.02*
ทำนพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม	5.38	6.19	-1.87	0.06
ทำนหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด	4.39	5.14	-1.67	0.01*
เมื่อไอหรือจาม ทำนจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก	6.34	6.96	-1.51	0.13
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ทำนจะรีบไปพบแพทย์ทันที	4.41	5.24	-2.52	0.01*
ทำนออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	4.57	5.21	-1.47	0.14
ทำนออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว	5.58	5.70	-0.25	0.80
ทำนทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger	6.02	6.90	-2.15	0.03*

ตารางที่ 4.16

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน (ต่อ)

หัวข้อ	มีความรู้มากกว่าค่าเฉลี่ย	มีความรู้น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	T-test	P-value
ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น	5.77	6.57	-2.07	0.04*
ท่านใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น	5.56	6.43	-2.15	0.03*
ท่านเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น	3.58	4.28	-1.48	0.14
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากกว่า 20 คน	5.62	6.21	-1.293	0.20
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น	5.16	5.82	-1.45	0.15
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น	4.82	5.36	-1.20	0.23
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น	3.70	4.50	-1.65	0.10
ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น	4.58	5.15	-1.15	0.25
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น	6.30	6.75	-1.05	0.30
ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น	4.25	4.82	-1.25	0.21

* P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

สำหรับข้อมูลพฤติกรรมในช่วงระหว่างของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน สรุปได้ว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีพฤติกรรมที่ปฏิบัติไม่เหมือนกันอยู่ 6 หัวข้อ และพฤติกรรมที่ปฏิบัติเหมือนกัน 13 หัวข้อ (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.17

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงระหว่างของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน

หัวข้อ	มีความรู้มากกว่าค่าเฉลี่ย	มีความรู้น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	T-test	P-value
ท่านล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ	7.35	7.97	-1.75	0.08
ท่านสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ	7.94	8.57	-1.80	0.07
ท่านพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม	7.72	8.40	-1.98	0.05*
ท่านหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด	7.47	7.93	-1.31	0.19
เมื่อไอหรือจาม ท่านจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก	7.50	8.01	-1.37	0.17
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ท่านจะรีบไปพบแพทย์ทันที	6.04	6.94	-2.10	0.04*
ท่านออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	5.60	6.31	-1.73	0.09
ท่านออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว	2.82	3.80	-2.28	0.02*
ท่านทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger	6.87	7.66	-2.05	0.04*
ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น	6.50	7.11	-1.70	0.10

ตารางที่ 4.17

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงระหว่างของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน (ต่อ)

หัวข้อ	มีความรู้มากกว่าค่าเฉลี่ย	มีความรู้น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	T-test	P-value
ท่านใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น	7.35	7.70	-0.91	0.36
ท่านเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น	2.47	2.85	-0.74	0.50
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากกว่า 20 คน	2.76	3.36	-1.37	0.17
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น	2.54	3.20	-1.58	0.12
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น	2.59	3.34	-1.75	0.08
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น	5.26	6.23	-2.04	0.04*
ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น	5.51	6.40	-1.86	0.06
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น	7.12	7.83	-1.79	0.08
ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น	3.63	4.89	-2.63	0.01

* P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

สำหรับข้อมูลพฤติกรรมในช่วงระหว่างของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน สรุปได้ว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

มีพฤติกรรมที่ปฏิบัติไม่เหมือนกันอยู่ 5 หัวข้อ และพฤติกรรมที่ปฏิบัติเหมือนกัน 14 หัวข้อ (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.18

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน

หัวข้อ	มีความรู้ มากกว่าค่าเฉลี่ย	มีความรู้ น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	T-test	P-value
ท่านล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ	6.50	7.44	-2.50	0.01*
ท่านสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อน ออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ	7.58	8.53	-2.70	0.01*
ท่านพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม	7.35	8.39	-2.94	0.01*
ท่านหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือ ปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด	6.93	7.76	-2.32	0.02*
เมื่อไอหรือจาม ท่านจะใช้มือหรืออวัยวะ ส่วนอื่นเพื่อปิดปาก	7.27	7.92	-1.78	0.08
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ท่านจะ รีบไปพบแพทย์ทันที	5.37	6.54	-2.74	0.01*
ท่านออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ ร่างกายแข็งแรง	5.64	6.46	-1.98	0.05*
ท่านออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและ สังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว	5.23	5.96	-1.81	0.07
ท่านทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือ ครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger	6.60	7.33	-1.87	0.06
ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรือ อาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น	6.36	6.98	-1.62	0.11
ท่านใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหาร อาหารร่วมกับผู้อื่น	6.76	7.41	-1.62	0.11
ท่านเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น	3.36	4.87	-3.09	0.00*

ตารางที่ 4.18

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน (ต่อ)

หัวข้อ	มีความรู้มากกว่าค่าเฉลี่ย	มีความรู้น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	T-test	P-value
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากกว่า 20 คน	4.99	5.64	.142	0.16
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น	4.61	5.49	-2.04	0.04*
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น	4.39	5.06	-1.47	0.14
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น	4.58	5.41	-1.81	0.07
ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น	5.01	5.98	-2.10	0.04*
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น	6.85	7.48	-1.57	0.12
ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น	3.94	4.98	-2.24	0.03*

* P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

สำหรับข้อมูลค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน สรุปได้ว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีพฤติกรรมที่ปฏิบัติไม่เหมือนกันอยู่ 10 หัวข้อ และพฤติกรรมที่ปฏิบัติเหมือนกัน 9 หัวข้อ (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.19

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้มากกว่าค่าเฉลี่ย

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ท่านล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ	3.64 ^{1,2}	7.35 ¹	6.50 ²	57.88	0.00*
ท่านสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ	2.61 ^{1,2}	7.94 ¹	7.58 ²	11910	0.00*
ท่านพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม	5.38 ^{1,2}	7.72 ¹	7.35 ²	24.19	0.00*
ท่านหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด	4.39 ^{1,2}	7.47 ¹	6.93 ²	40.92	0.00*
เมื่อไอหรือจาม ท่านจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก	6.34 ^{1,2}	7.50 ¹	7.27 ²	5.87	0.01*
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ท่านจะรีบไปพบแพทย์ทันที	4.41 ^{1,2}	6.04 ¹	5.37 ²	11.62	0.00*
ท่านออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	4.57 ^{1,2}	5.60 ²	5.64 ²	5.03	0.01*
ท่านออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว	5.58 ¹	2.82 ^{1,2}	5.23 ²	32.35	0.00*
ท่านทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger	6.02 ¹	6.87 ¹	6.60	2.58	0.08
ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น	5.77 ¹	6.50 ¹	6.36	2.35	0.10
ท่านใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น	5.56 ^{1,2}	7.35 ¹	6.76 ²	12.51	0.00*
ท่านเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น	3.58 ¹	2.47 ^{1,2}	3.36 ²	3.83	0.02*
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากว่า 20 คน	5.62 ¹	2.76 ^{1,2}	4.99 ²	28.23	0.00*
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น	5.16 ¹	2.54 ^{1,2}	4.61 ²	25.96	0.00*

ตารางที่ 4.19

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้มากกว่าค่าเฉลี่ย (ต่อ)

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น	4.82 ¹	2.59 ^{1,2}	4.39 ²	18.93	0.00*
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น	3.70 ^{1,2}	5.26 ¹	4.58 ²	6.61	0.00*
ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น	4.58 ¹	5.51 ¹	5.01	2.32	0.10
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น	6.30 ¹	7.12 ¹	6.85	2.43	0.09
ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น	4.25	3.63	3.94	1.16	0.32

* P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

X², Y² ตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อกัน

สำหรับพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้มากกว่าค่าเฉลี่ย สรุปได้ว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีพฤติกรรมที่ช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งปฏิบัติไม่เหมือนช่วงเวลาอื่นอยู่ 14 หัวข้อ และพฤติกรรมที่ทุกช่วงเวลาปฏิบัติเหมือนกัน 5 หัวข้อ (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.20

ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ท่านล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ	4.45 ^{1,2}	7.97 ¹	7.44 ²	44.56	0.00*
ท่านสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ	3.79 ^{1,2}	8.57 ¹	8.53 ²	93.48	0.00*
ท่านพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม	6.19 ^{1,2}	8.40 ¹	8.39 ²	22.85	0.00*
ท่านหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด	5.14 ^{1,2}	7.93 ¹	7.76 ²	31.54	0.00*
เมื่อไอหรือจาม ท่านจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก	6.96 ^{1,2}	8.01 ¹	7.92 ²	4.37	0.01*
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ท่านจะรีบไปพบแพทย์ทันที	5.24 ^{1,2}	6.94 ¹	6.54 ²	8.19	0.00*
ท่านออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	5.21 ^{1,2}	6.31 ¹	6.46 ²	4.97	0.01*
ท่านออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว	5.70 ¹	3.80 ^{1,2}	5.96 ²	14.41	0.00*
ท่านทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger	6.90	7.66	7.33	1.96	0.14
ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น	6.57	7.11	6.98	1.07	0.35
ท่านใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น	6.43 ^{1,2}	7.70 ¹	7.41 ²	5.15	0.01*
ท่านเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น	4.28 ¹	2.85 ^{1,2}	4.87 ²	9.33	0.00*
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากว่า 20 คน	6.21 ¹	3.36 ^{1,2}	5.64 ²	22.20	0.00*
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น	5.82 ¹	3.20 ^{1,2}	5.49 ²	20.57	0.00*

ตารางที่ 4.20

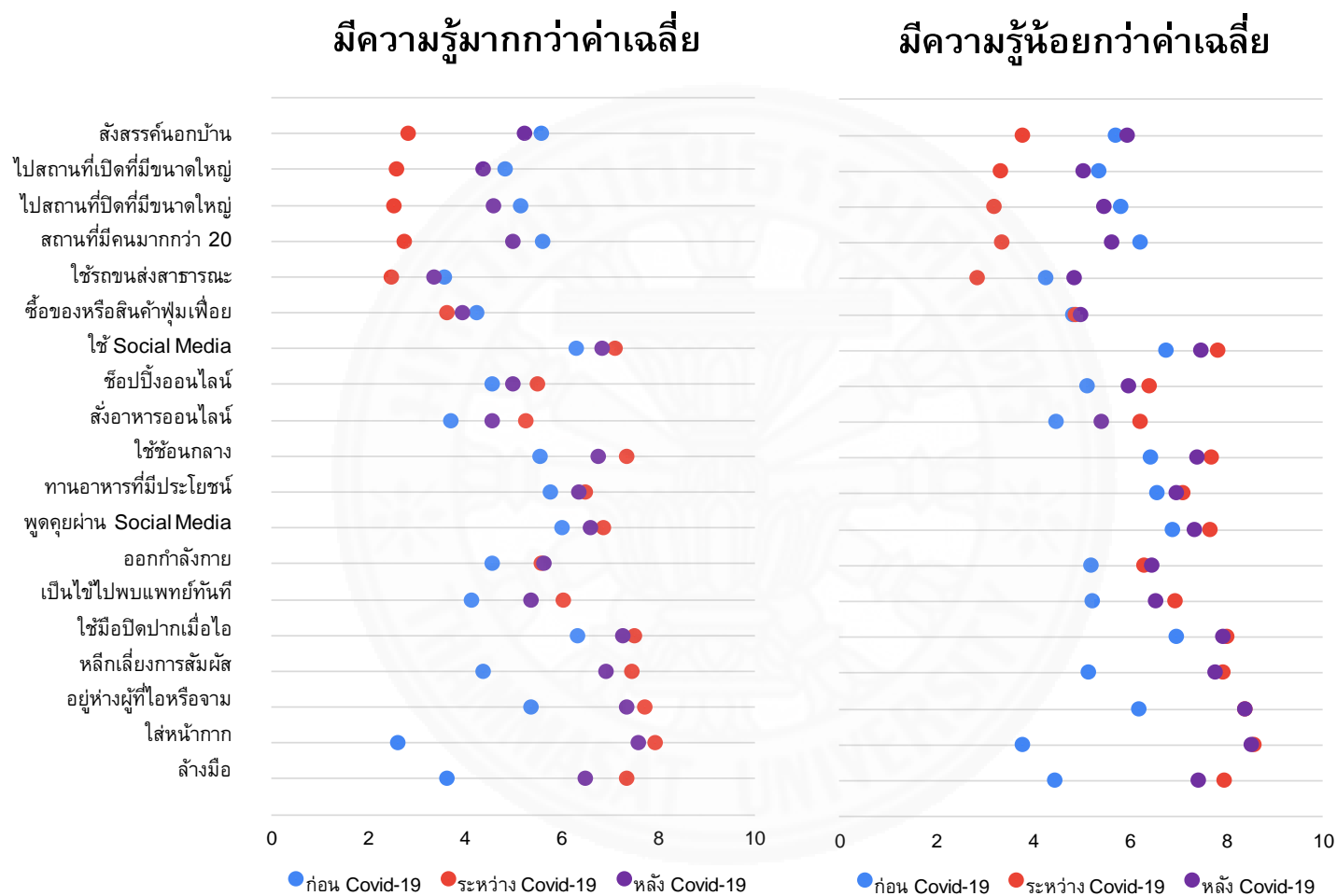
ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย (ต่อ)

หัวข้อ	ก่อน	ระหว่าง	ปัจจุบัน	F-test	P-value
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น	5.36 ¹	3.34 ^{1,2}	5.06 ²	11.31	0.00*
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น	4.50 ¹	6.23 ¹	5.41	6.49	0.00*
ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น	5.15 ¹	6.40 ¹	5.98	3.77	0.02*
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น	6.75 ¹	7.83 ¹	7.48	3.49	0.03*
ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น	4.82	4.89	4.98	0.06	0.95

* P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

X², Y² ตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อกัน

สำหรับพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย สรุปได้ว่าที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีพฤติกรรมที่ช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งปฏิบัติไม่เหมือนช่วงเวลาอื่นอยู่ 16 หัวข้อ และพฤติกรรมที่ทุกช่วงเวลาปฏิบัติเหมือนกัน 3 หัวข้อ (ตารางที่ 4.20)

ภาพที่ 4.20 กราฟค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในช่วงก่อน-ระหว่าง-ปัจจุบัน ของการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 ที่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “การสำรวจพฤติกรรมของคน ที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง COVID-19” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของเจนเนอร์ชั่นเบบี้บูมเมอร์ส เจนเนอร์ชั่นเอ็กซ์ เจนเนอร์ชันวาย และเจนเนอร์ชั่นแซด และเพื่อศึกษาพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของคนที่มีระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19 ที่ต่างกัน โดยทำการศึกษาผ่านผู้ตอบแบบสอบถามแบบสุ่มจำนวน 241 ราย ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

- 5.1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 5.1.2 ผลกระทบด้านการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 5.1.3 ผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 5.1.4 ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 5.1.5 ผลกระทบด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19

5.2.2 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของเจนเนอร์ชั่นเบบี้บูมเมอร์ส เจนเนอร์ชั่นเอ็กซ์ เจนเนอร์ชันวาย และเจนเนอร์ชั่นแซด

5.2.3 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของคนที่มีระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19 ที่ต่างกัน

- 5.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย
- 5.4 ข้อจำกัดในการวิจัย
- 5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยด้วยวิธีแบบสุ่ม จำนวน 241 คน สามารถแบ่งกลุ่มตามลักษณะประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เจนเนอเรชั่น เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ และภูมิภาคที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้นับส่วนใหญ่เป็นเจนเนอเรชั่น Y คิดเป็นร้อยละ 34 รองลงมา คือ เจนเนอเรชั่น Z คิดเป็นร้อยละ 23.6 และเจนเนอเรชั่น Baby Boomer และเจนเนอเรชั่น X ที่จำนวนเท่ากันที่คิดเป็นร้อยละ 21.2 เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.7 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 31.5 และไม่ระบุเพศ คิดเป็นร้อยละ 0.9 ในด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 44.4 ในด้านสถานภาพส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 64.7 และส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 81.3

5.1.2 ผลกระทบด้านการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลผลกระทบด้านการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19 มากขึ้นเกิน 10% คิดเป็นร้อยละ 29.0 รองลงมา คือ มีค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19 น้อยลงมากกว่า 10% คิดเป็นร้อยละ 19.1 ส่วนการเก็บออมเงินในช่วง COVID-19 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการเก็บออมเงินในช่วง COVID-19 ที่ไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมา คือ มีการเก็บออมเงินในช่วง COVID-19 มากขึ้นเกิน คิดเป็นร้อยละ 19.1

5.1.3 ผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และนักเรียน/นักศึกษา มีจำนวนเท่ากัน โดยคิดเป็นร้อยละ 26.6 เท่ากัน รองลงมา คือ พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 23.6 สำหรับสถานที่ทำงานส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในสถานที่ที่พบเจอคนจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมา คือ พบเจอคนจำนวนน้อย คิดเป็นร้อยละ 36.9 รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ 55,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 29.6 รองลงมา คือ ไม่เกิน 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.2 โดยมีการทำงานจากที่บ้านมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 47.7 รองลงมา คือ ไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 46.3 ภาระงานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภาระงานมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมา คือ เท่าเดิม คิดเป็นร้อยละ 44.4 นอกจากนี้พบว่าไม่มีการปรับลดเงินเดือนหรือขึ้นเงินเดือนน้อยลง คิดเป็นร้อยละ 85.7 และไม่มีการลดชั่วโมงการทำงานหรือลดการทำงานล่วงเวลา คิดเป็นร้อยละ 74.1

5.1.4 ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อ COVID-19 ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่องทางในการรับรู้ข่าวสารจาก Social Media คิดเป็นร้อยละ 93.4 และจากโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 68.0 Internet/Website คิดเป็นร้อยละ 63.1 เพื่อน/ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 57.7 และวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 14.9 และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เกี่ยวกับ COVID-19 อยู่ที่ 12.41 เต็ม 15 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.925.1.3 ผลกระทบด้านการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.1.5 ผลกระทบด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลผลกระทบด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จากคะแนนเต็ม 5 มีอาการกลัว เครียด กังวล ที่ค่าเฉลี่ย 3.37 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.0 ซึ่งมากที่สุด รองลงมา คือ ความสุข ที่ค่าเฉลี่ย 2.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.0 เบื่อ เฉย 2.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.3 เหงา เปล่าเปลี่ยว ค่าเฉลี่ย 2.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.2 อารมณ์แปรปรวนหงุดหงิดง่าย ค่าเฉลี่ย 2.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.1 ท้อแท้หมดหวัง ค่าเฉลี่ย 2.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.1 และสูญเสียการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ย 2.17 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.0 โดยมีภาพรวมผลกระทบด้านจิตใจทั้งหมดที่ค่าเฉลี่ย 2.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.2

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19

ข้อมูลพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปพบว่าช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 คนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตัวเองเพื่อป้องกันการติดโรคมมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ หรือสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Michèle et al. (2020) และ Christina et al. (2020) แต่ก็มีบางพฤติกรรมที่คนไม่ได้ปรับตัว ตัวอย่างเช่น ซื่อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย ซึ่งอาจเป็นเพราะไม่ใช่พฤติกรรมในการป้องกันการติดโรค

โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถแบ่งประเภทของพฤติกรรมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. พฤติกรรมที่มีการปรับตัวชั่วคราว ได้แก่ ออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว ไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ ไปสถานที่ปิด

(Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ ไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากกว่า 20 คน และเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ โดยกลุ่มพฤติกรรมนี้มีลักษณะในการปรับตัวระยะสั้น จากช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ไปช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 เพื่อป้องกันตัวเองจากการติดโรค แต่หลังจากนั้นพฤติกรรมจะเริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติในช่วงปัจจุบัน ซึ่งหมายความว่าช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 กับช่วงปัจจุบัน มีความถี่ในการทำพฤติกรรมเหล่านี้ไม่แตกต่างกัน

2. พฤติกรรมที่ไม่มีการปรับตัว หรือปรับตัวเล็กน้อยถึงปานกลาง ได้แก่ ซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย ใช้ Social Media ซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ ใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ ใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น รับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม ทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media ออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง เป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ท่านจะรีบไปพบแพทย์ทันที และเมื่อไอหรือจามจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก โดยกลุ่มพฤติกรรมนี้มีลักษณะในการปรับตัวเพื่อป้องกันโรคแบบทางอ้อม คือใช้เทคโนโลยีมากขึ้นเพื่อลดการพบปะกับผู้อื่น หรือทำให้ร่างกายแข็งแรงขึ้นเพื่อลดโอกาสการติดโรค ซึ่งหมายความว่าช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 กับช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 ความถี่ในการทำพฤติกรรมเหล่านี้แตกต่างกันพอสมควร และส่งผลไปถึงช่วงปัจจุบันที่มีความถี่ในการทำพฤติกรรมเหล่านี้แตกต่างกับช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 อีกด้วย

3. พฤติกรรมที่เป็นชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ได้แก่ ท่านหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด พยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม สวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ และล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ โดยกลุ่มพฤติกรรมนี้มีลักษณะในการปรับตัวเพื่อป้องกันโรค โดยเป็นพฤติกรรมที่สามารถทำได้ง่ายๆ และเป็นนโยบายที่ภาครัฐ รวมถึงภาคเอกชนรณรงค์ให้ปฏิบัติตาม ซึ่งหมายความว่าช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 กับช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 ความถี่ในการทำพฤติกรรมเหล่านี้มีความแตกต่างกันอย่างมาก รวมถึงช่วงปัจจุบันที่มีความถี่ในการทำพฤติกรรมเหล่านี้แตกต่างกับช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ไปอย่างมาก และมีความถี่ใกล้เคียงกับช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 อีกด้วย

5.2.2 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของเจนเนอร์ชันเบบี้บูมเมอร์ส เจนเนอร์ชันเอ็กซ์ เจนเนอร์ชันวาย และเจนเนอร์ชันแซด

ข้อมูลพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปพบว่าช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 คนในแต่ละเจนเนอร์ชันมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตัวเองเพื่อป้องกันการติดโรคมมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ หรือสวมใส่หน้ากากอนามัย

ทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Michèle et al. (2020) และ Christina et al. (2020)

โดยเจนเนอร์เรชั่นเบบี้บูมเมอร์ส และเจนเนอร์เรชั่นเอ็กซ์จะมีลักษณะการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตัวเองเพื่อป้องกันการติดโรคคล้ายกันหลายๆ พฤติกรรม เช่นเดียวกับเจนเนอร์เรชั่นวาย และเจนเนอร์เรชั่นแซดที่มีลักษณะการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตัวเองเพื่อป้องกันการติดโรคคล้ายกันหลายๆ พฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ (SHRM, 2004) ที่อธิบายว่าเจนเนอร์เรชั่นเบบี้บูมเมอร์ส และเจนเนอร์เรชั่นเอ็กซ์ ยังไม่มีเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามามากนัก แต่มีการยอมรับกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ส่วนเจนเนอร์เรชั่นวาย และเจนเนอร์เรชั่นแซด มีเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามามากมาย เป็นยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง และซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสนันท์ และคณะ (2017) และนงนุช (2013) ที่อธิบายว่าอายุที่แตกต่างกันเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้พฤติกรรมของคนแตกต่างกันในการป้องกันตนเอง

โดยถ้าวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมที่เจนเนอร์เรชั่นแซดแสดงออกก็ยังมีบางพฤติกรรมที่แตกต่างจากเจนเนอร์เรชั่นอื่นอย่างเห็นได้ชัด เช่น การสังสรรค์นอกบ้าน การไปสถานที่เปิดที่มีขนาดใหญ่ การไปสถานบันเทิงที่มีขนาดใหญ่ และการไปสถานที่มีคนมากกว่า 20 คน ที่ช่วงปัจจุบันจะมีความถี่ในการปฏิบัติมากกว่าช่วงระหว่างการระบาดของ COVID-19 ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ (SHRM, 2004) ที่อธิบายว่าชีวิตของคนในเจนเนอร์เรชั่นแซดมีอิสระ กล้าที่จะเรียนรู้ กล้าที่จะแสดงออก ชอบที่จะลองเจอกับสิ่งใหม่ๆ

5.2.3 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 ของคนที่มีระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19 ที่ต่างกัน

ข้อมูลพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปพบว่าช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 คนของคนที่มีระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19 ที่ต่างกันมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตัวเองเพื่อป้องกันการติดโรคมมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ หรือสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Michèle et al. (2020) และ Christina et al. (2020)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้มากกว่าค่าเฉลี่ยมีพฤติกรรมหลายๆ ข้อที่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทัดพิษา และ พิษณุ (2018) ที่อธิบายว่าระดับความรู้ที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของคนในการป้องกันตนเอง

แต่ก็มีบางพฤติกรรมที่คนที่มีระดับความรู้ต่างกันมีความถี่ในการปฏิบัติแตกต่างกัน เช่น การออกไปสังสรรค์นอกบ้าน หรือการใช้รถขนส่งสาธารณะของผู้ตอบแบบสอบถามที่มี

ความรู้ที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ย ที่ช่วงปัจจุบันมีความถี่ในการปฏิบัติมากกว่าช่วงก่อนเกิด COVID-19 ซึ่งต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้มากกว่าค่าเฉลี่ยที่มี ความถี่ในการปฏิบัติในช่วงก่อน COVID-19 มากกว่าช่วงปัจจุบัน ซึ่งทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมีความเสี่ยงในการติดโรค COVID-19 มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไมลา & ทศนีย์ & เกษม (2017) มนัสนันท์ และ คณะ (2017) และนงนุช (2013) ที่อธิบายว่าระดับความรู้ที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของคนในการป้องกันตนเอง

5.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ปัจจุบันโรคระบาดชนิดใหม่ COVID-19 ทำให้เกิดผลกระทบเป็นวงกว้างทั้งในประเทศไทย และทั่วทั้งโลก ทำให้ประชาชนจำนวนมากล้มตาย รวมทั้งเศรษฐกิจของทั้งโลกหยุดชะงัก และส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของประชาชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปเพื่อป้องกันตัวเอง และผู้อื่น อย่างเช่น การล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ การสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้ง ก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ หรือการเว้นระยะห่างทางสังคม เป็นต้น

ผลการศึกษาในครั้งนี้ยืนยันผลว่า พฤติกรรมของเจนเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ส เจนเนอเรชันเอ็กซ์ เจนเนอเรชันวาย และเจนเนอเรชันแซด ในช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงหลังการระบาดของโรค COVID-19 มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป รวมถึงระดับความรู้ก็ยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมที่ประชาชนจะเปลี่ยนแปลงเพื่อป้องกันการติดโรค ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อหลายๆ ภาคส่วน ดังนี้

รัฐบาลสามารถนำข้อมูลจากผลการวิจัยมาใช้เพื่อสร้างหรือปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการป้องกัน และลดการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในช่วงเวลาปัจจุบัน หรือที่อาจเกิดขึ้นมาในระลอกใหม่ รวมถึงนำไปวางแผนเพื่อป้องกันโรคระบาดอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตให้ได้ดียิ่งขึ้น

ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลจากผลการวิจัยมาใช้เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีการปรับตัวอย่างไร ในช่วงการระบาดของโรค COVID-19 และช่วงปัจจุบันที่เกิดเป็นชีวิตวิถีใหม่ และสามารถนำมาใช้ในการวางกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น และสามารถสร้างรายได้ รวมถึงผลกำไรที่มากขึ้นกว่าเดิมได้

ผู้ที่มีความสนใจเรื่อง COVID-19 สามารถนำข้อมูลจากผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น การปรับพฤติกรรมตัวเองเพื่อป้องกันการติดเชื้อ COVID-19 หรือการนำข้อมูลไปแนะนำครอบครัว หรือผู้อื่นให้มีการปรับพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อ COVID-19 มากขึ้น รวมถึงสามารถนำข้อมูลไปต่อยอด เพื่อทำให้งานวิจัยนี้มีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น

5.4 ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการทำวิจัยเรื่องการสำรวจพฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง COVID-19 ในครั้งนี้มีข้อจำกัดในการวิจัย ดังนี้

1. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยมีจำนวนน้อย และส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล จึงไม่อาจครอบคลุมผู้ที่อาศัยอยู่ที่ภูมิภาคอื่นๆ หากจะนำข้อมูลงานวิจัยนี้ไปอ้างอิง ควรพิจารณาตามความเหมาะสมในการนำไปใช้ เนื่องจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในแต่ละภูมิภาคอาจมีความแตกต่างกัน
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาจากการเก็บข้อมูลจากการทำแบบสอบถามออนไลน์เพียงอย่างเดียว อาจทำให้ขาดข้อมูลเชิงลึกต่างๆ ที่ต้องใช้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำมาวิเคราะห์ผลได้ดียิ่งขึ้น
3. ผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับ COVID-19 ค่อนข้างสูง และคะแนนค่อนข้างเกาะกลุ่ม ทำให้อาจไม่เห็นถึงความแตกต่างอย่างชัดเจนของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ COVID-19 ที่ต่างกัน

5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรเพิ่มเติมปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีผลทำให้พฤติกรรมของคนเปลี่ยนแปลงไปในช่วงเวลาต่างๆ เช่น ด้านการรับรู้ต่อโรค ด้านความกลัวต่อโรค ด้านความรุนแรงของโรค เป็นต้น และแบ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปตามข้อมูลประชากรศาสตร์อื่นๆ เช่น จังหวัดที่มีความเสี่ยงและไม่มีความเสี่ยง มีพฤติกรรมแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่เพิ่มความแม่นยำมากขึ้นให้กับงานวิจัยในอนาคต

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

- บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ์. (2549). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). *ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2544). *จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิจิตรา กุสุมภ์. (2560). บทที่ 3 ภาวะจิตสังคมในผู้ป่วยวิกฤต. ใน วิจิตรา กุสุมภ์ (บก.). *การพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตแบบองค์รวม* (น. 1-9). กรุงเทพฯ: สหประชาพานิชย์.
- สินศักดิ์ชนม์ อุ่นพรมมี และศรีเสาวลักษณ์ อุ่นพรมมี. (2556). *ทฤษฎีการสร้างเสริมสุขภาพ: ฉบับสรุปสาระสำคัญ*. นนทบุรี: โครงการสวัสดิการวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก
- อรรวรรณ ปิรันธน์โอวาท. (2547). *การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภาพร เผ่าวัฒนา และคณะ. (2554). *การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในชุมชนการประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

วิทยานิพนธ์

- ทัตพิชา เขียววิจิตร และพิชญ์ อภิสมมาตรโยธิน (2018). *ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่มีไขมันสูงของ นิสิตระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จังหวัดพิษณุโลก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยทักษิณ.

บทความวารสาร

- เดชา วัฒนะไพศาล. (2009). การรับรู้คุณลักษณะของเจนเนอเรชั่นวายและแรงจูงใจในการทำงาน : มุมมองระหว่าง เจนเนอเรชั่นต่างๆ ในองค์กร. *วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 31(121), 1-25.

- กรมสุขภาพจิต (2020). มุมมองด้านสุขภาพจิตและจิตสังคมของการระบาด COVID-19. *วารสาร Inter-Agency Standing Committee*, 1(2). 4-5
- ดาว ชุ่มตะขบ (2020). เศรษฐกิจพอเพียงทางเลือก ทางรอดฝ่าวิกฤตโควิด-19. *วารสารสังคมวิจัยและ พัฒนา*, 2(3), 14-16.
- ไมลา อิศระสงคราม, ทศนีย์ บุญประคอง และเกษม จันท์แก้ว (2017). ความรู้ ทัศนคติ และ พฤติกรรมการป้องกันควบคุมโรคติดต่อของผู้ดูแลเด็ก ระหว่างรูปแบบการสอนรายบุคคล ด้วยหลักการสิ่งแวดล้อมศึกษา กับรูปแบบการสอนแบบบรรยายกลุ่มใหญ่. *วารสาร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น*, 24(1), 96-100.
- มนัสนันท์ ลิ้มปวิทยากุล และคณะ (2017). การรับรู้เรื่องโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่าของประชาชนไทย พ.ศ. 2558. *วารสาร ควบคุมโรค*, 41(4), 257-261
- นงนุช เสือพุ่ม (2013). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้กับพฤติกรรมการป้องกัน วัณโรคปอดของประชาชน ตำบลสวนกล้วย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. *วารสารพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข*: 23(2), 85-91.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กรมควบคุมโรค (2020). *สถานการณ์ในประเทศไทย*. สืบค้นจาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia>.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2020). *ผลกระทบโควิด 19 ต่อตลาดแรงงานไทย*. สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_12Oct2020.aspx.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2020). *ภาคเอกชนกับมรสุม COVID-19: ความเปราะบางของธุรกิจ SMEs และ มาตรการช่วยเหลือ*. สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_28Apr2020.a_spx.
- แนวหน้า (2020). *ทั่วโลกป่วยโควิด-19ทะลุ 30 ล้านคน ดับเฉียด 950,000 ราย*. สืบค้นจาก <https://www.naewna.com/inter/518918>.
- ยงยุทธ แฉล้มวงษ์, สมชัย จิตสุชน และ เกศินี ธารีสังข์. (2020). *ผลกระทบ โควิด-19 ต่อ ตลาดแรงงานไทย: ข้อมูลเชิงประจักษ์ “TDR Policy Series on Fighting COVID-19”*. สืบค้นจาก <https://tdri.or.th/issue/COVID-19>.
- ศูนย์ข้อมูล COVID-19 (2020). *ศูนย์ข้อมูล COVID-19' เผยไทยพบผู้ติดเชื้อเพิ่ม 3 ราย เสียชีวิตอีก 1 ราย*. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/898505>

BBE News Thailand (2020). *ไวรัสโคโรนา : ที่มา อาการ การรักษา และการป้องกันโรคโควิด-19.*

สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/features-51734255>.

UNICEF Thailand (2020). *โรคไวรัสโคโรนา (โควิด-19) : สิ่งที่คุณควรระวังวิธีป้องกันตัวเองและ*

บุตรหลาน. สืบค้นจาก <https://www.unicef.org/thailand/th/stories/โรคไวรัสโคโรนา-โควิด-19-สิ่งที่คุณควรระวัง>

Books

Glanz K, Rimer B K, & Viswanath K. (2008). *Health behavior and health education: Theory, research, and practice* (4th ed.). San Francisco, CA, US: Jossey-Bass.

Mannheim, K. (1952). The problem of Generation, In Kecskemeti, P. (ed.), *Essays on the Sociology of Knowledge*. London: Routledge & Kegan Paul.

Rogers, R. W. (1983). Cognitive and psychological processes in fear appeals and attitude change: A revised theory of protection motivation. *Social psychophysiology: A sourcebook*. In I. J. C. R. Petty (Ed.), *Social psychophysiology* (pp. 153–176). Guilford Press.

Strauss, W., and N. Howe. (1991). *Generations: The history of America's future, 1584 to 2069*. New York: William Morrow & Company.

Taylor, C. R., Lynn, P. B., & Barlett, J. L. (2019). *Fundamentals of nursing: The art and science of person-centered care* (9th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer.

Articles

Bandura, A. (1988). Perceived self-efficacy: Exercise of control through self-belief. In J. P. Dauwalder, M. Perrez, & V. Hobi (Eds.). *Annual series of European research in behavior therapy*. 2(1), 27-59.

Becker, M. H. & Maiman LA. (1975). Sociobehavioural determinants of compliance with medical care recommendations. *Med Care*. 13(1), 10-24.

Becton, J. B., Jack W. H., & Jones, F. A. (2014). Generational differences in workplace behavior. *Journal of Applied Social Psychology*, 44, 175 – 189.

- Drost, E. A. (2011). Validity and reliability in social science research. *Education Research and perspectives, 38*(1), 105.
- Floyds, D. L., Prentice-Dunn, S., & Rogers, R. W. (2000). A meta-analysis of research on Protection motivation theory. *Journal of Applied Social Psychology, 30*(2), 407-429.
- Glass, A. (2007). Understanding generational differences for competitive success. *Industrial and Commercial Training, 39* (2), 98-103.
- Hsia, W. (2020). Emerging new coronavirus infection in Wuhan, China: Situation in early 2020. *Case Study Case Report, 10*, 8–9.
- Janz, N. K., & Becker, M. H. (1984). The health belief model: a decade later. *Health Education = Quarterly, 11*(1), 1-47.
- Prentice-Dunn, S.& Rogers, R. W. (1986). Protection motivation theory and preventive health: beyond the health belief model. *Health Education Research, 1*, 153–161.
- Rogers, R. W. (1975). A protection motivation theory of fear appeals and attitude change¹. *The Journal of Psychology, 91*(1), 93–114.
- Schoch, T. (2012). Turning the Ship Around with a Four-Generation Crew. *Information Management Journal, 46*, 25-29.
- Society for Human Resource Management (SHRM) (2004). Generational Differences Survey, Society for Human Resource Management, Alexandria. VA. 4, 2-5
- Topçu, S., Alpar, E., Gulseven, B., & Kebapci, A. (2017). Patient experiences in intensive care units: A systematic review. *The Revista Brasileira de Terapia Intensiva, 27*(1), 18-25.

Other Documents

- Lyons, S. T. (2003). *An Exploration of General Values in Life and at Work*. (Doctoral dissertation). Carleton University, Ottawa, Canada.
- Faasse, K., and Newby, J. (2020). *Public perceptions of COVID-19 in Australia: perceived risk, knowledge, health-protective behaviours, and vaccine*

intentions, School of Psychology and Black Dog Institute. The University of New South Wales UNSW, Sydney, New South Wales, Australia

Mohammad, H. T., Roham, B., & Ramin, S. (2020). *COVID-19 and Iranian Medical Students; A Survey on Their Related-Knowledge, Preventive Behaviors and Risk Perception* (Research report), Shiraz University of Medical Sciences, Iran.

Michèle, B., Syngjoo, C., Julian, C. J., Nicholas, W. P., Egon, T., and Eline V. D. B. (2020). *Six-Country Survey on COVID-19* (Research report), IZA Institute of labor economics, United Kingdom.

Electronic Media

Christina, J. A., Leigh, B., Charlotte, V., Rozlyn, R., Philippa P., Jeffrey, W. E., et al. (2020). *Perceptions and behavioural responses of the general public during the COVID-19 pandemic: A cross-sectional survey of UK Adults*. Retrieved September 5,2020, from <https://doi.org/10.1101/2020.04.01.20050039>.

World Health Organization (2020). *Statement on the second meeting of the International Health Regulations (2005) Emergency Committee regarding the outbreak of novel coronavirus (2019-nCoV)*. Retrieved August 15,2020, from [https://www.who.int/news-room/detail/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-\(2019-ncov\)](https://www.who.int/news-room/detail/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-(2019-ncov)).

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

การสำรวจพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในช่วง COVID-19

คำชี้แจง

การตอบแบบสอบถามนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัย กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อให้การวิจัยนี้มีความเที่ยงตรงและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ทั้งนี้ทางผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเป็นความลับ และจะนำเสนอผลการวิจัยเฉพาะในภาพรวมเท่านั้น จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้มากที่สุด ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป
- ส่วนที่ 2 ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อ COVID-19
- ส่วนที่ 3 ผลกระทบด้านจิตใจ
- ส่วนที่ 4 ผลกระทบด้านการเงิน
- ส่วนที่ 5 ผลกระทบด้านการทำงาน
- ส่วนที่ 6 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

คำนิยาม

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) หมายถึง โรคอุบัติใหม่ ซึ่งเป็นโรคติดต่อจากเชื้อไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบในช่วงปลายปี 2019 โดยพบการระบาดครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น สาธารณรัฐประชาชนจีน ขณะนี้โรค COVID-19 ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยด้วย

โปรดทำเครื่องหมาย “X” ในช่องคำตอบที่ท่านต้องการ

ส่วนที่ 1 ผลกระทบด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป

- พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของท่านในช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตหรือไม่
 เปลี่ยน ไม่เปลี่ยน
- สาเหตุที่ท่านเปลี่ยนการใช้ชีวิตประจำวันในช่วง COVID-19 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ป้องกันตนเอง ป้องกันคนในครอบครัว ป้องกันคนอื่น
 ทำตามคนอื่น ทำตามคำแนะนำของเพื่อน ทำตามคำแนะนำของหมอ
 ทำตามคำแนะนำของรัฐบาล อื่นๆ โปรดระบุ _____
- กรุณากรอกคะแนนในการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวันจาก โดยกรอก 0 = หากท่านปฏิบัติตัวน้อยที่สุด ถึง 10 = หากท่านปฏิบัติตัวมากที่สุด ในช่วงก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 (ก่อนวันที่พบผู้ติดเชื้อ COVID-19 คนแรกในประเทศไทย หรือ ก่อนวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2563 / ช่วงระหว่างการระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 (ตั้งแต่วันที่พบผู้ติดเชื้อ COVID-19 คนแรกในประเทศไทยถึงวันที่ผ่อนคลยล็อกดาวน์ เฟส 5 หรือ วันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2563 – 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563 / ช่วงปัจจุบัน(หลังวันที่ผ่อนคลยล็อกดาวน์ เฟส 5 หรือ หลังวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563

ประเด็น	ช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 (ก่อน 13 มกราคม พ.ศ. 2563)	ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 (13 มกราคม – 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563)	ช่วงปัจจุบัน (หลัง 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563)
ท่านล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลังสัมผัสสิ่งต่างๆ			
ท่านสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรืออยู่ในที่สาธารณะ			
ท่านพยายามอยู่ห่างผู้ที่ไอหรือจาม			
ท่านหลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูก หรือปาก หากยังไม่ได้ล้างมือให้สะอาด			

ประเด็น	ช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 (ก่อน 13 มกราคม พ.ศ. 2563)	ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 (13 มกราคม – 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563)	ช่วงปัจจุบัน (หลัง 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563)
เมื่อไอหรือจาม ท่านจะใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นเพื่อปิดปาก			
เมื่อเป็นไข้ ไอ จาม หายใจติดขัด ท่านจะรีบไปพบแพทย์ทันที			
ท่านออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง			
ท่านออกไปข้างนอกเพื่อพบเจอและสังสรรค์กับเพื่อนหรือครอบครัว			
ท่านทักทาย พูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวผ่าน Social Media เช่น Line Messenger			
ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หรืออาหารเสริมเพิ่มเติม เช่น ผัก ผลไม้ วิตามิน เป็นต้น			
ท่านใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น			
ท่านเดินทางโดยใช้รถขนส่งสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถไฟฟ้า เป็นต้น			
ท่านไปสถานที่ที่มีคนจำนวนมากกว่า 20 คน			
ท่านไปสถานที่ปิด (Closed-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หรือการแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น			

ประเด็น	ช่วงก่อนการระบาดของโรค COVID-19 (ก่อน 13 มกราคม พ.ศ. 2563)	ช่วงระหว่างการระบาดของโรค COVID-19 (13 มกราคม – 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563)	ช่วงปัจจุบัน (หลัง 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563)
ท่านไปสถานที่เปิด (Opened-space) ที่มีขนาดใหญ่ (ไม่รวมที่ทำงาน) เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น			
ท่านใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เช่น Grab Lineman และ Food panda เป็นต้น			
ท่านซื้อของผ่านบริการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น Shopee Lazada และ Facebook live เป็นต้น			
ท่านใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram Tiktok และ Zoom เป็นต้น			
ท่านซื้อของหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น			

ส่วนที่ 2 ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อ COVID-19

1. ท่านรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดเชื้อ COVID-19 จากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- Social Media เช่น Facebook Youtube Twitter
- Internet/Website
- โทรทัศน์
- วิทยุ
- เพื่อน/ครอบครัว
- อื่นๆ โปรดระบุ _____

2. กรุณาตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับ COVID-19

โดยทำเครื่องหมาย “X” ในช่องคำตอบ ถูก = ท่านคิดว่าข้อความนั้นถูกต้อง, ผิด = ท่านคิดว่าข้อความนั้นไม่ถูกต้อง, ไม่แน่ใจ = ท่านไม่แน่ใจ

คำถาม	ถูก	ผิด	ไม่แน่ใจ
1. COVID-19 ถูกพบครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน			
2. ยุงเป็นพาหะของเชื้อ COVID-19			
3. ลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อ COVID-19 คือ มีไข้สูง อ่อนเพลีย ไอแห้ง และปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ รวมถึงมีรายงานว่ามีอาการท้องเสียร่วมด้วย			
4. ผู้ที่ติดเชื้อ COVID-19 จะมีอาการที่รุนแรงมากในผู้สูงอายุ หรือผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจ เป็นต้น			
5. ผู้ที่ติดเชื้อ COVID-19 แต่ไม่แสดงอาการ จะไม่สามารถแพร่เชื้อให้ผู้อื่นได้			
6. COVID-19 สามารถติดต่อได้หากมีการสัมผัสหรืออยู่ใกล้ชิดกัน เช่น ในสถานที่แออัด เป็นต้น			
7. ผู้ที่สัมผัสหรือใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อ COVID-19 ควรกักตัวเองทันทีเพื่อดูอาการเป็นเวลา 14 วัน			
8. การสวมใส่หน้ากากอนามัยสามารถป้องกันการกระจายของ COVID-19 ได้			
9. การล้างมือด้วยสบู่ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยป้องกัน COVID-19 ได้			
10. การล้างจมูกด้วยน้ำเกลือจะสามารถป้องกัน COVID-19 ได้			
11. เครื่องเป่ามืออัตโนมัติสามารถฆ่าเชื้อ COVID-19 ได้			
12. ปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนสำหรับป้องกัน COVID-19			
13. COVID-19 สามารถรักษาได้ด้วยยาต้านไวรัสทั่วไป			
14. เด็กเล็กไม่จำเป็นต้องระมัดระวังและป้องกันการติดเชื้อ COVID-19			
15. ปัจจุบันในประเทศไทยยังไม่มีผู้เสียชีวิตจากโรคติดเชื้อ COVID-19			

ส่วนที่ 3 ผลกระทบด้านจิตใจ

1. ท่านมีผลกระทบด้านจิตใจที่เกิดจากการระบาดของ COVID-19 อย่างไร
2. โดยทำเครื่องหมาย “X” ในช่องคำตอบ โดย 1 = น้อยที่สุด, 2 = น้อย, 3 = ปานกลาง, 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด

หัวข้อ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
กลัว เครียด กังวล					
เหงา เปล่าเปลี่ยว					
อารมณ์แปรปรวนหงุดหงิดง่าย					
ท้อแท้หมดหวัง					
เบื่อ เฉยชา					
สูญเสียการตัดสินใจ					
ความสุข					

ส่วนที่ 4 ผลกระทบด้านการเงิน

1. ค่าใช้จ่ายในช่วง COVID-19 มากขึ้นกว่าช่วงปกติหรือไม่โดยทำเครื่องหมาย “X” ในช่องคำตอบ

☐ มากขึ้นเกิน 10%	☐ มากขึ้นไม่เกิน 10%	☐ ไม่เปลี่ยนแปลง
☐ น้อยลงไม่เกิน 10%	☐ น้อยลงมากกว่า 10%	
2. การเก็บออมเงินในช่วง COVID-19 มากขึ้นกว่าช่วงปกติหรือไม่โดยทำเครื่องหมาย “X” ในช่องคำตอบ

☐ มากขึ้นเกิน 10%	☐ มากขึ้นไม่เกิน 10%	☐ ไม่เปลี่ยนแปลง
☐ น้อยลงไม่เกิน 10%	☐ น้อยลงมากกว่า 10%	

ส่วนที่ 5 ผลกระทบด้านการทำงาน

1. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพอะไร (ถ้าตอบไม่ได้ทำงานให้ข้ามไปส่วนที่ 6 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์)
 - พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - ธุรกิจส่วนตัว นักเรียน/นักศึกษา ไม่ได้ทำงาน
2. สถานที่ทำงานของท่านในปัจจุบันเป็นแบบใด
 - พบเจอคนจำนวนน้อย เช่น สำนักงาน
 - พบเจอคนจำนวนมาก เช่น สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล ร้านอาหาร
 - ว่างงาน ทำงานที่บ้าน อื่นๆ โปรดระบุ _____
3. รายได้ของท่านต่อเดือน
 - ไม่เกิน 15,000 บาท 15,001 - 25,000 บาท 25,001 - 35,000 บาท
 - 35,001 - 45,000 บาท 45,001 - 55,000 บาท 55,001 บาท ขึ้นไป
4. การทำงานของท่านเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่
 - ไม่เปลี่ยนแปลง มีการทำงานจากที่บ้านมากขึ้น
 - โดรนพักงานโดยไม่จ่ายค่าแรง โดรนไล่ออก
5. มีภาระงานมากขึ้นหรือไม่
 - มากขึ้น เท่าเดิม น้อยลง
6. มีการปรับลดเงินเดือน หรือขึ้นเงินเดือนน้อยลงหรือไม่
 - มี ไม่มี
7. มีการลดชั่วโมงการทำงาน หรือลดการทำงานล่วงเวลาหรือไม่
 - มี ไม่มี

ส่วนที่ 6 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

1. ท่านเกิดในปี พ.ศ. ไต
 - ก่อนปี พ.ศ. 2507 (Baby Boomer)
 - ระหว่างปี พ.ศ. 2508 – พ.ศ. 2522 (Gen X)
 - ระหว่างปี พ.ศ. 2523 – พ.ศ. 2540 (Gen Y)
 - หลังปี พ.ศ. 2541 (Gen Z)
2. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
 - ไม่ระบุเพศ
3. ท่านจบการศึกษาสูงสุดในระดับใด
 - ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ปริญญาตรี
 - ปริญญาโท
 - ปริญญาเอก
4. สถานะ
 - โสด
 - สมรส
5. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่ในภูมิภาคใด
 - กรุงเทพฯ และปริมณฑล
 - ภาคกลาง
 - ภาคเหนือ
 - ภาคใต้
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ภาคตะวันออก
 - ภาคตะวันตก

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายเพชร สุขวิบูลย์
วันเดือนปีเกิด	17 ตุลาคม 2534
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2557: วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมศาสตร์อุตสาหกรรม) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่ แผนกควบคุมระบบคุณภาพและสิ่งแวดล้อม ฝ่ายประกันคุณภาพ บริษัท กันยงอีเลคทริก จำกัด (มหาชน)
ประสบการณ์ทำงาน	2561-ปัจจุบัน: เจ้าหน้าที่แผนกควบคุมระบบคุณภาพ และสิ่งแวดล้อม ฝ่ายประกันคุณภาพ บริษัท กันยงอีเลคทริก จำกัด (มหาชน) 2558-2560: เจ้าหน้าที่แผนกควบคุมคุณภาพพัฒนา ฝ่ายผลิตพัฒนา บริษัท กันยงอีเลคทริก จำกัด (มหาชน)